

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Hospodářská politika a její konkrétní
ekonomické dopady**

Bc. Viktor Garlík

© 2022 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Viktor Garlík

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Hospodářská politika a její konkrétní ekonomické dopady

Název anglicky

Economic policy and its specific economic impact

Cíle práce

Cílem diplomové práce je charakterizovat a analyzovat hospodaření České pošty, s.p. v souvislostech plynoucích z požadavků na tento podnik v rámci hospodářské politiky státu. Vliv hospodářské politiky a konkrétní ekonomické dopady následně transformovat do stanovení východisek pro další pozici České pošty, s.p. v rámci hospodářské politiky státu s možností zobecnění těchto zjištění.

Metodika

Diplomová práce je zvolena na téma Hospodářská politika a její konkrétní ekonomické dopady. Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je založena především na poznatcích získaných z odborné literatury a z internetových zdrojů. Pro vypracování praktické části je zvolena analytická metoda. Praktická část je zaměřená na analýzu hospodářské politiky, hospodaření podniku Česká pošta s.p., a na provedení dotazníkového šetření. Ve státním podniku budou analyzovány balíkové služby a třídění dopisů, jejich finanční a poštovní služby, tržby. Analýza hospodářské politiky je zaměřena především na státní podnik Česká pošta. Dotazníkové šetření bude prováděno na pobočkách České pošty, s.p. osobně nebo přes internet. Při získávání dat a jejich hodnocení jsou použity analytické metody, techniky analýzy podnikových dokumentů, organizačních norem a dalších nástrojů státního podniku, případně metody hodnocení finanční výkonnosti podniků. Navazovat pak bude vyhodnocení a formulování závěrů.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

blahobyt, Česká pošta, doprava, ekonomika, finance, hospodářská politika, hospodářská soutěž, hospodářské smlouvy, hospodaření, kraje, podnikání, politika, produkt, region, státní podnik, stát, služby, tržby, zaměstnanost, zásilky

---

Doporučené zdroje informací

- JÍLKOVÁ, Eva a kolektiv. Hospodářská politika a regionální rozvoj. 1.vyd. Olomouc: Moravská vysoká škola, 2018. 234 s. ISBN 978-80-7455-070-6.
- KALOUDA, F. *Finanční analýza a řízení podniku*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-526-5.
- KOTLÁN, Igor, KLIKOVÁ, Christiana. Hospodářská politika. 3. vyd. Ostrava: Sokrates, 2012. 293 s. ISBN 978-80-86572-76-5.
- PELLEŠOVÁ, Pavlína. Základy hospodářské politiky. 1.vyd. Karviná: Obchodně podnikatelská fakulta, 2013. 34 s. ISBN 978-80-7248-816-2.
- PLÍVA, Stanislav. Hospodaření a majetkem státu. 2. Přepřacované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck, 2004. 366 s. ISBN 80-7179-811-8.
- RABAN, Přemysl. Státní podnik – Poslání, práva, povinnosti. 2.vyd. Praha: Nakladatelství ROH, knižnice Impulsy, 1989. 83 s. ISBN 80-208-0204-5.
- SOJKOVÁ, Lenka. Hospodářská politika. 2.vyd. Liberec: Technická univerzita, 2010. 169 s. ISBN 978-80-7372-663-8.
- ŠPIČKA, J. *Finanční analýza organizace z pohledu zájmových skupin*. V Praze: C.H. Beck, 2017. ISBN 978-80-7400-664-7.
- WIESNER, Jaroslav. Státní podnik a podnikání. 1.vyd. Praha: Institut řízení Praha, 1989. 72 s. ISBN 80-7014-011-9.
- ŽÁK, Milan. Hospodářská politika. 1.vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2006. 202 s. ISBN 80-86730-04-2.
-

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. et Ing. Ondřej Škubna, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 15. 2. 2022

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 1. 3. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 11. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci **Hospodářská politika a její konkrétní ekonomické dopady** jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce Ing. et Ing. Ondřej Škubna, Ph.D. a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne

Podpis:

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu Ing. et Ing. Ondřej Škubna, Ph.D. za jeho cenné rady a trpělivost při vedení mé diplomové práce.

Hospodářská politika a její konkrétní ekonomické dopady

Souhrn

Diplomová práce Hospodářská politika a její konkrétní ekonomické dopady byla charakterizována Hospodářská politika a analyzovány její ekonomické dopady.

Teoretická část byla rozdělena na Základní pojmy hospodářské politiky, Ekonomika podniku, Hospodaření Česká pošta s.p., Finance a služby. V této části charakterizujeme Hospodářskou politiku ve které se rozumějí zásahy státu do ekonomického systému založené na fungování tržního mechanismu. Hospodářská politika je souhrn cílů, nástrojů, rozhodovacích procesů a opatření státu zaměřených na kontrolu a ovlivňování ekonomického vývoje.

Praktická část byla rozdělena na Finanční a poštovní služby, Statistiku hospodářské politiky a Dotazníkové šetření. Česká pošta s.p. je důvěryhodným poskytovatelem kvalitních služeb v oblasti zprostředkování informací, plateb a zboží, tradiční, fyzickou i elektronickou formou.

Klíčová slova:

analýza, česká pošta, ekonomika, finance, hospodářská politika, hospodaření, kontrola, nástroje, proces, státní podnik, stát, služby, trh

Economic policy and its specific economic impacts

Summary

Diploma thesis Economic Policy and its Specific Economic Impacts was characterized by Economic Policy and its economic impacts were analyzed.

The theoretical part was divided into Basic concepts of economic policy, Business economy, Financial management Czech Post, finance and services. In this section we characterize the Economic Policy, which means the state intervention in the economic system based on the functioning of the market mechanism. Economic policy is a set of objectives, tools, decision-making processes and measures of the state aimed at controlling and influencing economic development.

The practical part was divided into Financial and Postal Services, Economic Policy Statistics and Questionnaire Survey. Česká pošta s.e. is a trusted provider of quality services in the area of information, payment and goods brokerage, in traditional, physical and electronic form.

Keywords:

analysis, Czech Post, economy, finance, Economic policy, economy, control, tools, proces, state enterprise, state, services, market

Obsah

1	Úvod	12
2	Cíl práce a metodika	13
2.1	Cíl práce	13
2.2	Metodika.....	14
	TEORETICKÁ ČÁST.....	15
3	Základní pojmy hospodářské politiky	15
3.1	Co je hospodářská politika	15
3.1.1	Podstata hospodářské politiky státu	15
3.1.2	Důvody provádění hospodářské politiky	17
3.1.3	Typy hospodářské politiky státu	18
3.1.4	Typy hospodářských systémů	20
3.1.5	Funkce státu	21
3.1.6	Nositelé hospodářské politiky	25
3.1.7	Nástroje hospodářské politiky.....	25
3.2	Cíle hospodářské politiky	26
3.2.1	Hierarchie cílů hospodářské politiky	27
3.2.2	Maximalizace společenského blahobytu.....	27
3.2.3	Základní společenské cíle	28
3.2.4	Tradiční cíle hospodářské politiky.....	30
3.2.5	Ekonomické cíle hospodářské politiky	31
3.2.6	Ekonomický růst	33
3.2.7	Otevřená ekonomika	33
3.2.8	Význam malého a středního podnikání pro hospodaření státu	35
3.2.9	Trh práce a nezaměstnanost	35
4	Ekonomika podniku	40
4.1	Státní podniky	40
4.1.1	Majetková a kapitálová výstavba podniku.....	41

4.1.2	Podnik jako hospodářský systém	41
4.1.3	Hospodaření podniku	43
4.2	Finanční řízení podniku	44
4.2.1	Finance podniku	44
4.2.2	Finanční trh	44
4.2.3	Finanční management	45
4.2.4	Řízení peněžních toků	46
4.2.5	Příjmy a výdaje	47
4.2.6	Cílování inflace	48
4.2.7	Platební bilance	49
4.3	eGovernment	50
4.4	Projekt CZECH POINT	50
4.4.1	Příjem dokumentů	51
4.4.2	Evidence dokumentů	52
4.4.3	Vyřizování dokumentů	53
4.5	Zákon č. 77/ 1997 Sb. o státním podniku	54
4.5.1	Vznik podniku	54
4.5.2	Základní ustanovení	54
4.6	Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách	55
4.6.1	Státní správa v oblasti poštovních služeb	55
4.6.2	Činnost Českého telekomunikačního úřadu	56
5	Hospodaření Česká pošta s.p.	57
5.1	Státní podnik	57
5.1.1	Hospodaření státu	58
5.1.2	Hospodaření státního podniku	59
5.1.3	Společenské poslání státního podniku	61
5.1.4	Podnikatelská činnost státního podniku	61
5.1.5	Hospodářské smlouvy	62
5.2	Podnikové hospodářství	63

5.2.1	Podnik a hospodářský řád	63
5.2.2	Postavení podniku v národním hospodářství	64
5.2.3	System podnikových cílů	65
5.3	Česká pošta s.p.	65
5.3.1	Účetní ztráta České pošty	66
5.3.2	Česká pošta představila svůj restrukturalizační plán	68
5.3.3	Provozní výsledky hospodaření České pošty s.p.	70
5.3.4	Hospodářská soutěž zásilek u jiných provozovatelů poštovních služeb	74
6	Finance a služby	75
6.1	Platební styk	75
6.1.1	Běžný účet	75
6.1.2	Spořicí účty	76
6.1.3	Podnikatelský účet	77
6.1.4	EET paragon – evidenci tržeb	77
6.1.5	Termínované vklady	79
6.1.6	Vkladní knížky	80
6.1.7	Poštovní poukázky	80
6.1.8	Hotovostní operace	81
6.1.9	Bezhotovostní operace	81
6.1.10	Příkaz k úhradě	82
6.1.11	Šeky	82
6.1.12	Platební karty	83
6.1.13	Druhy platebních karet	83
6.1.14	Úrok a úroková sazba	84
6.1.15	Czech POINT	86
6.1.16	eGovernment	87
6.1.17	Datové schránky	87
6.1.18	Sociální zabezpečení	88
6.1.19	Inkaso	89

6.2	Peněžní toky v podniku Cash flow.....	89
6.2.1	Plánované Cash flow.....	90
6.2.2	Ukazovatelé a kategorie Cash flow.....	91
6.2.3	Metody určení Cash flow.....	92
6.3	Daňový systém.....	92
6.3.1	Přímé daně.....	92
6.3.2	Nepřímé daně.....	94
6.3.3	Ostatní daně a poplatky.....	97
6.3.4	Základ daně z příjmů právnických osob.....	99
6.3.5	Základ daně z příjmů fyzických osob.....	100
6.3.6	Sazby DPH.....	100
6.3.7	Příjmy ze samostatné činnosti.....	101
6.4	Státní rozpočet.....	101
6.4.1	Funkce státního rozpočtu.....	102
6.4.2	Rozpočtové zásady.....	103
6.5	Státní politika zaměstnanosti.....	103
6.6	Principy podnikových financí.....	104
6.6.1	Princip peněžních toků.....	105
6.6.2	Princip časové hodnoty peněz čisté současné hodnoty.....	105
6.6.3	Princip zohledňování rizika.....	105
6.6.4	Princip optimalizace kapitálové struktury.....	106
6.6.5	Princip zohledňování stupně efektivnosti kapitálových trhů.....	106
6.6.6	Princip plánování a analýza finančních údajů.....	107
PRAKTICKÁ ČÁST		108
7	Finanční a poštovní služby.....	108
7.1	Účet u České pošty s.p.	108
7.1.1	Poštovní účet.....	108
7.1.2	Podnikatelský účet.....	110
7.2	Služby u České pošta s.p.	111

7.2.1	Nabídka vybraných služeb pro domácnost	111
7.2.2	Nabídka vybraných služeb pro firmy a podnikatele	120
7.2.3	Datová schránka	122
7.2.4	Czech POINT	127
8	Statistika hospodářské politiky	130
8.1	Indexy tržeb bez DPH v dopravě a skladování	130
8.2	Vybrané ukazatele dopravy a skladování	131
8.3	Hrubý domácí produkt v krajích	132
8.4	Přehled obslužných míst	133
8.5	Základní služby zásilek a balíků	134
8.6	Základní finanční ukazatelé	135
8.7	Rozpis tržeb z hlavní činnosti podniku	140
8.8	Zaměstnanci a osobní náklady České pošty s.p.	142
9	Dotazníkové šetření	144
10	Závěr	156
11	Seznam použitých zdrojů	164
12	Seznam použitých symbolů a zkratk	170
13	Seznam obrázků	172
14	Seznam tabulek	172
15	Seznam grafů	173
16	Seznam příloh	173
17	Přílohy	174

1 Úvod

Diplomová práce byla zvolena na téma Hospodářská politika a její konkrétní ekonomické dopady ve které bylo také zaměřeno jejich vliv na Českou poštu, s.p..

Teoretická část byla rozdělena na Základní pojmy hospodářské politiky, Ekonomika podniku, Hospodaření Česká pošta s.p., Finance a služby. V této části charakterizujeme Hospodářskou politiku ve které se rozumějí zásahy státu do ekonomického systému založené na fungování tržního mechanismu. Hospodářská politika svým zaměřením a charakterem přispívá k utváření efektivně fungujícího ekonomického systému a tím i k dosažení makroekonomické stability, hospodářského růstu a zvyšování životní úrovně obyvatelstva. Hospodářská politika je souhrn cílů, nástrojů, rozhodovacích procesů a opatření státu zaměřených na kontrolu a ovlivňování ekonomického vývoje.

Praktická část byla rozdělena na Finanční a poštovní služby, Statistiku hospodářské politiky a Dotazníkové šetření. Česká pošta s.p. je důvěryhodným poskytovatelem kvalitních služeb v oblasti zprostředkování informací, plateb a zboží, tradiční, fyzickou i elektronickou formou. Česká pošta s.p. zaměstnává v roce 2022 více než 27 000 lidí a mohou pracovat v oblastech řidiče, mechanika, manažera, doručovatele, odborníka na logistiku, obchodníka nebo přepážkového pracovníka, atd..

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Diplomová práce byla zvolena na téma Hospodářská politika a její konkrétní ekonomické dopady. Cílem diplomové práce bude charakterizovat a analyzovat hospodaření České pošty, s.p. v souvislostech plynoucích z požadavků na tento podnik v rámci hospodářské politiky státu. Vliv hospodářské politiky a konkrétní ekonomické dopady následně transformovat do stanovení východisek pro další pozici České pošty, s.p. v rámci hospodářské politiky státu s možností zobecnění těchto zjištění.

Stát zaujímá významné místo i v ziskovém sektoru a má funkci hospodářskou, kde stát sám podniká za účelem dosažení zisku a rozmnožení bohatství státu. Z těchto nových zdrojů pak mohou být financovány potřeby státního podniku a mohou být reinvestovány zpět do podnikání státu a stát vytváří podmínky pro úspěšné podnikání ostatních subjektů hospodářství (úspěšné firmy odvádí do státního rozpočtu více daní a stát má více prostředků na přerozdělování).

Cílem České pošty, s.p. bude představit svůj restrukturalizační plán, udržet své postavení v balíkové logistice, rozdělit své činnosti do tří obchodních jednotek s vlastním hospodařením a zodpovědností za hospodářský výsledek a jejich služby pro stát jsou významnou složkou práce České pošty, který mají svůj podíl na ekonomiku podniku.

2.2 Metodika

Diplomová práce je zvolena na téma Hospodářská politika a její konkrétní ekonomické dopady. Diplomová práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část bude založena především na poznatcích získaných z odborné literatury a z internetových zdrojů. Pro vypracování praktické části byla zvolena analytická metoda. Praktická část bude zaměřená na analýzu hospodářské politiky, hospodaření podniku Česká pošta s.p., a na provedení dotazníkového šetření.

Ve státním podniku budou analyzovány balíkové služby a třídění dopisů, jejich finanční a poštovní služby, tržby. Analýza hospodářské politiky bude zaměřena především na státní podnik Česká pošta. Dotazníkové šetření bude prováděno na pobočkách České pošty, s.p. osobně nebo přes internet. Celkem dotazníkového šetření bylo účastněno 40 respondentů.

Při získávání dat a jejich hodnocení byly použity analytické metody, techniky analýzy podnikových dokumentů, organizačních norem a dalších nástrojů státního podniku, případně metody hodnocení finanční výkonnosti podniků. Navazovat pak bude vyhodnocení a formulování závěrů.

TEORETICKÁ ČÁST

3 Základní pojmy hospodářské politiky

3.1 Co je hospodářská politika

Hospodářskou politikou se obecně rozumějí zásahy státu do ekonomického systému založeného na fungování tržního mechanismu. Mezi nejvýznamnější činnosti můžeme zařadit určení výše a struktury příjmů a výdajů veřejných rozpočtů, stanovení základní úrokové míry nebo měnového kurzu, zavádění či snižování (popř. rušení) tarifních a netarifních překážek mezinárodním ekonomickým transakcím, úpravu právních norem týkajících se např. vymezení a vymahatelnosti vlastnických práv a smluv, regulace trhu práce, aj. Hospodářsko-politickými opatřeními mohou způsobilé instituce ovlivnit nejen přímo samotné tržní procesy a jejich průběh, ale také prostředí, ve kterém dochází k rozhodování ekonomických subjektů a tvorbě jejich očekávání. Změna vybraných ekonomických proměnných nebo ekonomicky relevantních proměnných není v případě zodpovědné hospodářské politiky bezúčelná, ale směřuje k dosažení předem zvolených cílů. Hospodářská politika by svým zaměřením a charakterem měla přispívat k utváření efektivně fungujícího ekonomického systému a k dosažení makroekonomické stability, hospodářského růstu a zvyšování životní úrovně obyvatelstva (Breinek, 2014, s. 9).

3.1.1 Podstata hospodářské politiky státu

Každý demokratický (netotalitní) stát má zájem na tom, aby se jeho ekonomika dobře rozvíjela a tím umožňovala zajištění přijatelné životní úrovně jeho obyvatelstva. **Hospodářská politika** představuje přístup státu k ekonomice své země. Jedná se o využívání pravomocí a svěřených prostředků k dosahování předem určených ekonomických cílů za pomoci řady existujících nástrojů státu (Homolka, 2017, s. 18).

Přístupy vlád států k hospodářské politice jsou ovlivněny výrazně politickou orientací vlád. Obecně lze tyto přístupy rozdělit na liberální nebo intervencionistickou hospodářskou politiku. Liberální politika upřednostňuje samoregulační funkci tržního hospodářství a prosazuje jenom minimální vliv státu na průběh ekonomických jevů. Intervencionistický přístup poukazuje na nedokonalé fungování trhů a na nutnost zásahu státu pro jejich určité oblasti. Každý z těchto přístupů se opírá o formulované teoretické principy z ekonomické teorie. Při praktickém uplatňování se většinou jedná o vzájemnou kombinaci obou těchto přístupů. Součástí hospodářské politiky je pak i agrární politika státu. Hospodářská politika je souhrn cílů, nástrojů, rozhodovacích procesů a opatření státu v jednotlivých oblastech ekonomické reality. Většina ekonomů se shoduje na čtyřech základních makroekonomických cílech, tzv. **magický čtyřúhelník** (Homolka, 2017, s. 18).

Magický čtyřúhelník

Ekonomové ve svých teoretických pracích usilují o vyjádření vztahu základních cílů hospodářské politiky státu graficky formou tzv. *magických mnohoúhelníků*, v nichž jednotlivé vrcholy představují jednotlivé dílčí cíle hospodářské politiky.

Nejčastěji se používá **magický čtverec**. Má čtyři hlavní cíle hospodářské politiky:

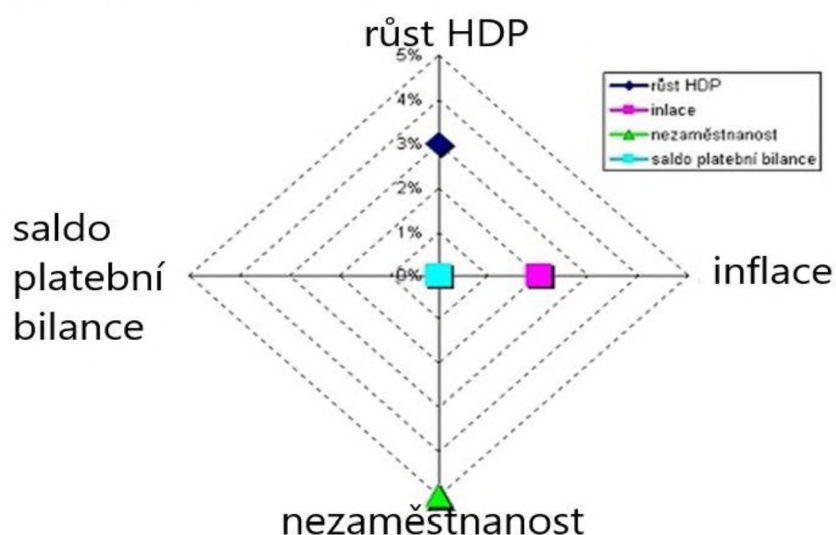
- minimální nezaměstnanost
- minimální míru inflace
- přiměřený růst reálného hrubého domácího produktu
- vyrovnané saldo platební bilance

Velikost magického mnohoúhelníku pak ukazuje úspěšnost hospodářské politiky státu. Magičnost cílů je však v tom, že jsou vzájemně provázané, takže úsilí dosáhnout některého jednotlivého cíle naráží na problémy při plnění ostatních cílů. Např.:

- pokud růst ekonomiky je ve fázi konjunktury, klesá nezaměstnanost, avšak tlak na využívání výrobních faktorů vede k rostoucí inflaci,

- úsilím o minimalizaci nezaměstnanosti omezujeme možnosti extenzivního růstu - tj. je omezena možnost vytvářet nová pracovní místa,
- pokud centrální banka bude usilovat o snižování inflace růstem úrokových sazeb, přestanou firmy investovat, protože si nebudou brát úvěry, sníží se výroba, začne klesat růst HDP a poroste nezaměstnanost,
- bude-li chtít centrální banka provádět proexportní politiku, sníží kurz koruny, aby umožnila vývozcům být více konkurence schopni, tím ovšem poroste cena zboží z dovozu, začne se zvyšovat inflace a firmy odkázané na dovoz surovin ze zahraničí začnou omezovat výrobu a to bude mít negativní vliv na zaměstnanost¹

Graf 1 Magický čtyřúhelník s ideálními hodnotami

Zdroj: http://www.gymnazium1.milevsko.cz/dokumenty/ekf2/inf/magicky_ctyruhelnik.html

3.1.2 Důvody provádění hospodářské politiky

Hlavním důvodem provádění hospodářské politiky je předcházet a napomáhat řešení takových situací, kdy působení tržních sil (dobrovolné nákupy a prodeje zúčastněných subjektů) nevede k **ekonomicky efektivnímu výsledku**. Konkrétní

¹ Magický čtyřúhelník. [online]. Copyright © 2012 pepe [cit. 2019- 03-02]. Dostupné z: http://www.gymnazium1.milevsko.cz/dokumenty/ekf2/inf/magicky_ctyruhelnik.html

hospodářsko-politická doporučení se ovšem liší v závislosti na přístupu k fungování tržního mechanismu. Zastánci volného trhu vyzdvihují samoregulační schopnosti tržní ekonomiky, která zajišťuje efektivnost ekonomického systému, a státní zásahy považují za příčinu anebo překážku obnovování ekonomické rovnováhy. Intervencionistický přístup naopak poukazuje na problémy spojené s návratem ekonomiky na úroveň výstupu při plném využití disponibilních zdrojů a zdůrazňuje nutnost doplnění tržního mechanismu vládními zásahy. Přestože představitelé obou pojetí shodně uznávají existenci tržních selhání, návrhy jejich řešení jsou obvykle značně rozdílné (Breinek, 2014, s. 11).

3.1.3 Typy hospodářské politiky státu

První, který odmítá státní zásahy do ekonomiky, je označován jako **konzervativní** typ hospodářské politiky (též **klasický**). Druhý a mladší typ hospodářské politiky státní zásahy do ekonomiky připouští a je označován jako **keynesiánský**.

Konzervativní (klasický) typ hospodářské politiky vychází z *klasického modelu*. Tržní cena je základní informací o racionálním očekávání a rozhodnutích. Důležitá je existence cenové stability. Funkcí státu v tomto pojetí je vytvoření optimálních podmínek pro prosazování tržního mechanismu (Šefčík, 2015, s. 61 – 62).

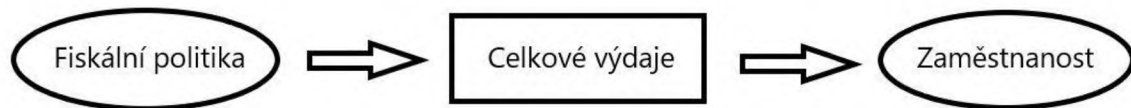
Obrázek 1 Konzervativní typ hospodářské politiky

Zdroj: Šefčík Vladimír, Makroekonomie, 2015, s. 61

Keynesiánský typ hospodářské politiky je založen na interpretaci vztahu mezi nezaměstnaností a agregátní poptávkou (AD), ve kterém platí, že úroveň nezaměstnanosti je závislá na výstupu, jehož rozměr je závislý na úrovni agregátní poptávky (AD).

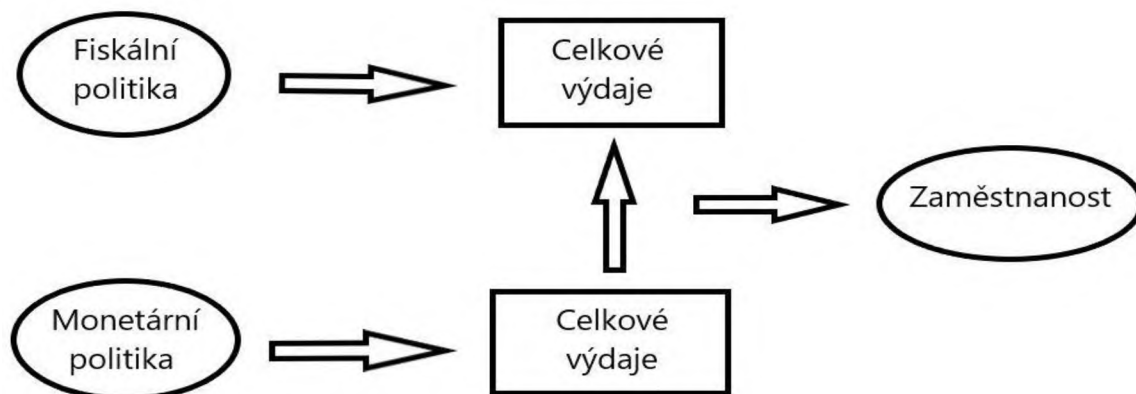
Obrázek 2 Keynesiánský typ hospodářské politiky

Zdroj: Šefčík Vladimír, Makroekonomie, 2015, s. 61

Neokeynesiánský typ hospodářské politiky zvýrazňuje pozici cenové stability jako cíle. Uplatňuje se zejména monetární politika, která je podřízena fiskální politice. Neokeynesiánci tvrdí, že pokles úrokové míry vyhlášené centrální bankou vede ke zvýšení soukromých investic, následně ke zvýšení agregátní poptávky a růstu hrubého domácího produktu. V konečném důsledku dochází poklesu nezaměstnanosti. Tyto vztahy lze schematicky vyjádřit (Šefčík, 2015, s. 61 – 62).

Obrázek 3 Neokeynesiánský typ hospodářské politiky

Zdroj: Šefčík Vladimír, Makroekonomie, 2015, s. 62

Monetárně - fiskální kombinace

Týká se rozsahu, v jakém jsou monetární a fiskální politika expanzivní nebo restriktivní. Kombinace je důležitá proto, že stejné úrovně produktu je dosaženo právě různými kombinacemi monetární a fiskální politiky. Kombinaci fiskální a monetární politiky lze používat nejen k ovlivňování úrovně reálného produktu, ale i jeho složení. V praxi se kombinace vyvinula směrem k velmi uvolněné fiskální a restriktivní monetární politice, což vyvolává nízký podíl investic na reálném produktu a pomalý růst potenciálního produktu (Šefčík, 2015, s. 61 – 62).

3.1.4 Typy hospodářských systémů

Na základě převažujícího způsobu řešení základního ekonomického problému, tedy rozhodování o alokaci zdrojů a rozdělení vytvořeného produktu, lze rozlišit hlavní typy **ekonomických systémů**. Označujeme je jako **tradiční, centrálně řízený (příkazový) a tržní**. Spojení prvků několika systémů, nejčastěji však systému příkazového a tržního, bývá označováno jako **smíšená ekonomika**. Rozlišení mezi jednotlivými systémy se nemusí týkat jen národního hospodářství jako celku, ale může se vztahovat i k jeho jednotlivým oblastem či odvětvím (Urban, 2015, s. 49 – 53).

Do typů hospodářských systémů patří:

- **Tradiční ekonomický systém** – Řešení základního ekonomického problému, tedy otázky co, jak a pro koho vyrábět, se v tomto systému opírá o zvyklosti a tradice, které se většinou mění jen velmi zvolna. Jde o zásady výroby i jejího rozdělování, které se společnosti či jejím členům v minulosti osvědčily nebo které jsou většinou společnosti akceptovány jako přirozené.
- **Centrálně řízený hospodářský systém** – Rozhodující úlohu při řešení základního ekonomického problému hrají v tomto systému vládní instituce, tedy politici, úředníci či jimi vybraní experti.

- **Tržní ekonomický systém** – Tržní ekonomika je založena na **samostatném decentralizovaném rozhodování ekonomických subjektů**, především domácností a soukromě hospodařících firem. K řešení základního ekonomického problému tak zde dochází na základě dobrovolných rozhodnutí velkého počtu subjektů, která jsou vzájemně koordinována **cenami**, hrajícími v této ekonomice důležitou informační a motivační úlohu.
- **Smišená ekonomika** – Tržní ekonomiky v **čistém** pojetí dnes neexistují. Většinu ekonomických rozhodnutí v těchto ekonomikách sice nadále provádějí soukromé osoby (trhy), důležitou úlohu v nich však hrají i vlády. Ekonomický systém spojující tržní hospodářství se zásahy vlády do ekonomiky je označován jako **smišená ekonomika**. Jedním z důvodů vládních zásahů do ekonomiky je (jak uvidíme dále), že tyto zásahy mohou v některých situacích zvýšit efektivitu či stabilitu tržní ekonomiky (Urban, 2015, s. 49 – 53).

3.1.5 Funkce státu

Ekonomika a politika spolu úzce souvisí, jednu bez druhé si moderní společnost neumí představit. Praktické na této symbiózy nacházíme právě v hospodářské politice státu (popř. v hospodářské politice vyšších celků jako Evropská unie apod., kterým se jednotlivé státní hospodářské politiky musí částečně přizpůsobit).

Hospodářská politika se nás dotýká dnes a denně, přímo i nepřímo. Součástí hospodářské politiky je diskutovaná výše školného a úhrady za zdravotní péči, regulace výše nájemného, abyste měli kde bydlet, výše spotřební daně uvalované na benzín, alkohol a tabákové produkty, podmínky přístupu k cizím měnám a mnoho dalších.

Hospodářská politika je významně ovlivňována tím, která z politických stran se při volbách dostane k moci (jinou hospodářskou politiku prosazuje levice, jinou pravice), ale ani po dobu volebního období a vlády určité strany či koalice stran **není hospodářská politika neměnná – musí reagovat na vývoj našeho i světového hospodářství.** Pokud strana ve vládě a její hospodářská politika nedostatečně ekonomický

vývoj předvídá a reflektuje, může to vést dokonce k jejímu pádu a předčasným volbám (Švarcová, 2018, s. 220 – 221).

Subjekty hospodářské politiky státu jsou:

- **parlament** (složený ze dvou komor – poslanecké sněmovny a senátu) - volení zástupci občanů, kteří **schvalují zákony** této země. Zákony pak vytváří základní mantinely (hranice) pro fungování společnosti, tedy i ekonomicky. Práce senátu i poslanecké sněmovny je významně ovlivněna složením politických sil v nich zastoupených. Podobu zákona má např. i schválený **státní rozpočet** na daný rok (kolik stát v daném roce vybere od občanů a firem na daních a co bude z těchto peněz financovat), vliv parlamentu na hospodářskou politiku je velmi významný;
- **vláda** – nejvyšší **výkonný orgán** státu. Vláda často sama iniciuje zpracování návrhů zákonů a předkládá je ke schválení parlamentem, významně se proto podílí i na legislativním procesu. Vláda je základním **tvůrcem** konkrétní aktuální **hospodářské politiky** a při neúspěchu svého programu odstupuje, aby byla nahrazena vládou novou s jinou hospodářskou politikou. K dosažení svých hospodářských cílů vláda potřebuje peníze, které získává prostřednictvím státního rozpočtu. Vláda proto každoročně připravuje návrh rozpočtu na další rok a předkládá ho ke schválení poslanecké sněmovně a senátu – hlasování o státním rozpočtu je každoročně vyjádřením důvěry nebo nedůvěry poslanců ve správnost navrhované hospodářské politiky a důvěry nebo nedůvěry vládě samotné;
- **centrální banka** – páteří fungující ekonomiky je její bankovní systém. Centrální banka (u nás ČNB - Česká národní banka) jako státní instituce má za úkol **střežit** a korigovat komerční bankovní trh a **množství peněz v oběhu tak, aby nedocházelo** k jejich znehodnocování **inflaci**. Je to funkce v ekonomice velmi významná, proto si o ČNB budeme zabívat podrobněji (Švarcová, 2018, s. 220 – 221).

Vztah zákonodárných sborů a vlády jsme již uvedli. Jaké je však postavení centrální banky vůči ostatním subjektům hospodářské politiky – **centrální banka** má na starost pouze úzkou, ale o to významnější část hospodářské politiky a to je udržování měnové stability. V této funkci **by měla být co možná nejvíce samostatná, suverénní a nezávislá na vládě** a to proto, že vláda má často tendence uvolnit měnovou politiku (zlevnit úvěry), aby se do ekonomiky dostalo více peněz a rozběhl se růst HDP bez ohledu na silné inflační hrozby. Ve světě bylo již mnohokrát prověřeno, že takový postup je krátkozraký a škody napáchané znehodnocením měny (finanční krizí) mnohonásobně převyšují efekt dočasné stimulace ekonomiky a jejího růstu (Švarcová, 2018, s. 220 – 221).

Základním cílem státu je dosáhnout **harmonický a stabilní rozvoj společnosti**. Toho může dosáhnout pouze při koordinovaném naplňování všech svých funkcí.

Instituce státu plní ve společnosti mnoho funkcí:

- **funkce právní jistoty a bezpečí** – vybrané státní instituce zajišťují **tvorbu a dodržování práva** jako základní podmínky řádného fungování společnosti a tedy i ekonomiky. Zajišťují **bezpečnost vnitrostátní i mezinárodní** (obrana státu, mezinárodní dohody). Vybrané státní instituce mají nástroje umožňující **vynutitelnost práva** a potrestání těch, kteří ho porušují. Tato funkce není přímo ekonomická, ale ekonomiku země velmi silně ovlivňuje. Bohužel, právě **vymahatelnost práva u nás stále ještě vážně** – dokud se věřitel nebude schopen rychle a efektivně domoci realizace svých práv, ekonomika fungovat nebude.
- **funkce sociální** - státní instituce zajišťují **přerozdělovací procesy v ekonomice transfery obyvatelstvu** (důchody, nemocenské dávky apod.), starají se o **veřejné statky** (školství, zdravotnictví, životní prostředí, infrastruktura – dálnice, železnice, energetika atd.), **řeší nezaměstnanost a pohyb pracovních sil** (aktivní opatření – rekvalifikační programy, pasivní opatření – podpory v nezaměstnanosti apod.). Radu těchto funkcí zařadíme do tzv. neziskového sektoru, o kterém jsme si už povídali. **Fungující neziskový sektor je nutnou podmínkou pro fungující ekonomiku**. Firmy potřebují kvalifikované a pružné pracovní síly. Pracovní síly

naopak potřebují státem garantované určité sociální jistoty pro případ bankrotů firem. Pokud bychom ponechali volné ruce trhu, ziskový sektor by způsoboval silné sociální otřesy ve společnosti. Hospodářské krize jsou potenciálním zdrojem násilných akcí (v nejhorších případech i politických převratů, válečných konfliktů atd.). Stát není všemocný a na mnohé ekonomické krize sám nestačí. Pomoci však může mezinárodní společenství. **Neziskový sektor** by měl být maximálně stabilní a ziskový sektor by měl být maximálně **pružný a dynamicky se měnící**. Pak se budou účelně doplňovat.

- **funkce hospodářská** – stát zaujímá významné místo i v ziskovém sektoru:
  - **stát sám podniká** – za účelem **dosažení zisku a rozmnožení bohatství státu**. Z těchto nových zdrojů pak mohou být financovány potřeby v neziskovém sektoru nebo mohou být reinvestovány zpět do podnikání státu;
  - **stát vytváří podmínky pro úspěšné podnikání ostatních subjektů hospodářství** (úspěšné firmy odvádí do státního rozpočtu více daní a stát má více prostředků na přerozdělování). Vnitřní trh potřebuje **pravidla hospodářské soutěže (konkurenčního boje)** a kontrolu jejich dodržování (protimonopolní zákon, postih nekalé soutěže apod.). Stát garantuje **stabilní měnu** jako základ všech ekonomických vztahů. Nezastupitelná je **role státu v mezinárodních obchodních vztazích** (bez zahraničního obchodu se neobejdeme a stát musí vytvářet podmínky pro efektivní a pro nás výhodný zahraniční obchod formou uzavírání mezinárodních dohod o zamezení dvojího zdanění, celních dohod, zřizuje a financuje zahraniční obchodní zastupitelství, pomáhá při snižování rizik v zahraničním obchodě, apod.). Aby nalákal velké investory se zahraničním kapitálem poskytuje stát zvýhodněné daňové podmínky (Švarcová, 2018, s. 220 – 221).

Základem úspěšného rozvoje státu je nalezení optimálního poměru a vyváženosti všech uvedených funkcí. Nelze jednu přecenit a druhou podcenit celek pak nebude plně funkční a disproporce se někde negativně projeví (Švarcová, 2018, s. 220 – 221).

3.1.6 Nositelé hospodářské politiky

Nositelé hospodářské politiky jsou státní a nestátní instituce i neformalizované skupiny, které hrají aktivní roli při v tvorbě, realizaci a kontrole hospodářské politiky. Soubor institucí, který se stal nositelem hospodářské politiky, se dlouhodobě formoval; většinou zdola a většinou metodou pokusů a omylů (Kotlán, 2012, s. 27).

Instituce třídí do několika skupin:

- zákonodárné instituce (parlament),
- vládní instituce (vláda, ministerstva či jiné státní instituce, jako kupř. celní a daňové orgány, živnostenské úřady),
- emisní banku jako nositele měnové politiky,
- instituce vytvářející tržní prostředí a dohlížející na jeho kvalitu (protimonopolní úřady),
- soudní instituce, jež zaručují vymahatelnost zákonem stanovených pravidel,
- instituce protivážených sil či nositele vlivu, které sice nepatří k formální organizaci hospodářské politiky, ale přímo či nepřímo ji ovlivňují (odborníky, organizace zaměstnavatelů, politické strany, státní podniky, apod.) (Kotlán, 2012, s. 27).

3.1.7 Nástroje hospodářské politiky

Za nástroje hospodářské politiky označujeme prostředky, které má stát pod svou kontrolou, a které používá k dosažení vytyčených cílů. Z toho vyplývá, že nástroje

hospodářské politiky jsou velmi četné a je jich celá škála. Můžeme je členit podle různých hledisek:

- podle úrovně působení na nástroje makroekonomické a mikroekonomické,
- podle charakteru vlivu na nástroje přímé a nepřímé,
- podle oblasti působení (nástroje měnové, fiskální atd.),
- podle způsobu ovlivňování na nástroje selektivní a plošné,
- podle toho, zda se mění podstatné prvky ekonomického systému na nástroje systémotvorné a nástroje běžné hospodářské politiky (Kotlán, 2012, s. 28).

3.2 Cíle hospodářské politiky

Základním cílem hospodářské politiky je maximalizace společenského blahobytu, tj. celková suma dílčích užitků jednotlivých členů společnosti nebo je to kvalita společnosti, kterou lze zvýšit pouze tehdy, lze-li ve společnosti učinit takovou změnu, která bude výhodná pro všechny členy nebo jen pro některé, aniž by znevýhodnila jiné. Blahobytnelze zúžit jen na materiální stránku, ale zahrnuje kulturu, zvyky, apod. Cíle hospodářské politiky kvantifikujeme na **základní společenské hodnoty**, (v demokratických společnostech nejvyšší cíle: svoboda, spravedlnost, jistota, racionalita, pokrok) a tradiční, tj. **ekonomické cíle** (makroekonomické cíle: stabilní ekonomický růst, nízká míra inflace, nízká míra nezaměstnanosti, vyrovnané vztahy k zahraničí). Chceme-li dosáhnout základní společenské cíle, umožní nám to realizace ekonomických cílů. Vláda se snaží o minimalizaci pohybu cen a brání neočekávaným cenovým šokům, dlouhodobému a stálému růstu cenové hladiny, podporuje dostatečně vysokou zaměstnanost. Praktická hospodářská politika musí mít stanovenou pořadí cílů, důležitost přikládá jednotlivým cílům. Vztahy cílů podle jejich důležitosti vyjadřuje hierarchie cílů (Pellešová, ZHP, 2013, s. 6).

3.2.1 Hierarchie cílů hospodářské politiky

Budování vyspělé tržní ekonomiky je reálné pouze tehdy, jestliže je společnost vystavěná na principu trvalých všelidských hodnot, na kterých se konsenzuálně dohodnou všechny subjekty ve společnosti. V následujícím obrázku je shrnuta hierarchie cílů státu a tvůrců hospodářské politiky (Žák, 2006, s. 11).

Obrázek 4 Pyramida hierarchie cílů

Zdroj: Žák Milan, Hospodářská politika, 2006, s. 11

3.2.2 Maximalizace společenského blahobytu

Maximalizace společenského blahobytu patří k nejčastěji vyhlášeným cílům hospodářské politiky. Společenský blahobyt zahrnuje celkovou sumu dílčích užitek jednotlivých členů společnosti anebo je to taková kvalita společnosti, kterou lze zvýšit pouze tehdy, lze-li ve společnosti učinit takovou změnu, která bude výhodná pro všechny její členy nebo jen pro některé z nich, aniž by znevýhodnila jiné. Navíc blahobyt nelze zúžit pouze na materiální stránku, má také svůj společenský rozměr. Řešením se zabývala teorie blahobytu (Pellešová, HP, 2013, s. 16 – 17).

Základní společenské hodnoty se v demokratických společnostech všeobecně uznávají jako nejvyšší cíle. Ve vyspělých zemích se jako nejvyšší společenské hodnoty, tzv. obecné cíle uznávají svoboda, spravedlnost, jistota a pokrok. Někteří autoři kromě uvedených obecných cílů jmenují ještě nezávislost, demokracii a racionalitu (Pellešová, HP, 2013, s. 16 – 17).

Obrázek 5 Pyramida cílů

Zdroj: Pellešová Pavlína, Hospodářská politika, 2013, s. 18

3.2.3 Základní společenské cíle

Blahobyt nelze zúžit jen na materiální stránku problému, ale že pod něj musíme zahrnout i kulturu, zvyky, tradice země, apod. Nedílnou součástí společenského blahobytu jsou tedy i **základní společenské hodnoty (cíle), mezi které řadíme svobodu, spravedlnost, jistotu, pokrok, nezávislost, demokracii a racionalitu.** Dále se jedná o

ochranu stabilního právního a institucionálního rámce, ochranu základních práv a svobod, zajištění sociálního smíru, apod. (Kotlán, 2012, s. 78 – 80).

Svoboda může být formulována různě, definuje ji jako **nepřítomnost překážek, která dovoluje realizovat přání**. Individuum může svobodně sledovat své cíle podle svých úmyslů, přitom je ale omezováno tím, že musí sledovat i cíle cizí. Aby všichni členové společnosti byli stejně svobodní, musí mít všichni stejná práva a musí být stejně chráněni před útlakem jiných i před útlakem státu.

Spravedlnost vypovídá o tom, co má být stejné, potud odpovídají požadavkům formální svobody; to znamená, že odpovídají požadavkům po stejných právech pro všechny. V tom případě mluvíme o formální spravedlnosti. Problematičtější je interpretace materiální spravedlnosti, jejím obsahem je rozdělení výsledku z dosažených cílů mezi jednotlivé členy společnosti. V zásadě je možné dvojí dělení: **na základě zásluh a na základě potřeb**.

Jistota je možno definovat jako **absenci strachu o svobodu**. Možnost ohrožení společnosti z vnějšího okolí má za následek, že jistota se spojuje s mírem jakožto dalším často stanovovaným cílem. Problémy, které vznikají při fungování tržní koordinace (konjunkturální výkyvy, strukturální změny, apod.), ohrožují jistotu ekonomických subjektů, což vede paradoxně k požadavkům zvýšení jistoty.

Pokrok znamená všeobecně změnu na vyšší kvalitativní úroveň a je žádoucí ze dvou důvodů: jednak jako prostředek přiblížení se vytčeným cílům, jednak jako ocenění inovací.

Nezávislost znamená suverenitu a zodpovědnost za sebe sama a za svoje činy. Ekonomická nezávislost obsahuje požadavek ekonomické svobody a svobody rozhodování. Tomuto požadavku z hlediska uspořádání ekonomiky nejlépe (optimálně) odpovídá tržní systém, který rozvíjí nezávislost subjektů.

Demokracie v každé společnosti existuje určité napětí, které vzniká jako protiklad mezi individuální svobodou a nutným respektováním hierarchie vztahů. Vždycky existuje určitá nadřízenost a podřízenost (z důvodu dělby práce a funkční kooperace). V tomto smyslu pak chápeme demokracii jako politický proces prosazování základních

společenských cílů, přičemž vlastní budování demokracie je zajišťováno politickým volebním právem.

Racionalita je princip, který je založen na logice. Racionalita je slučitelná s jakýmkoliv cílem, vždy ale musí platit, že si tyto cíle navzájem nesmí odporovat. Při uskutečňování daného cíle musí být z hlediska racionality jeho dosažení zvažovány náklady zdrojů, měřené ušlým užitekem s ohledem na požadavky ostatních cílů. Racionalita tedy hodnotí nejlepší možnou realizaci cílů. Vzhledem k racionalitě jako normě je doporučováno, aby cíle byly formulovány jasně a aby vztahy mezi jednotlivými cíli byly důkladně analyzovány (Kotlán, 2012, s. 78 – 80).

3.2.4 Tradiční cíle hospodářské politiky

Cíle hospodářské politiky formulují její nositelé. Vláda stanovuje cíle v oblasti fiskální politiky, centrální banka v oblasti politiky monetární. Tyto cíle a to, jak jsou určeny, odpovídá směřování daného státu. Jako tradiční označujeme tři cíle v oblasti stabilizační politiky a jeden z politiky prorůstové (Dušková, 2015, s. 26 – 17).

Tradiční cíle hospodářské politika jsou:

- stabilní a nízká inflace (stabilní cenová hladina)
- stabilní a nízká nezaměstnanost
- vnější hospodářská stabilita
- vyvážený ekonomický růst

Většinou nelze všech cílů dosahovat současně. Každý stát proto sestavuje uvedené cíle do hierarchické struktury. Stejně tak v různých obdobích nabývají některé cíle na důležitosti a jiné jsou naopak odsouvány do pozadí. Tradiční cíle můžeme též členit z hlediska vnitřního a vnějšího prostředí. Cíle zaměřené na inflaci, nezaměstnanost a růst, jsou cíle vnitřní. Mohou být stanovovány a dosahovány bez ohledu na existenci vnějších

vazeb. Vnější hospodářská stabilita se stává cílem, pokud ekonomika vykazuje vztahy s okolím, tzv. otevřená ekonomika. Rozhodujícími ukazateli jsou zde měnový kurz a platební bilance (Dušková, 2015, s. 26 – 17).

3.2.5 Ekonomické cíle hospodářské politiky

V následujícím výkladu si uvedené cíle hospodářské politiky. Úkolem je vymezení samotného cíle a následné podání výkladu o možnostech hospodářské politiky v jeho ovlivňování. Jedním z klíčových cílů tvůrců hospodářské politiky je stimulace celkové produkce v ekonomice, tedy makroekonomického výstupu (produktu).

Hrubý domácí produkt je celkový tok peněžní hodnoty finální produkce vyrobené za určité období (nejčastěji jeden rok). Představuje tedy ukazatel makroekonomického výstupu dané ekonomiky (Žák, 2006, s. 14 – 16).

HDP můžeme počítat pomocí:

- produktové metody jako souhrn finální produkce jednotlivých sektorů ekonomiky,
- důchodové (nákladové) metody, resp. pomocí součtů jednotlivých důchodů, které jsou odměnou za poskytování služeb výrobních faktorů (mzdy, renty, zisky, uváděn také jako HDP v cenách výrobních faktorů),
- výdajové metody z hlediska užití finální produkce jako součet spotřebních výdajů, soukromých hrubých domácích investičních výdajů, vlastních nákupů a čistých vývozu. Pokud finální produkci oceňujeme aktuálními tržními cenami daného roku, používáme ukazatele nominálního HDP, v případě, že se finální produkce oceňuje cenami výchozího (základního) roku, používáme ukazatel reálného HDP. HDP se potřeba rozlišuje od čistého domácího produktu, který nezahrnuje znehodnocení kapitálu (odpisy). Kromě vyjádření domácího produktu jako finální produkce vyrobené na území dané ekonomiky lze uvažovat i ukazatel národního

produktu HNP jako produktu, který je výsledkem používání výrobních faktorů ve vlastnictví občanů dané země (Žák, 2006, s. 14 – 16).

Hruby domácí produkt HDP je nejčastěji používaným agregátem k měření produkce. Nezáleží tedy na tom, kdo výrobní faktory vlastní, ale kde jsou umístěny.

Hrubý národní produkt zahrnuje veškerou finální produkci vyrobenou kdekoli ve světě za sledované období, avšak za pomoci domácích výrobních faktorů.

HDP je agregát nejčastěji používaný především v evropských zemích. Má bližší vztah k za něstnanosti, k dani z příjmů apod. HNP se potom z logických důvodů používá v zemích, které jsou potenciálně velkými investory v zahraničí a jejichž výrobní faktory jsou výrazně ozmístěny ve světě (např. USA).

Oba ze zmíněných makroekonomických agregátů mohou být uváděny v běžných nebo ve stálých cenách. Rozvedme si to na příkladu HDP. **Nominální HDP** vyjadřuje hodnotu produkce v běžných cenách. Zahrnuje jak velikost produkce, která je reálně vyprodukována, tak aké její ocenění v cenách běžného období, tedy v cenách roku, ve kterém je měřena.

Reálný HDP vyjadřuje hodnotu produkce ve stálých cenách. Zahrnuje reálně vyprodukovanou produkci oceněnou cenami určitého základního období. Produkce je tedy oceňována stále stejnými cenami a tudíž nezohledňuje růst cen.

Deflator je poměr mezi nominální a reálnou veličinou. Nominální veličiny jsou vyjádřeny v běžných cenách, reálné veličiny jsou vyjádřeny ve stálých cenách

Vztah mezi reálným a nominálním produktem je popisován tzv. **deflátorem HDP**. Ten je dán podílem nominálního a reálného HDP (nejčastěji uváděném v %). Deflátor HDP pak vlastně popisuje vývoj cen vyráběné produkce.

Na závěr je třeba konstatovat, že ve skutečnosti existuje několik dalších méně používaných, makroekonomických agregátů sloužících k měření produkce (např. čistý domácí produkt, čistý národní produkt, národní důchod apod.) (Žák, 2006, s. 14 – 16).

3.2.6 Ekonomický růst

V ekonomice, která se nachází ve fázi ekonomického růstu, roste důchod, což vede subjekty ke zvyšování spotřeby. Vyšší poptávka podněcuje firmy zvyšovat výrobu a poskytovat ve větší míře služby. Při zvyšování výroby se používá i ve větším objemu výrobních zdrojů včetně práce. Roste tak i zaměstnanost. Zvyšovat výrobu v zemi umožňuje také i lepší a efektivnější využívání již stávajících faktorů. Ekonomický růst lze vyjádřit také jako růst schopnosti země vyrábět zboží a poskytovat služby. Nebo také jako posun produkčních možností dané ekonomiky. Ekonomický růst je tedy chápán v podstatě jako růst potenciálního produktu. Ekonomickému růstu země mohou bránit i jisté překážky (Brčák, 2018, s. 210).

Mezi překážky ekonomického růstu patří například:

- **nedostatečné podmínky pro efektivnější výrobu statků a poskytování služeb** (chybí příslušná strojní zařízení nebo kvalifikovaná pracovní síla nutná k výrobě moderního zboží nebo poskytování moderních služeb)
- **nedostatečné technické znalosti** (pracovníci nejsou ochotni přistoupit na specializaci a dělbu práce)
- **příliš rychlý růst populace**
- **výrazné zadlužení země** (Brčák, 2018, s. 210)

3.2.7 Otevřená ekonomika

Každé národní hospodářství je více či méně propojeno s jinými národními ekonomikami. Dochází k mezinárodním ekonomickým vztahům, tj. ke vztahům mezi rezidenty různých národních ekonomik. Tomuto propojení říkáme otevřenost ekonomiky, jednotlivé ekonomiky potom označujeme za otevřené ekonomiky (Wawrosz, 2017, s. 145).

Mezinárodní ekonomické vztahy se uskutečňují v různých formách, konkrétně zejména:

- mezinárodním obchodem, tj. nákupem a prodejem výrobků a služeb.
- mezinárodním pohybem finančních aktiv (pohybem kapitálu ve formě obchodů s cennými papíry, pohybem bankovních vkladů, vznikem obchodních pohledávek apod.),
- mezinárodním pohybem důchodů z výrobních faktorů (převodem zisků, dividend, mezd apod.).
- transferovými platbami (jednosměrné převody).

Míra otevřenosti ekonomiky je jednou z rozhodujících charakteristik národního hospodářství. Ovlivňuje jak vývoj agregátní poptávky (jednou ze čtyř součástí agregátní poptávky je čistý export), tak i vývoj agregátní nabídky (zejména její nákladovou složku, determinovanou zahraničními cenami a měnovým kurzem). Mezinárodní ekonomické vztahy jsou také důležitou součástí hospodářské politiky na národní i nadnárodní úrovni.

Míru otevřenosti určité ekonomiky vyjádříme nejlépe velikostí jejího exportu a importu výrobků a služeb, a to relativně, tj. v poměru k jejímu HDP. Hlavní faktory míry otevřenosti ekonomiky jsou zejména velikost této ekonomiky – malý vnitřní trh nutí výrobce hledat odbyty v zahraničí (pokud jsou schopni nabídnout konkurenceschopné výrobky nebo služby). Dále je to například nedostatek vlastních surovinových zdrojů, které je nutno dovážet. Tyto příčiny vysvětlují, proč je česká ekonomika velmi otevřenou ekonomikou.

Každá národní ekonomika je propojena s jinými ekonomikami, zejména mezinárodním obchodem a mezinárodním pohybem kapitálu – jde o tzv. otevřenost ekonomiky. Míra této otevřenosti je ovlivněna zejména velikostí vlastního národního trhu a konkurenceschopností producentů dané ekonomiky (Wawrosz, 2017, s. 145).

3.2.8 Význam malého a středního podnikání pro hospodaření státu

Malé a střední podniky vytvářejí zdravé podnikatelské prostředí, zvyšují dynamiku trhu, mají schopnost absorbovat podstatnou část pracovních sil uvolněných z velkých podniků a jsou stabilizujícím prvkem ekonomického systému. Pro jejich rozvoj jsou rozhodující podmínky, za kterých mohou rozvíjet hospodářskou činnost. Ekonomické prostředí do značné míry určuje a ovlivňuje poptávku po jejich produktech a službách a může tak usnadňovat nebo naopak omezovat jejich přístup na trhy, které jsou důležité pro jejich vznik a další růst (Zemánek, 2012, s. 22).

Za další přínosy MSP lze považovat:

- zmírňování negativních důsledků strukturálních změn
  - subdodavatelé velkých podniků
  - vytváření podmínek pro vývoj a zavádění nových technologií
  - schopnost inovací (jde spíše o rychlou reakci na změny na trhu a realizaci jednoduchých nápadů, než o realizaci výsledků systematického výzkumu)
  - flexibilita a rychlejší adaptace na požadavky a výkyvy trhu
  - vyplňování okrajových oblastí na trhu, které nejsou pro větší podniky zajímavé
  - schopnost vytvářet a měnit podnikatelské klima regionu, což má vliv na jeho rozvoj
- vysoká motivace k výkonu u vlastníků firem (Zemánek, 2012, s. 22).

3.2.9 Trh práce a nezaměstnanost

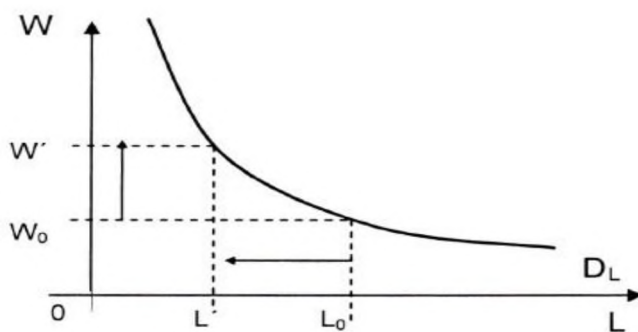
Práce patří mezi primární výrobní faktory. Je to vědomá a účelná činnost člověka a její kvalita a množství závisí na jeho fyzických a duševních schopnostech. Nositelé práce, tedy domácnosti, práci nabízí a firmy tuto práci poptávají. Ujasníme si dále, co na

trhu práce v podmínkách dokonalé konkurence motivuje její nabídku a poptávku po ní (Palát, 2013, s. 81 – 87).

Poptávka po práci

Poptávka po práci je určena příjmem z mezního produktu práce. Firmy jsou pak ochotny zvyšovat poptávku po práci tak dlouho, dokud nedojde k vyrovnání mezních nákladů práce s příjmem z mezního produktu práce. Poptávka po práci je závislá zejména na výši mzdové sazby. Z tohoto hlediska se potom mezní náklady práce rovnají mzdové sazbě a firmy zvyšují poptávku po práci až do okamžiku vyrovnání příjmu z mezního produktu práce se mzdovou sazbou (Palát, 2013, s. 81 – 87).

Graf 2 Poptávka po práci

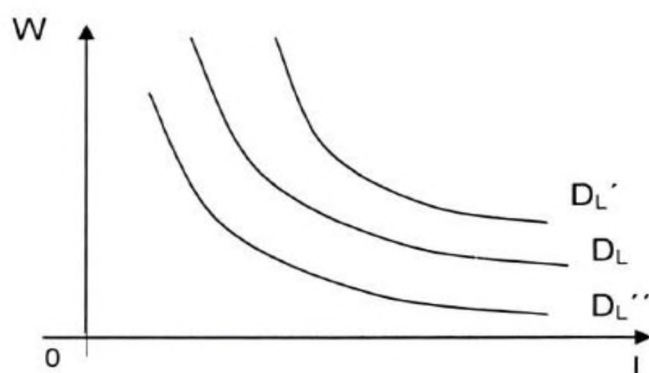

Zdroj: Palát Milan, Základy makroekonomie, 2013, s. 81

W = mzdová sazba, L = množství práce, D_L = poptávka po práci

Poptávka po práci je však ovlivňována i ostatními faktory a jejich vzájemnými poměry. Změna alespoň jednoho faktoru vyvolá změnu poptávky po práci, což v grafickém vyjádření zapříčiní posun celé křivky poptávky po práci, a to doprava při zvýšení D_L' nebo doleva při snížení této poptávky D_L'' . Například zvýšení poptávky po výrobcích povede ke zvýšení výroby, což si vyžádá více práce a dojde ke zvýšení poptávky po práci, tedy posunu křivky poptávky doprava (Palát, 2013, s. 81 – 87).

Graf 3 Posun křivky poptávky po práci

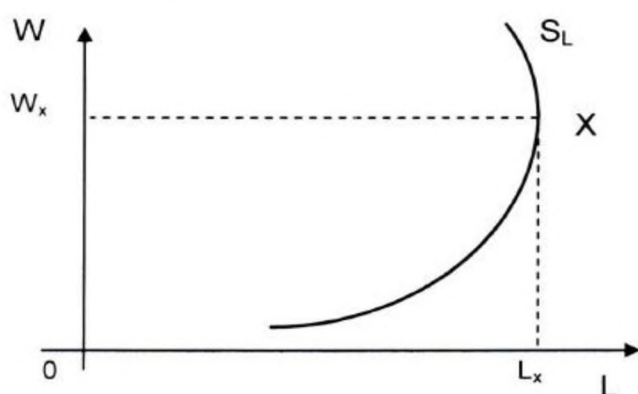

Zdroj: Palát Milan, Základy makroekonomie, 2013, s. 82

Nabídka práce

Nabídka práce je závislá na mezních nákladech domácností při konání práce. Efekt vynaložené práce je mzda, tedy peněžní ocenění vykonané práce. Domácnosti jsou pak ochotny pracovat, když efekt plynoucí z výkonu práce je větší než náklady práce, a zvyšovat nabídku práce až do vyrovnání obou ukazatelů. Rozhodování domácností na trhu práce je založeno na poměrování nákladů při konání práce s vyšší mzdy za práci. Při zachování podmínky křivka nabídky práce znázorňuje, kolik pracovních sil, či domácností, vstoupí na trh práce při dané mzdové sazbě (Palát, 2013, s. 81 – 87).

Graf 4 Nabídka práce

Zdroj: Palát Milan, Základy makroekonomie, 2013, s. 83

W = mzdová sazba, L = množství práce, S_L = nabídka práce, X = bod zvratu

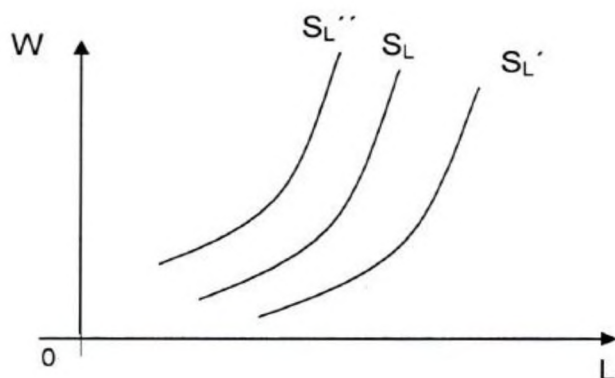
Substituční efekt

Mají-li domácnosti možnost svobodné volby, mohou se rozhodnout, zda při dané mzdové sazbě budou svůj disponibilní čas věnovat práci nebo volnému času. Při růstu mzdové sazby, když se domácnosti nachází v nižší důchodové sféře je pro domácnosti výhodné zaměnit svůj volný čas dodatečnou prací a dochází ke zvýšení nabídky práce. Substituční efekt vede k pohybu po křivce nabídky do bodu X.

Důchodový efekt

Celková nabídka práce se může zvyšovat nebo naopak snižovat, což v grafickém vyjádření znamená posun křivky nabídky. Čím bude mzdová sazba vyšší oproti nezměněným mzdovým sazbám v ostatních profesích, tím více lidí bude projevovat o tuto práci zájem a nabídka práce na trhu se zvýší, což znamená posun křivky nabídky práce doprava. Pokud se zvýší mzdová sazba v jiné profesi, mohou lidé projevit zájem o toto povolání a původní nabídka práce na trhu se sníží, povede k posunu křivky nabídky doleva (Palát, 2013, s. 81 – 87).

Graf 5 Posun křivky nabídky práce

Zdroj: Palát Milan, Základy makroekonomie, 2013, s. 84

W = mzdová sazba

L = množství práce

S_L = nabídka práce

S_L' = zvýšení nabídky práce

S_L'' = snížení nabídky práce

Nezaměstnanost

Výklad nezaměstnanosti začneme rozdělením obyvatelstva na ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní populaci.

- **Ekonomicky aktivní** jsou lidé, kteří jsou zaměstnaní nebo nezaměstnaní, práci si aktivně hledají.
- **Ekonomicky neaktivní** jsou lidé, kteří nejsou zaměstnaní, ale práci aktivně nehledají.

Na současných trzích práce je možno vyčlenit tři rozdílné typy nezaměstnanosti, a to frikční, strukturální a cyklickou.

- **Frikční nezaměstnanost** je spojena s neustálým pohybem lidí, kteří přecházejí z jednoho zaměstnání do jiného se stejnou nebo podobnou kvalifikací. Příčinou je snaha získat výhodnější zaměstnání, zajišťující např. vyšší mzdu, lepší pracovní podmínky nebo jiné požitky.
- **Strukturální nezaměstnanost** je vyvolána většími změnami ve struktuře národního hospodářství, kdy se některé výroby utlumují nebo dočasně, či zcela ruší a jiné se zintenzivňují. Vliv mají také výraznější změny technologií výroby.
- **Cyklická nezaměstnanost** je způsobena poklesem produktu, když se hospodářský cyklus nachází ve fázi kontrakce. Čím je pokles produktu větší, tím je také větší nezaměstnanost, která se projevuje prakticky v celém hospodářství (Palát, 2013, s. 81 – 87).

Dále ekonomové rozlišují tzv. dobrovolnou nezaměstnanost, nedobrovolnou nezaměstnanost a přirozenou míru nezaměstnanosti.

- **Dobrovolná nezaměstnanost** je stav, kdy počet nezaměstnaných je nižší nebo roven počtu volných pracovních míst.
- **Nedobrovolná nezaměstnanost** nastává tehdy, když je počet volných pracovních míst absolutně menší než počet uchazečů o práci, kdy celková poptávka po práci je menší než celková nabídka práce.

- **Přirozená míra nezaměstnanosti** je jedním z důležitých pojmů makroekonomie. Za přirozenou je považována taková míra nezaměstnanosti, při níž jsou trhy práce v zemi v rovnováze a tlaky na mzdové a cenové hladiny jsou v ekonomice vyrovnány (Palát, 2013, s. 81 – 87).

4 Ekonomika podniku

4.1 Státní podniky

Stát zde působí jako podnikatel – jeho prvotní úlohou je dosahovat zisk. V některých případech se tato primární charakteristika doplňuje ještě o zájmy strategické, kterými se zdůvodňuje i dočasná ztrátovost některých investic (Švarcová, 2020, 72 – 73).

Činnosti státních podniků je upravena zákonem 77/1997 Sb. o státním podniku (novela 2017):

- státní podnik je právnickou osobou provozující podnikatelskou činnost s majetkem státu, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Státní podnik nemá vlastní majetek. Kmenovým jménem podniku je obchodní majetek, se kterým má podnik právo hospodařit při svém vzniku. Vytváří povinně rezervní fond ve výši nejméně 10 % kmenového jmění.
- Zakladatel státního podniku je stát, konkrétně ministerstvo, do jehož úsobnosti spadá předmět podnikání. Podnik může být založen pouze se souhlasem vlády.
- Státní podnik se zakládá zakládací listinou vydanou příslušným ministerstvem a vzniká zápisem do obchodního rejstříku.
- státní podnik má povinně ve svém názvu uvedeno „státní podnik“ nebo „s. p.“.
- Podnik ručí za závazky svým majetkem.
- V čele podniku stojí statutární orgán ředitel jmenovaný zakladatelem, kontrolním orgánem je dozorčí rada.

- Stát je zde jediným vlastníkem, a protože zde hospodaří s penězi občanů státu, má podrobnější a přesnější pravidla pro nakládání s tímto státním majetkem, aby nedocházelo k jeho zneužívání apod. Státní podniky proto podléhají například zákonu o zadávání veřejných zakázek. Stát musí prokázat, že je dobrým hospodářem - je to jeho zodpovědnost vůči občanům (Švarcová, 2020, 72 – 73).

4.1.1 Majetková a kapitálová výstavba podniku

Podnik můžeme přirovnat k živému organismu - aby byl schopen existovat, potřebuje fungující a spolupracující části (podnikové subsystémy). Teprve vzájemným propojením a skloubením všech dále uvedených částí vznikne nová kvalita - zdravý podnik (Švarcová, 2020, s. 76).

Obrázek 6 Řízení firmy

Zdroj: Švarcová, Jena a kolektiv, *Ekonomie*, 2020, s. 76

4.1.2 Podnik jako hospodářský systém

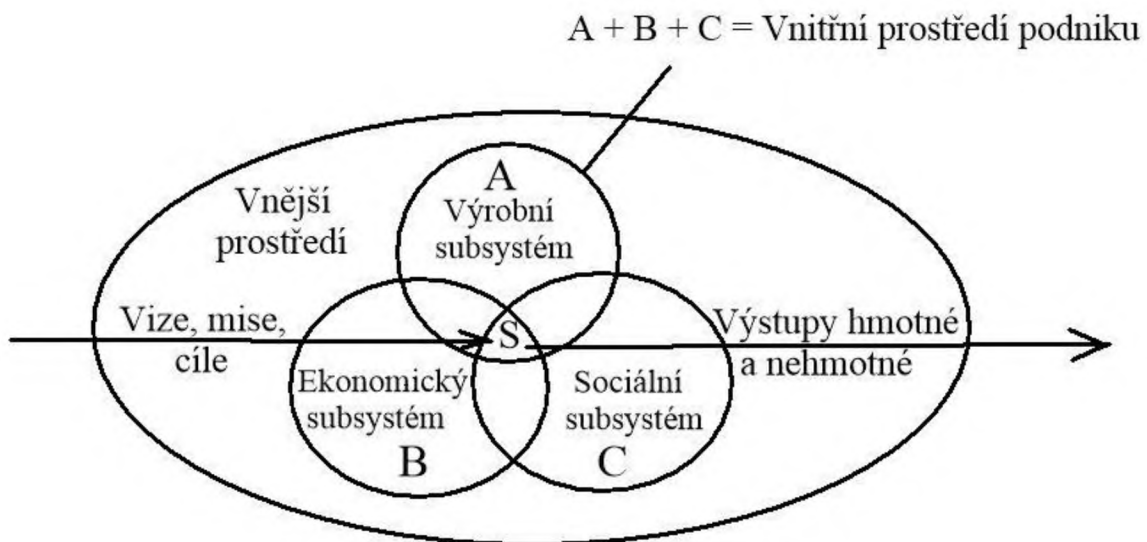
Podnik můžeme z podnikohospodářského pohledu popsat jako systém, který se skládá z určitých prvků, propojených vazbami. Tyto vazby mají charakter hmotně

energetických vazeb, kdy jsou přeměňovány vstupy na výstupy, a informačních vazeb, kdy jsou získávány a zpracovány informace pro manažerská rozhodnutí (Čemerková, 2016, s. 20 – 21).

V tomto pojetí je vnitřní prostředí podniku tvořeno třemi subsystémy:

- **podnik jako výrobní subsystém**, kdy výstupem jsou hmotné či nehmotné v závislosti na využitých zdrojích, aktivitách a nastavených cílech
- **podnik jako ekonomický systém**, kdy podnik plní své základní funkce, má ekonomickou a právní samostatnost, jeho ekonomická funkce je založena na výrobě zboží či poskytování služeb
- **podnik jako sociální systém** je tvořen jednotlivci a skupinami, které vytvářejí vazby na horizontální (koordinace činnosti) a vertikální úrovni (vztahy nadřízenosti a podřízenosti) (Čemerková, 2016, s. 20 – 21)

Obrázek 7 Podnik a jeho subsystémy

Zdroj: Čemerková, Šárka, Nauka o podniku, 2016, s. 21

4.1.3 Hospodaření podniku

Ekonomická teorie výrobního faktoru považuje každou činnost, která vytváří hodnotu, za výrobu. Podle národohospodářského pohledu jsou **základními výrobními faktory práce, půda a kapitál**. Práce a půda jsou původní výrobní faktory, kapitál je odvozený výrobní faktor. Kapitál je pro účely podnikové ekonomiky chápán jako stroje, budovy, materiál, nikoliv finanční kapitál (Procházková, 2017, s. 93).

Podnikohospodářský pohled členění výrobní faktory podrobněji:

- dispoziční (řídící) práce,
- výkonná práce,
- dlouhodobý hmotný majetek,
- materiál (Procházková, 2017, s. 94).

Tabulka 1 Srovnání hospodářských pohledů na výrobní faktory

Národohospodářský pohled	Podnikohospodářský pohled	
1. Práce	1. řídicí práce	
	2. výkonná práce	
2. Půda	půda (pozemky)	3. dlouhodobý majetek
3. Kapitál	budovy, stroje, nástroje, dopravní prostředky, atd	
	4. materiál	

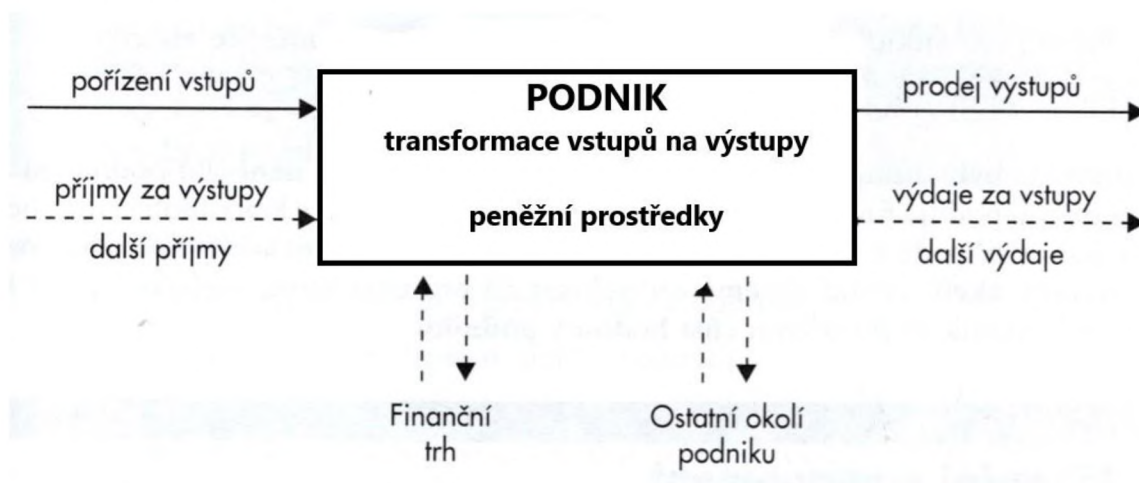
Zdroj: Procházková Taušl Petra, Úvod do podnikové ekonomiky, 2017, s. 94

4.2 Finanční řízení podniku

4.2.1 Finance podniku

Financování lze považovat za jednu z významných podnikových činností (funkcí). V rámci financování je třeba zajistit žádoucí množství kapitálu, tento kapitál použít na pořízení majetku, který je potřebný k podnikání, a současně zabezpečit dostatek finančních zdrojů na úhradu dalších podnikových výdajů. Z hlediska obstarávání kapitálu je přitom třeba opatřit kapitál pro zabezpečení podnikatelské činnosti v potřebném množství i struktuře. Kapitál, který má podnik k dispozici, je potom třeba vhodně alokovat (umísťovat) tak, aby pořízený majetek byl dostatečně výnosný. Přitom musí být zajištěna platební schopnost podniku (Hyršlová, 2010, s. 209).

Obrázek 8 Finanční podnikání

Zdroj: Hyršlová Jaroslava, *Ekonomie podniku*, 2010, s. 209

4.2.2 Finanční trh

Finanční trh se dělí na trh peněžní, trh kapitálový, trh měnový a trh drahých kovů. Na peněžním trhu podniky získávají nebo umísťují peníze, a to na dobu kratší nebo rovnu jednomu roku. Kapitálový trh je určen pro dlouhodobý kapitál. Podnik si tedy na

kapitálovém trhu může zajistit prostředky na dobu delší než jeden rok (např. na rozvojové projekty), nebo na něm může zhodnotit dlouhodobě volný kapitál (Hyršlová, 2010, s. 210).

Financování podniku realizuje finanční manažer. Náplní práce finančního manažera je:

- podpora a zvyšování hodnoty podniku pro vlastníky;
- snižování rizika peněžních toků podniku;
- příprava a zpracování finančních analýz;
- finanční plánování;
- řízení pracovního kapitálu (tedy pohledávek, zásob a finančního majetku);
- řízení hotovosti (Hyršlová, 2010, s. 210).

4.2.3 Finanční management

Úkolem finančních manažerů na základní cíl podnikání nalézt takovou variantu **získávání kapitálu**, jeho **umíst'ování a rozdělování zisku**, která povede k **maximalizaci hodnoty podniku**. Jde o to nalézt takovou variantu, která z dlouhodobého hlediska zabezpečí dostatečné zhodnocení vloženého kapitálu při zajištění trvalé platební schopnosti podniku. Kvalitu finančního managementu lze tedy posuzovat podle toho, zda je zajištěn **přiměřený cash flow** a zda **hodnota podniku v čase roste**. Finanční manažer musí tedy na základě výsledků finanční analýzy a přijatých finančních plánů činit dlouhodobá investiční a finanční rozhodnutí, která ovlivňují majetkovou i kapitálovou strukturu podniku. Přitom musí brát v úvahu rizika i náklady, které jsou spojeny se zvoleným zdrojem financování. Do náplně práce finančního manažera patří i řízení pohledávek, zásob a finančního majetku (Hyršlová, 2010, s. 210).

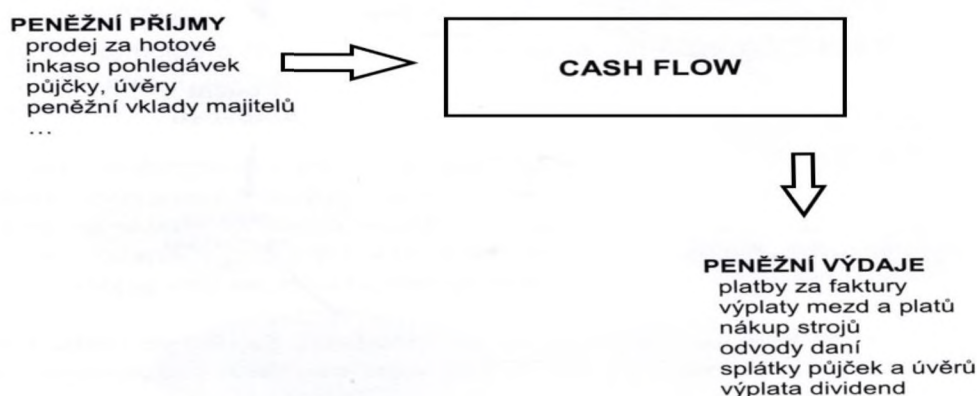
4.2.4 Řízení peněžních toků

Mezi hlavní úkoly finančního managementu patří zajištění růstu majetku firmy. Kromě toho, že se management firmy musí starat o trvalý růst zisku jako hlavního bezpečného a trvalého zdroje financování, musí se starat o další podstatnou záležitost; o dostatečnou zásobu peněžních prostředků. Firma totiž musí platit faktury svým dodavatelům, vyplácet mzdy, splácet půjčky, platit daně a hradit ostatní náklady. To všechno jsou peněžní výdaje firmy. A aby firma mohla tyto výdaje hradit, potřebuje k tomu peněžní příjmy, které jsou tvořeny hlavně tržbami za prodej výrobků či služeb a inkasem pohledávek, vkladem hotovosti majitelů či investorů a půjčkami bank. Skutečnými penězi je rozdíl mezi peněžními příjmy a peněžními výdaji, označovaný jako **cash flow** - peněžní tok (Šafařík, 2015, s. 55 – 56).

Cash flow je ústředním pojmem celého finančního řízení (finančního managementu) podniku. V praxi je i kritériem veškerého rozhodování, je jeho cílovou funkcí. Projevuje se i v běžném finančním plánování, které se soustřeďuje právě na peníze.

Řízení cash flow představuje soubor opatření, nástrojů a operativních kroků k tomu, aby podnik měl v každém okamžiku, kdy je potřebuje, dostatek peněz, při souběžném zhodnocování vloženého kapitálu (Šafařík, 2015, s. 55 – 56).

Obrázek 9 Cash flow

Zdroj: Šafařík Dalibor, Finanční řízení podniku, 2015, s. 56

4.2.5 Příjmy a výdaje

Veškeré příjmy a výdaje podniku, se člení do tří kategorií:

- **peněžní toky z provozní činnosti** – příjmy a výdaje pocházející z běžného provozu; provozní cash flow by měl být vždy kladný,
- **peněžní toky z investiční činnosti** – příjmy a výdaje související s pořízením a vyřazením dlouhodobého majetku, eventuelně činnosti související s poskytováním úvěrů, půjček a výpomocí, které není možno považovat za provozní činnost; investiční cash flow je téměř vždy záporný - nadbytek peněz vydělaných provozní činností podnik investuje do své obnovy a rozvoje,
- **peněžní toky z finanční činnosti** – příjmy a výdaje spojené se získáváním nebo vrácením zdrojů pro podnikání; tento cash flow může být kladný, záporný nebo nulový dle toho, zda si podnik spíše půjčuje nebo spíše splácí (Šafařík, 2015, s. 61).

Příjmy z provozní činnosti – základ příjmů z provozní činnosti tvoří prodej za hotové a inkaso pohledávek. Jestliže chceme zjistit skutečné příjmy pro nějaké období, musíme zaúčtovanou tržbu upravit o dobu splatnosti, uvedených na fakturách, popřípadě odhadnout, zda a kdy bude námi vystavená faktura za dodané zboží zákazníkem uhrazena.

Výdaje z provozní činnosti tvoří nejpodstatnější část výdajů firmy. Patří sem především platby za faktury (materiál, služby, stroje, leasing, energie, nájem, apod.), výplaty mezd a platů, marketingové výdaje, výdaje za distribuci atd. Obdobně jako u příjmů z provozní činnosti musíme v případě plánování brát v úvahu různou splatnost faktur.

Příjmy z finanční činnosti – řadíme především příjmy z finančních investic (úročení běžného účtu, úložky na depozitních či termínovaných účtech, investice do cenných papírů - akcie, obligace podílové listy, finanční deriváty a dále pak příjmy z

poskytnutých licencí), příjmy z přeplatků daní (přeplatky daně z příjmů, DPH, apod.), příjmy z přeplatků pojištění (pojistná plnění, přeplatky pojistného, apod.), příjmy z peněžních darů a dotací.

Výdaje z finanční činnosti – mezi finanční výdaje patří zejména placení daní a záloh na daně (z příjmu, DPH, silniční, z nemovitostí, apod.), pojištění zákonné a smluvní (např. platby zdravotním pojišťovnám, fondu sociálního zabezpečení, pojištění motorových vozidel, pojištění objektů, pojištění proti živelným pohromám, apod.) výplaty podílů na zisku (například dividendy), placené licenční poplatky a nákladové úroky (Šafařík, 2015, s. 61).

4.2.6 Cílování inflace

Inflace znamená **růst všeobecné cenové hladiny**. Všeobecná cenová hladina je určitá průměrná cenová hladina v ekonomice. Roste-li, rostou ceny statků a služeb, ale nemusí nutně platit, že musí nutně růst ceny všech statků a služeb. Inflace je **růst cen** neboli **zmenšování kupní síly peněz**. Díky inflaci se snižuje objem statků a služeb, které se můžeme koupit za jednu korunu. Inflace zvyšuje nejen ceny statků a služeb, ale veškeré ceny, tj. mzdy, renty, nájmy, úroky, apod. (Kučera, 2012, s. 58).

Zavedení systému cílování inflace v České republice bylo zdůvodňováno:

- monetaristický transmisní mechanismus byl spojen s řadou problémů (nestabilita peněžního multiplikátoru a důchodové rychlosti peněz, nejasný vztah měnových agregátů k inflaci),
- centrální banka nemůže vzhledem k počtu svých účinných nástrojů (tj. operace na volném trhu) sledovat více než jeden cíl, a tím je stabilita domácí cenové hladiny,
- cílování inflace je pro trh transparentní systém, který může účinně ovlivňovat inflační očekávání a stabilizovat úrokové sazby,

- nízká inflace je společenskou hodnotou sama o sobě, neboť nedochází k nežádoucím procesům přerozdělování důchodu a bohatství,
- nízká inflace umožňuje maximalizovat tempo růstu HDP v dlouhém období,
- vyšší inflace a následně vyšší nominální úrokové sazby jsou zdrojem nerovnováh v oblasti platební bilance,
- nutností splnění maastrichtského inflačního kritéria v případě snahy o zapojení České republiky do Evropské měnové unie (Mandel, 2008, s. 258).

4.2.7 Platební bilance

Platební bilance je souhrn všech pohybů peněžních prostředků mezi domácími a zahraničními subjekty. Je sestavována na bázi podvojného účetnictví a proto musí být vždy vyrovnaná. To však neplatí pro jednotlivé účty, z nichž se skládá a tam se nerovnováhy projevují. Zahrnuje v sobě aktivní operace, tj. operace vedoucí ke zvýšení deviz v domácí ekonomice a pasivní operace, tj. operace mající za důsledek jejich odliv. Je sestavována za určité období, zpravidla za jeden rok (Varadzin, 2013, s. 56 – 58).

Běžný účet zahrnuje toky finančních prostředků spjatých se zahraničním obchodem, s transfery prvotních důchodů mezi zeměmi a vzájemné transferové platby mezi státy.

Kapitálový účet obsahuje transakce spjaté s převodem majetku v souvislosti s migrací obyvatel a transakce převádějící nefinanční hmotná aktiva a nehmotná práva (např. licence).

Finanční účet zachycuje změny v zahraničních pohledávkách a závazcích, kde export je chápán jako zvýšené pohledávek nebo snížení závazků. Import je brán jako snížení pohledávek a zvýšení závazků. Pod přímými investicemi rozumíme majetkové podíly zabezpečující spoluúčasť při řízení či úplné ovládnutí firmy. Portfoliové investice zaručují výnosy, nejsou však spjaty s vlastnickými právy vůči subjektu, který získá prostředky.

Finanční deriváty jsou závazky a pohledávky vyplývající z terminovaných obchodů a ostatní investice zahrnující úvěrové operace finančních a nefinančních institucí a vlády.

Procesy vyrovnávání platební bilance vycházejí z:

- důchodového mechanismu
- cenového mechanismu
- mechanismu směnných kurzů (Varadzin, 2013, s. 56 – 58).

4.3 eGovernment

eGovernment je série procesů, umožňující výkon veřejné správy a uplatňování občanských práv a povinností fyzických a právnických osob, realizovaných elektronickými prostředky. Cílem je rychlejší, spolehlivější a levnější poskytování služeb veřejné správy nejširší veřejnosti a zajištění větší otevřenosti veřejné správy ve vztahu ke svým uživatelům, občanům (Štědroň, 2007, s. 12).

4.4 Projekt CZECH POINT

Cílem projekt CZECH POINT by mělo být umožnit lidem získávat veškeré potřebné dokumenty pouze na jediném místě: nejbližším krajském, městském či obecním úřadě. Projekt CZECH POINT je iniciativa sdružení eStat.cz a Ministerstva vnitra. CZECH POINT je svým názvem tvoří slovní zkratku Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál.

Projekt CZECH POINT označuje místo úřad, na kterém by měl občan do budoucna:

- získat veškeré údaje, opisy a výpisy, které jsou vedeny v centrálních veřejných evidencích a registrech,

- získat veškeré údaje, opisy a výpisy, které jsou vedeny v centrálních neveřejných evidencích a registrech ke své osobě, věcem a právům,
- mít možnost ověřit dokumenty, listiny, podpisy a také elektronickou podobu dokumentů,
- mít možnost podat jakékoli podání ke kterémukoli úřadu státní správy,
- mít možnost získat informace o průběhu řízení ve všech věcech, které k jeho osobě vede stát (Štědroň, 2007, s. 70).

4.4.1 Příjem dokumentů

Doručené dokumenty se přijímají v místě k tomu určeném (např. podatelna, e-podatelna). Pokud se na příjem a na manipulaci s dokumenty vztahují zvláštní právní předpisy, přijímají se odděleně a vede se pro ně samostatná evidence, jejíž náležitosti upraví určený původce ve spisovém a skartačním řádu. Dokument, případně obálka dokumentu, se opatří v den doručení otiskem podacího razítka a po jeho zaevidování se předá k vyřízení; v případě dokumentů přijatých mimo podatelnu a dokumentů vzniklých z podání učiněných ústně to platí obdobně. Pokud je dokument doručen v digitální podobě, opatří se identifikátorem elektronické podatelny a předá se k vyřízení (Štědroň, 2007, s. 96).

Podací razítko obsahuje vždy:

- název určeného původce,
- datum doručení, u podání, kde to ukládá zvláštní právní předpis, též čas doručení,
- číslo jednací,
- počet listů,
- počet listů příloh nebo počet svazků příloh, u příloh v nelistinné podobě jejich počet a druh, u dokumentů v digitální podobě velikost v jednotkách bytů (Štědroň, 2007, s. 96).

4.4.2 Evidence dokumentů

Doručené dokumenty a dokumenty vzniklé z vlastní činnosti určeného původce se evidují v podacím deníku nebo v jednacím protokolu (u elektronické komunikace se evidují v elektronické podobě) vedeném podatelnou. Podací deník je kniha vytvořená z předem svázaných a očíslovaných tiskopisů, označená názvem určeného původce, pro něhož je veden, rokem, v němž je užíván, a počtem všech listů. Je-li podací deník veden v digitální podobě, potom musí být možnost podací deník vytisknout za účelem trvalého uložení (Štědroň, 2007, s. 96).

O dokumentu se vedou v podacím deníku tyto údaje:

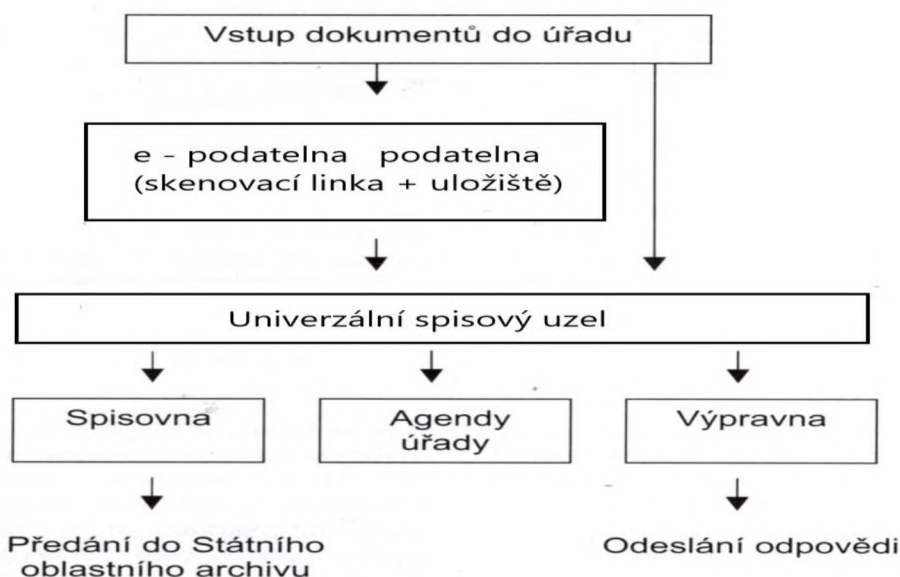
- pořadové číslo dokumentu, pod nímž je v podacím deníku evidován,
- datum doručení dokumentu nebo, jedná-li se o dokument vzniklý z vlastní činnosti určeného původce, datum jeho vzniku; u datových zpráv se za čas doručení považuje okamžik, kdy je dokument dostupný elektronické podatelně,
- identifikace odesílatele; jde-li o dokument vzniklý z vlastní činnosti určeného původce, zapíše se jako Vlastní,
- číslo jednacích odesílatele, počet listů došlého nebo vlastního dokumentu a počet listů příloh nebo počet svazků příloh, u příloh v nelistinné podobě jejich počet a druh,
- stručný obsah dokumentu,
- název organizační jednotky určeného původce, které byl dokument přidělen, nebo jméno, popřípadě jména a příjmení zaměstnance určeného původce určeného k vyřízení,
- způsob vyřízení,
- den odeslání, počet listů odesílaného dokumentu a počet listů příloh nebo počet svazků příloh, u příloh v nelistinné podobě jejich počet a druh,

- spisový znak, skartační znak a skartační lhůta dokumentu nebo rok, v němž bude dokument zařazen do skartačního řízení, počet listů nebo jiný údaj o rozsahu uloženého dokumentu,
- záznam o vyřazení ve skartačním řízení (Štědroň, 2007, s. 97).

4.4.3 Vyřizování dokumentů

Dokument vyřizuje určený zaměstnanec. Vyřídí-li dokument jinak než v listinné formě, učiní o tom na dokumentu záznam. Po vyřízení se na dokument připojí pokyn k založení, datum a podpis zaměstnance, který ho vyřídil. Bere-li se dokument na vědomí, uvede se o tom pod podacím razítkem záznam a pokyn k založení. Zaměstnanec pověřený vedením podacího deníku nebo jednacího protokolu v něm zaznamená, jak byl dokument vyřízen, kdy a komu bylo odesláno písemné vyhotovení vyřízení dokumentu. U dokumentu, který byl vyřízen spolu s jiným dokumentem, se tato skutečnost uvede v kolonce Vyřízeno podacího deníku nebo jednacího protokolu (Štědroň, 2007, s. 98).

Obrázek 10 Tok dokumentů po úřadě

Zdroj: Štědroň Bohumír, Úvod do eGovernmentu, 2007, s. 101

4.5 Zákon č. 77/ 1997 Sb. o státním podniku

4.5.1 Vznik podniku

(1) Podnik vzniká dnem, ke kterému byl zapsán do obchodního rejstříku. Návrh na zápis podává zakladatel.

(2) K návrhu se připojí

- zakládací listina,
- doklad o ocenění majetku, s nímž má podle zakládací listiny podnik právo hospodařit v okamžiku svého založení, provedeném podle zvláštních právních předpisů
- usnesení vlády, kterým se uděluje souhlas se založením podniku (Dědič, 2018, s. 43).

4.5.2 Základní ustanovení

(1) Podnik je státní organizací a právnickou osobou, jejímž prostřednictvím vykonává stát svá vlastnická práva. Podnik provozuje svým jménem a na vlastní odpovědnost podnikatelskou činnost za účelem plnění významných strategických, hospodářských, společenských, bezpečnostních nebo dalších zájmů státu.

(2) Podnik má právo hospodařit s majetkem státu a nemá vlastní majetek.

(3) Kmenovým jménem podniku je souhrn peněžitého vyjádření hodnoty nemovitých a movitých věcí stanovený v zakládací listině, k nimž má podnik právo hospodařit při svém vzniku. Kmenové jmění a jeho minimální výše se zapisují do obchodního rejstříku.

(4) Zakladatel může zvýšit kmenové jmění podniku o majetek, který podnik v průběhu provozování své podnikatelské činnosti nabyt.

(5) V průběhu činnosti podniku může zakladatel snížit kmenové jmění podniku za účelem krytí ztrát podniku, vyplývá-li potřeba snížení kmenového jmění podniku ze zvláštního zákona nebo z rozhodnutí příslušného orgánu veřejné moci. Snížením

kmenového jmění podniku nesmí být dotčena minimální výše kmenového jmění podniku stanovená v zakládací listině při založení podniku.

(6) Zakladatel zveřejní rozhodnutí o snížení kmenového jmění podniku do 15 dnů ode dne jeho přijetí dvakrát po sobě s časovým odstupem 30 dnů. Zakladatel zároveň písemně vyzve známé věřitele podniku, jejichž pohledávky vůči podniku vznikly před okamžikem přijetí rozhodnutí o snížení kmenového jmění, aby přihlásili své pohledávky vůči podniku ve lhůtě do 90 dnů po zveřejnění posledního oznámení, ledaže jde o snížení kmenového jmění za účelem úhrady ztráty.

(7) Podnik poskytne věřiteli, který včas přihlásí svou pohledávku vůči podniku, přiměřené zajištění této pohledávky nebo ji uspokojí, ledaže se s věřitelem dohodne jinak. To neplatí, nezhorší-li se snížením kmenového jmění dobytnost pohledávek za podnikem.

(8) Majetkem podniku se rozumí majetek státu, s nímž má podnik právo hospodařit. Jměním podniku se rozumí majetek podniku a dluhy podniku.

(9) Určeným majetkem se rozumí majetek státu, který je vymezen jako určený majetek podniku v zakládací listině. Určený majetek podniku se zapisuje do obchodního rejstříku (Dědič, 2018, s. 125 – 126).

4.6 Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách

4.6.1 Státní správa v oblasti poštovních služeb

Ministerstvo průmyslu a obchodu vykonává státní správu v oblasti poštovních služeb, s výjimkou věcí svěřených tímto zákonem Úřadu. Ústředním orgánem státní správy pro poštovní služby je Ministerstvo průmyslu a obchodu, zřízené zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Podle § 13 tohoto zákona má ministerstvo postavení ústředního orgánu státní správy pro elektronické komunikace a poštovní služby, s výjimkou věcí svěřených do působnosti ČTÚ. ČTÚ je ústředním správním úřadem pro výkon státní správy v oblasti

elektronických komunikací a poštovních služeb v rozsahu stanoveném zákonem o elektronických komunikacích a zákonem o poštovních službách (Buzek, 2018, s. 383).

4.6.2 Činnost Českého telekomunikačního úřadu

Úřad podle tohoto zákona

a) provádí analýzy všeobecné dostupnosti základních služeb a přezkoumává nutnost uložení povinnosti poskytovat a zajišťovat základní služby,

b) vede evidenci provozovatelů a uděluje určenému provozovateli, který má povinnost poskytovat a zajišťovat základní služby, poštovní licenci,

c) stanovuje čisté náklady na poskytování a zajišťování základních služeb, vydává rozhodnutí o určení předběžných čistých nákladů a o určení čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž a rozhoduje o povinnosti držitele poštovní licence vrátit do státního rozpočtu neoprávněně uhrazené náklady,

d) vydává rozhodnutí o ceně základních služeb a vykonává kontrolu cen v oblasti poštovních služeb, včetně poštovních služeb do zahraničí, a cen za přístup k poštovní infrastruktuře,

e) rozhoduje ve sporech, stanoví-li tak tento zákon,

f) spolupracuje s orgány Evropské unie a s regulačními orgány členských států Evropské unie s obdobnou věcnou působností zejména při předávání a získávání údajů a informací stanovených zákonem, rozhodnutími vydanými na základě zákona nebo právními akty Evropské unie a plní další úkoly, které pro oblast regulace poštovních služeb vyplývají z členství České republiky v Evropské unii,

g) stanovuje, vybírá a vymáhá poplatky,

h) vykonává kontrolu v oblasti poštovních služeb,

i) vykonává státní statistickou službu, včetně sběru dat, v oblasti poštovních služeb a zahraničních poštovních služeb,

j) ukládá, vybírá a vymáhá pokuty za porušení povinností stanovených tímto zákonem,

k) vydává prováděcí právní předpisy v oblasti poštovních služeb v rozsahu zmocnění podle tohoto zákona,

l) je exekučním správním orgánem pro vymáhání povinností stanovených tímto zákonem nebo uložených z moci úřední na jeho základě,

m) rozhoduje o změně poštovních podmínek podle § 6 odst. 4,

n) rozhoduje o změně návrhu smlouvy o přístupu k poštovní infrastruktuře podle § 34 odst. 3 (Buzek, 2018, s. 384).

5 Hospodaření Česká pošta s.p.

5.1 Státní podnik

Státní podnik hospodaří s peněžními prostředky, které získává svojí podnikatelskou činností. Na státní rozpočet je napojen prostřednictvím daní, zejména daně z příjmu právnických osob. Za podmínek stanovených rozpočtovými pravidly může být státní podnik příjemcem dotace ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu, poskytnuté na stanovený účel (Plíva, 2004, s. 21 – 22).

Státní podnik je zákonem č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, charakterizován jako právnická osoba, která provozuje podnikatelskou činnost s majetkem státu vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Nemá vlastní majetek a má právo hospodařit s majetkem státu. Zapisuje se do obchodního rejstříku. Jeho kmenové jmění lze vymezit jako věci, pohledávky a jiná práva a penězi ocenitelné jmě hodnoty (obchodní majetek), s nimiž má státní podnik právo hospodařit jako s majetkem státu při svém vzniku. Výše kmenového jmění státního podniku, jakož i jeho minimální výše, kterou je podnik povinen zachovat, se zapisuje do obchodního rejstříku. Obchodním jměním státního podniku pak je jeho obchodní majetek a jeho závazky. Kromě toho může zřizovatel v zakládací listině určitý majetek státu, s nímž má státní podnik právo hospodařit, vymezit jako tzv. určený majetek. Ten se rovněž zapisuje do obchodního rejstříku (Plíva, 2004, s. 21 – 22).

Za závazky státní podnik odpovídá svým majetkem s výjimkou určeného majetku. Stát za závazky státního podniku ručí jen v případě, že tak stanoví zákon a stejně tak i státní podnik za závazky státu. Majetek, s nímž má státní podnik právo hospodařit, může státnímu podniku zakladatel odejmout pouze v případech a za podmínek stanovených zákonem (Plíva, 2004, s. 21 – 22).

Povinně vytvářenými fondy státního podniku jsou fond rezervní a fond kulturních a sociálních potřeb. Rezervní fond činí při založení státního podniku alespoň 10 % kmenového jmění, pokud zakladatel nestanoví jinou výši. Doplňuje se až do výše určené v zakládací listině, a to ročně nejméně 10 % z čistého zisku. Prostředky rezervního fondu jsou určeny ke krytí ztrát a rizik, k financování výkyvů hospodaření státního podniku a ke krytí základního přidělu do fondu kulturních a sociálních potřeb u těch státních podniků, které nemají dostatek zisku nebo vykazují ztrátu (Plíva, 2004, s. 21 – 22).

5.1.1 Hospodaření státu

Graf 6 Hospodaření státu

Zdroj: <https://www.novinky.cz/ekonomika/clanek/statni-dluh-ke-konci-zari-stoupil-na-23-bilionu-potvrdivo-ministerstvo-financi-40375078>

Babišova vláda navýší státní dluh na **2,5 bilionu korun**. Státní dluh by měl ke konci příštího **roku 2021** vzrůst na **2439 miliard korun tj, 2,4 bilionu korun**. To je proti letošnímu plánovanému výsledku **o 301 miliard korun více**. Obsluha státního dluhu si má vyžádat celkem 48 miliard korun. Vyplývá to z podkladů pro střeďeční jednání sněmovního rozpočtového výboru, který návrh rozpočtu kapitoly Státní dluh doporučil schválit. Pro letošní rok Sněmovna původně schválila státní rozpočet se schodkem 40 miliard korun. Poté ho kvůli dopadům pandemie nového typu koronaviru postupně zvyšovala až na 500 miliard korun. Pro příští rok vláda počítá se schodkem 320 miliard korun. Návrh rozpočtu ale nepočítá s některými daňovými změnami. Například zrušení superhrubé mzdy by připravilo příjmy rozpočtu o více než 50 miliard korun. Státní dluh je tvořen dluhy vlády a vzniká především hromaděním schodků státního rozpočtu. Financován je pokladními poukázkami, státními dluhopisy, přímými půjčkami nebo půjčkami od Evropské investiční banky².

5.1.2 Hospodaření státního podniku

Podniky představují socialistické organizace, jejichž hlavním společenským posláním je účelné hospodárné uspokojování potřeb socialistické společnosti. V souladu s tímto posláním zajišťuje podnik svůj hospodářský rozvoj a v závislosti na výsledcích hospodaření sociální rozvoj svého pracovního kolektivu (Wiesner, 1989, s. 14).

Zákon o státním podniku přesně vymezuje i nové pojetí činnosti podniku, když zdůrazňuje, že podnik je socialistickým výrobcem zboží; svou činnost provoz samostatně na základě státního plánu hospodářského a sociálního rozvoje a socialistické samosprávy. Podnik samostatně hospodaří s majetkem v socialistickém společenském vlastnictví, který je vlastnictvím všeho lidu a který mu byl při jeho založení svěřen. Podnik má právo, ale i

---

² Babišova vláda navýší státní dluh na dva a půl bilionu. [online] Novinky, ČTK, Datum aktualizace: 18.11. 2020, Datum reprodukce: 27.1. 2022 [cit. 2022-01-27]. Dostupne z: <https://www.novinky.cz/ekonomika/clanek/babisova-vlada-navysi-statni-dluh-na-dva-a-pul-bilionu-40342584>

povinnost, tento majetek v socialistickém celospolečenském vlastnictví držet, užívat jej, nakládat s ním, chránit jej a rozmnožovat.

Podnik vzniká rozhodnutím zakladatele (kterým je příslušný ústřední orgán státní správy nebo národní výbor). Typ, organizační forma a velikost podniku s ohledem na poslání podniku diferencovaně zakladatel; přitom, v souladu zákonem, má účelně využívat a propojovat prvky kombinátních, koncernových, oborových i územních a dalších principů organizování tak, aby vytvořil co nejširší prostor pro socialistickou podnikavost (Wiesner, 1989, s. 12).

K nejpronikavějším změnám dochází ve vlastní hospodářské činnosti podniku. Hospodářské organizace mají právo samostatně rozhodovat o struktuře výroby, kterou určuje předmět podnikání, vymezený v zakládací listině. Hospodářské organizace mohou samostatně rozhodovat o nákupech výrobků, prací nebo služeb a o způsobech realizace a dopravy svého zboží. Mají právo provádět podle zákonem stanovených pravidel, zahraniční podnikatelskou činnost. Mohou samostatně navazovat přímé vědeckovýzkumné, výrobní, kooperační i obchodní vztahy s hospodářskými organizacemi socialistických států.

Smysl, cíl, obsah, podněty i formy činnosti podniků určovaly až dosud především více či méně direktivně stanovené úkoly státního plánu. Přestavba hospodářské mechanismu vychází z toho, že se podnikům již nebude do detailu předurčovat hospodářem rozpisem úkolů státního plánu, ani operativními zásahy z centra, stanovení plánu činnosti podniku bude hrát rozhodující úlohu sám pracovní kolektiv podniku. O to větší pozornost je proto třeba věnovat předmětu činnosti podniku a jeho rozhodování a chování při sestavování nejen plánu, ale i při běžném rozhodování o plnění úkolů v průběhu plánovacího období.

Stát (zakladatel) ovlivňuje hospodářství podniku tím, že vůlí zakládá podnik s daným posláním a že podniku v zakládací listině vymezuje; kladní předmět činnosti podnikání. Tento předmět je formulován dosti široce čímž dává dostatečný prostor pro podnikání. V rámci tohoto předmětu činnosti však popř. možné vymezit podniku i

povinný předmět činnosti podnikání. Zakladatel bude působit na hospodářské činnosti podniku i uplatněním zvláštních režimů hospodaření (Wiesner, 1989, s. 14).

5.1.3 Společenské poslání státního podniku

Zákon o státním podniku vymezuje hlavní společenská poslání státního podniku. Ten má svou podnikatelskou činností účelně a hospodárně uspokojovat potřeby socialistické společnosti. V souladu s tímto hlavním posláním uskutečňuje podnik i své vedlejší poslání, kterým je zabezpečovat vlastní hospodářský rozvoj a současně zabezpečovat sociální rozvoj svého pracovního kolektivu. Splnění hlavního a vedlejšího společenského poslání podniku je vzájemně propojeno. Umožněno je jednotou zájmů socialistické společnosti, podniku i pracovního kolektivu, podporovanou vhodnými právními, politickými a ekonomickými regulativy. Vždyť podnik vlastním hospodářským rozvojem zabezpečuje hospodářské potřeby celospolečenské a jen na základě tohoto zabezpečení a v závislosti na jeho stupni je možno hmotně zajišťovat další sociální rozvoj pracovního kolektivu. Je tedy zájmem tohoto kolektivu, aby podnik ve své podnikatelské činnosti prosperoval, zároveň je to však zájmem celospolečenským (Raban, 1989, s. 13).

5.1.4 Podnikatelská činnost státního podniku

Základním společenským posláním státního podniku je vykonávat socialistickou podnikatelskou činnost- Tato činnost **je** charakterizována několika určujícími znaky. V prvé řadě jejím **konečným smyslem je uspokojovat celospolečenské potřeby**. Jejím bezprostředním motivem je však zabezpečovat hospodářský rozvoj podniku a sociální rozvoj pracovního kolektivu. **Metodou je pak samostatné zákonné využívání svěřeného majetku a ostatních věcných a osobních činitelů výroby a služeb prováděné s maximální efektivitou**. Předpokladem pro uplatnění této metody je co nejvyšší míra samostatnosti v rozhodování řídicích pracovníků kolektivu, podmíněná

skutečnou samostatností socialistického podniku jako celku. **Věcnou náplní podnikatelské činnosti státního podniku je jeho hospodářská činnost spočívající v produkci výrobků, prací nebo služeb vcházejících do procesu směny neboli zbožní výroba.** Úlohou práva v regulaci společenských vztahů vznikajících při podnikatelské činnosti státních podniků je zajistit soulad uskutečňování zájmů celospolečenských a podnikových (Raban, 1989, s. 54).

5.1.5 Hospodářské smlouvy

Zákon o státním podniku zdůrazňuje význam hospodářských smluv pro celkovou funkci hospodářského mechanismu jako základu hospodářských vztahů mezi podniky a dalšími subjekty. Především prostřednictvím hospodářských smluv má být zabezpečováno plnění úkolů, vyplývajících z hospodářských plánů podniku a z eventuálních změn v poptávce na vnitřním a zahraničním trhu (Raban, 1989, s. 58 – 59).

Hospodářská smlouva je dohoda mezi socialistickými organizacemi, popřípadě jinými účastníky hospodářských vztahů, **kteřou vzniká hospodářský závazek.** Jde o takový právní vztah, z něhož je jeden subjekt povinen něco plnit, zatímco druhý subjekt je oprávněn plnění požadovat, většinou jsou oba subjekty povinny něco plnit a oprávněny něco požadovat. Hospodářské závazky tvoří podstatu vzájemných vztahů hospodářských organizací v jejich podnikatelské činnosti. Význam hospodářských smluv jako jednoho ze způsobů vzniku závazku mezi hospodářskými organizacemi vzrůstá při přestavbě i proto, že ke vzniku závazku hospodářskou smlouvou je třeba dohody stran, tedy jejich relativně svobodného projevu vůle. Zde se tedy využívá prvku aktivního faktoru a vlastní iniciativy podniku. Neplnění závazků obsažených v hospodářské smlouvě je právně sankcionováno; má vážné nepříznivé důsledky pro neplnící organizace (Raban, 1989, s. 58 – 59).

Centrum, reprezentující celospolečenské zájmy, má zájem na tom, aby tyto zájmy byly přednostně uspokojovány. Tento zájem je v právním řádu zabezpečen jednak povinnostmi podniku promítnout závazné výstupy státního plánu do hospodářského plánu

podniku, jednak i tím, že podnik má právem předpokládanými způsoby promítnout prioritní úkoly do závazků podniku (Raban, 1989, s. 58 – 59).

5.2 Podnikové hospodářství

Podnikové hospodářství je samostatnou disciplínou hospodářských věd. **Hospodářství** je oblast lidské činnosti, která slouží k uspokojování potřeb. Ty jsou prakticky neomezené a naproti tomu prostředky, jimiž je možné je uspokojovat statky jsou svou podstatou nedostatkové. Tento nedostatek daný přírodou, tj. napětí mezi potřebou a možnostmi jejího uspokojování, nutí člověka k tomu, aby hospodařil, tj. aby se snažil **existující prostředky využívat takovým způsobem, aby se dosáhlo co největšího uspokojování potřeb**. Dosažení tohoto cíle optimálního uspokojování potřeb předpokládá **rozhodovací proces** o výrobě statků (produkci) i o jeho spotřebě (konsumpci). Hospodářská činnost se nezaměřuje pouze na výrobu věcných statků, ale také na výrobu nemateriálních statků tj. výkonů a služeb (Zadrazil, 2007, s. 5).

5.2.1 Podnik a hospodářský řád

Žádná národní ekonomika není v současnosti stoprocentně tržní **ekonomikou**. V současném kapitalismu hraje významnou roli stát, jehož vláda určuje legální rámec pro ekonomický život, poskytování vzdělání, zajištění bezpečnosti a pořádku, regulaci podnikání stejně jako regulaci znečištění životního prostředí. Jde tedy o ekonomiku smíšenou, která obsahuje jak tržní mechanismus tak prvky řízené ekonomiky, podle níž alokaci zdrojů určuje vláda a jednotlivci i firmy sledují státní ekonomické plány (nebo také systém s velkým podílem státních intervencí). Smíšená ekonomika funguje především na tržním základě. Většina rozhodovacích procesů probíhá na základě trhem stanovených cen a množství. V **ekonomice příkazové** (centrálně plánovaná ekonomika) je úloha státu výrazná a eliminuje možnosti tržní regulace. **Žádná dnešní ekonomika nepředstavuje ani jednu z čistých forem ekonomik** (Zadrazil, 2007, s. 54 – 55).

Ekonomickou úlohu státu patří:

- **Efektivnost** - nedokonalá konkurence, stát vyrovnává externality, veřejné statky, protimonopolní zákony, regulace znečišťování
- **Spravedlnost** - transferové platby. Progresivní zdanění důchodů
- **Stabilita** - inflace, nezaměstnanost - monetární politika - fiskální politika

Vedle těchto všeobecně vnímaných úloh státu jsou též ekonomické teorie, (liberální) které úlohu státu v ekonomice odmítají. Jednu z nejjasnějších analýz rozdílu mezi státem a trhem předložil Franz Oppenheimer. Ukázal, že existují 2 způsoby uspokojování lidských potřeb:

- Výroba a dobrovolná směna s ostatními na trhu tento způsob nazývá **ekonomické prostředky** uspokojování potřeb
- Vyvlastnění bohatství druhých, nazývá **politické prostředky**. Stát je jím výstižně definován jako **organizace politických prostředků** (Zadrazil, 2007, s. 54 – 55).

5.2.2 Postavení podniku v národním hospodářství

Národní hospodářství je vymezeno státem. Stát organizuje lidskou společnost na daném území. Jeho úloha v ekonomice je dána politickým systémem a hospodářskou politikou. Racionální fungování státu v ekonomice je v tvorbě podmínek (pravidel hry) pro usnadnění hospodářského koloběhu, hospodářských procesů. V případě potřeby zakládá stát svoje podniky. Důvodem jsou příčiny dané jeho politikou, nebo aby podpořil, nebo umožnil rozvoj podnikání v soukromém sektoru, z důvodů daných jeho sociální či kulturní politikou, z důvodů vojenských a mnoha jiných. Diskutovat lze otázku, do jaké míry stát má zasahovat do ekonomiky, resp. do svobodného trhu. Podnik nemůže existovat izolovaně sám pro sebe, ale je spojen zásobovacími a odbytovými trhy s ostatními hospodářskými jednotkami a zákonné přinucení platit daně jej spojuje se státem (Zadrazil, 2007, s. 57).

5.2.3 Systém podnikových cílů

Cíle v podnikovém hospodářství představují jednu z významných oblastí zájmu managementu. Podle toho, pro jaký účel se stanovují, jaký mají význam v reálném čase, pro jakou úroveň řízení jsou stanoveny, vytváříme celý systém podnikových cílů. Cíle podle Thomson a Strickland by při určení měly vyhovovat charakteristikám:

- měly by se pojit s jednoduchými specifickými předměty (náměty), neměli by být vágní ani ideově otřepanými frázemi
- měly by být **vztaheny k výsledku, nikoliv k aktivitám** které se uskuteční
- měly by být měřitelné, vyjádřené v kvantitativním vyjádření, pokud to je možné
- mají obsahovat termín jejich dosažení
- mají být motivující (challenging) ale dosažitelné (Zadrazil, 2007, s. 59).

5.3 Česká pošta s.p.

Konečné rozhodnutí bylo učiněno v nejvyšších vládních kruzích a Česká pošta se stala od **1. ledna 1993** – zároveň s osamostatněním České republiky – **státním podnikem**. Mohla tak po dlouhých desetiletích navázat na nejlepší tradice prvorepublikového státního podniku Československá pošta a prokázat svou životaschopnost a smysluplnost v podmínkách tržního hospodářství.³ Výsledek ovlivňuje také nárůst osobních nákladů o více než **400 milionů** korun v souvislosti s navýšením mezd a výplatou mimořádné odměny tarifním zaměstnancům v návaznosti na nařízení vlády k úhradě nákladů univerzální služby za roky 2013 a 2014 v celkovém objemu **200 milionů** korun. Podnik provozuje **3200 poboček**, z nichž je část ztrátová. Zhruba **500** pošt již převedl na partnerské provozovatele. Česká pošta je státní podnik. Společnost s tržbami okolo **20 miliard** korun zaměstnává asi **30 tisíc** lidí. V současnosti je vypsáný

---

³ Historie České pošty - Česká pošta. [online]. Copyright © , Datum reprodukce: 29.7.2018. [cit. 2018-07-29]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/o-ceske-poste/historie>

tendr na nového generálního ředitele, který má nahradit Martina Elkána. Ten musel po dohodě s ministrem vnitra odejít ke konci února. Podnik vedl od roku 2014.⁴

5.3.1 Účetní ztráta České pošty

- Reálná provozní ztráta České pošty byla v roce 2018 celkem 1,075 miliardy Kč.
- Vykázaná účetní ztráta činí 275 milionů korun. Opticky ztrátu vylepšuje zaúčtování platby státu za univerzální službu za roky 2013 a 2014 ve výši 800 milionů korun.
- Příjmy z prodeje majetku klesly o 226 milionů korun, výnosy z listovních zásilek o 76 milionů.
- Kroky k nápravě se projeví do roku 2022.

Česká pošta v roce 2018 hospodařila s faktickou provozní ztrátou 1,075 miliardy korun. Díky zaúčtování pohledávky vůči státu ve výši 800 milionů, kterou stát České poště stále dluží jako úhradu za poskytování univerzální služby v letech 2013 a 2014, je účetní ztráta pouze 275 milionů korun před zdaněním. Finanční situace pošty je způsobená hlavně nedostatečnou platbou státu za univerzální službu. Pošta podle plánu přistoupí ke snížení manažerských pozic. Jejich počet od června 2019 klesne o 15 %.

„Před našimi zaměstnanci, zakladatelem ani před klienty nic nezakrýváme. Potvrdilo se, co jsme říkali během loňského roku. Česká pošta je dlouhodobě ve ztrátě, a to především proto, že stát nedostatečně platí za objednané služby. Okamžitě jsme začali připravovat restrukturalizaci, která se však logicky projeví se zpožděním. Kladný hospodářský výsledek tak očekáváme v roce 2022,“ říká generální ředitel České pošty Roman Knap.

---

⁴ Zisk České pošty loni klesl o polovinu. Dostala o 100 milionů menší příspěvek od státu a přidávala zaměstnancům. [online]. Copyright © 1996-2018 Economia, a.s. Hospodářské Noviny IHNED ISSN 1213-7693. Datum reprodukce: 29.7. 2018. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-66100590-zisk-ceske-posty-loni-klesl-o-polovinu-dostala-o-100-milionu-mensi-prispevek-od-statu-a-pridavala-zamestnancum>

Pozdní platby státu způsobují poště problémy při zajištění provozu

Minusový výsledek 275 milionů před zdaněním je auditovaný společností Ernst & Young Audit, s.r.o. Součástí hospodaření České pošty za rok 2018 je také započtení 800 milionů korun, které ovšem stát dluží České poště za poskytování univerzální služby v letech 2013 a 2014. Částka 800 milionů korun nebyla v minulosti zaúčtována, proto se v hospodaření České pošty objevuje až za rok 2018. Fakticky tyto peníze ale Česká pošta stále neobdržela a peníze tak v provozu chybí. Česká pošta se proto s Ministerstvem financí ČR domluvila na zápůjčce 800 milionů Kč, která zlepší její cash flow a pomůže překlenout období, než stát zaplatí České poště za roky 2013 a 2014. Česká pošta samozřejmě musí každý měsíc vyplatit mzdy zaměstnanců, kterých bylo v roce 2018 29 961, v průměrné výši 24 982 korun a mít finančně zajištěný svůj provoz, který zahrnuje úhradu nájmu, pohonných hmot, platby za leasing, apod. Česká pošta dostává od státu za poskytování univerzální služby 500 milionů korun ročně, což zdaleka neodpovídá výši nákladů za služby objednané státem. Tuto nedostatečnou platbu navíc dostává pošta s extrémním zpožděním. Zatímco náklady na zajištění univerzální služby musí pošta platit v reálném čase, na její proplacení čeká i více než pět let. Kromě platby za roky 2013 a 2014 pošta dosud od státu neobdržela ani platby za roky 2018 a 2019.

Konec umělého vylepšování hospodaření prodejem majetku

Kromě problémů s úhradou univerzální služby patří mezi důvody meziročního propadu do ztráty ponížení výnosů z listovních zásilek o 76 milionů korun a pokles zisku z prodeje majetku České pošty o 226 milionů korun. Česká pošta v minulosti prodávala svůj majetek, aby vylepšila hospodářský výsledek. S poskytováním poštovních služeb ale tyto operace nemají nic společného, proto od nich upustila. Pokud bude v dalších letech docházet k prodeji majetku České pošty, tak po analýze jejích potřeb a z důvodu snížení provozních nákladů. V rámci nezbytného zajištění personální stabilizace a zabránění

odchodů zkušených zaměstnanců také pošta musela přistoupit ke spravedlivému zvýšení tarifní mzdy zaměstnanců pošty mimo manažery o 10 %⁵.

5.3.2 Česká pošta představila svůj restrukturalizační plán

- Česká pošta rozdělí své činnosti do tří obchodních jednotek s vlastním hospodařením a zodpovědností za hospodářský výsledek
- Do zisku se vrátí v roce 2021
- Zachová 3200 obslužných míst v ČR, ale změní jejich podobu; některá se promění na samoobslužné přepážky
- Pošta si chce udržet své postavení v balíkové logistice, kapacita její sítě se zvýší ze současných 45 milionů na 60 milionů balíků ročně
- Restrukturalizace přinese jednodušší a rychlejší fungování služeb, vyšší spolehlivost doručování a pošty bez front

Česká pošta uzavřela rok 2018 s provozní ztrátou přesahující miliardu korun. Nebyla to první ztráta v hospodaření podniku, bylo to jen poprvé, kdy byla otevřeně přiznána a nebyla dorovnána do kladné nuly prodejem majetku. **Cílem restrukturalizace** je přizpůsobit nabízené služby České pošty současným trendům na trhu a požadavkům zákazníků. Těm přinese jednodušší a rychlejší fungování služeb, včetně dalšího zrychlování výdeje zásilek bez zbytečného čekání a front. Pro zaměstnance počítá s lepším mzdovým ohodnocením, které bude odpovídat požadavkům na vyšší kvalifikaci poštovních zaměstnanců. Pošta chce totiž investovat do automatizace a digitalizace a bude tak v budoucnu potřebovat pracovníky s příslušnými dovednostmi. Díky restrukturalizačnímu **plánu** se Pošta do roku 2021 dostane zpět do zisku a zároveň se

---

⁵ Česká pošta vykazala za rok 2018 účetní ztrátu 275 milionů korun, do tří let chce mít vyrovnaný rozpočet - 2019 - Česká pošta. [online]. Copyright © [cit. 2019-07-12]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/-/ceska-posta-vykazala-za-rok-2018-ucetni-ztratu-275-milionu-korun-do-tri-let-chce-mit-vyrovnany-rozpocet>

promění na moderní nízkonákladovou skupinu rozdělenou na několik divizí, které budou mít oddělené účetnictví a budou mít odpovědnost za svůj hospodářský výsledek. Plán stanoví jasné kroky, jak do tohoto stavu dojít.

Jasně rozdělení České pošty na samostatné obchodní jednotky

Základem je rozdělení společnosti na tři obchodní jednotky pod hlavičkou Skupiny České pošty: Divize Státní poštovní služby, Divize Logistické služby a Divize Finanční služby a prodej. Každá obchodní jednotka bude mít samostatné účetnictví a zodpovědnost manažerů za své hospodářské výsledky. Zároveň toto rozdělení jasně ukáže služby a produkty, které jsou pro Českou poštu ziskové a kterých je lepší se zbavit.

Státní poštovní služby

Služby pro stát jsou významnou složkou práce České pošty a mají svůj podíl na ekonomice podniku. Proto Česká pošta potřebuje navýšení kompenzace na výši 1,5 miliardy korun ročně minimálně do roku 2022. Česká pošta zachová 3200 obslužných míst pro občany České republiky, své zákazníky. Změní ale jejich podobu, aby lépe odpovídala potřebám lidí, využila možností moderních technologií a byla efektivnější z pohledu nákladů. Počítá se samoobslužnými pobočkami, kde si zákazníci vyřídí své poštovní a finanční záležitosti bez nutnosti být fyzicky obslouženi personálem. Tato automatizace povede k ušetření nákladů.

Logistické služby odpovídající potřebám a návykům zákazníků

Listovní zásilky klesají každý rok v průměru o 10 %. Jsou nahrazovány elektronickou formou komunikace, kterou zákazníci využívají čím dál více. To samozřejmě působí propad výnosů České pošty v této oblasti. Naopak balíkový trh roste tempem 12 – 14 % ročně. „Česká pošta musí obchodně tohoto trendu využít. Cílem je navýšení tržního podílu v oblasti balíků na 40 % a dosažení hranice 60 milionů přepravených balíků v roce 2022,“ říká ředitel logistiky Petr Cinkl. Zároveň dojde k optimalizaci doručování zásilek, což znamená zlepšení služeb pro zákazníky a zároveň

zlepšení pracovních podmínek pro zaměstnance České pošty. Část listovních doručovatelů přejde do balíkové doručovací sítě. Ze zkušeností totiž plyne, že pro zákazníky jsou důležité především balíky. Doporučený dopis si zákazník v průměru převezme na pobočce do pěti dnů, ale balík požaduje téměř okamžitě. Proto bude posílena balíková část přepravní sítě.

Finanční služby a prodej

Česká pošta má s poskytováním finančních služeb bohaté zkušenosti. Jedná se o významnou část jejích příjmů. Proto bude i nadále občanům nabízet tyto služby, protože v řadě míst České republiky je poštovní pobočka jedinou možností, kde si peněžní záležitosti vyřídit. V digitalizaci služeb plánuje představit služby typu eSIPO, ePoukázka, nebo eKolek. Nutnou podmínkou pro zvýšení výnosů z prodeje doplňkového zboží a služeb je celková reorganizace této oblasti. Nový koncept prodeje bude multikanálový, otevřený pro klíčové retail subjekty a bude maximálně využívat unikátních vlastností distribučních sítí České pošty. Nové výnosy bude generovat oblast Kontaktních služeb ve vybrané části Pobočkové sítě v případě zájmu jak pro komerční subjekty, tak i pro stát. To samé platí pro hotovostní služby pro bankovní a retail sektor - nově bude vytvořen koncept Hotovostních center pokrývajících celkové potřeby trhu.⁶

5.3.3 Provozní výsledky hospodaření České pošty s.p.

Finančním problémům občas musí čelit leckterý podnik. O to překvapivější byla březnová zpráva v roce 2019, že nedostatek financí ohrožuje provoz České pošty. Jednoho z největších zaměstnavatelů v Česku musí zachránit injekce od Ministerstva financí. Řada lidí si společnost Česká pošta spojí s nepříjemnou zkušeností se zasláním či přijímáním zásilek. Nejčastěji jde pochopitelně o nedodání či ztrátu zásilky, mnohokrát se

---

⁶ Česká pošta představila svůj restrukturalizační plán - 2019 - Česká pošta. [online]. Copyright © [cit. 2019-07-12]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/-/ceska-posta-predstavila-svuj-restrukturalizacni-plan>

však také jednalo o problematické služby, neprofesionální přístup zaměstnanců či v neposlední řadě vyšší ceny než u konkurence.

Podnik zároveň patří mezi největší zaměstnavatele v Česku, když pro něj aktuálně pracuje přes **30 000 lidí** na skoro **3 200 pobočkách**. Ačkoliv Česká pošta přišla o svůj poslední monopol (na dodávání drobných zásilek do 50 gramů) již v roce 2013, v segmentu listovních a drobných zásilek se zatím příliš silná konkurence neobjevila.

Když však přijde na doručování balíků, je již z čeho vybírat. Dalšími hráči trhu jsou například již zaběhlé společnosti jako PPL, DPD, GLS či GEIS. Nedávno na trh s doručováním balíků vstoupila také společnost Zásilkovna. Ta dosud nabízela pouze možnost vyzvednout si zásilku na předem daném místě, nově budou mít zákazníci možnost poslat přes Zásilkovnu cokoliv komukoliv.

Sám mám jako zákazník zkušenosti s celou řadou těchto společností, a to jak z pohledu běžného občana, tak z pohledu firemních zásilek. A pokud mám na výběr, vždy raději zvolím jiného dopravce než Českou poštu. Důvodů je několik. Ty hlavní jsou samozřejmě úspora času a peněz. Pokud například srovnám Poštu právě se Zásilkovnou, je odeslání zásilky přes novou službu mnohem jednodušší, tím pádem rychlejší a také levnější. A to často i více než o polovinu.

Pošta má samozřejmě zatím jasnou převahu ve velikosti pobočkové sítě či v množství nabízených služeb, postupně jí ale dochází dech. Ostatně neefektivita státních zásahů do hospodářství či přímo v tomto případě do státních podniků je jednou ze základních věcí, co se na ekonomických školách učí. I když se Česká pošta snaží na konkurenci a moderní trendy reagovat, každoročně se horšící hospodářské výsledky rozhodně nijak oslňující nejsou. Při pohledu na finanční výkazy státního podniku, je tento trend více než zřejmý.

K dispozici jsou v současnosti zatím výkazy do roku 2017, za loňský rok je zatím pošta nezveřejnila. Vzhledem k tomu je poměrně zbytečné zabíhat dále do minulosti než do roku 2015. Od roku 2015 je zřejmý každoroční pokles tržeb, s tím spojený pokles provozního výsledku a ve výsledku také čistého zisku. Zatímco tak v roce 2015 Česká pošta vydělala více než **230 milionů** korun, v roce 2017 to již bylo méně než **100**

milionů. Ziskovost majetku pošty tak i přes pokles bilanční sumy klesla za rok 2017 na méně než 0,5 %, ziskovost vlastních zdrojů na méně než 1 %.

Tabulka 2 Vývoj výsledků hospodaření České pošty

	2017	2016	2015
Tržby	17 788	18 283	19 290
Přidaná hodnota	13 373	13 279	13 140
Provozní výsledek hospodaření	88	221	268
Zisk před zdaněním	110	209	291
Čistý zisk	98	179	231
-----	-----	-----	-----
Zadluženost	49,76%	50,92 %	53,22 %
ROA	0,48 %	0,86 %	1,03 %
ROE	0,96 %	1,75 %	2,19 %

Zdroj: <https://www.peak.cz/stradajici-ceska-posta-jak-je-na-tom-statni-podnik-ktery-byl-v-ohrozeni-bezneho-provozu/16709/>

Nicméně z pohledu struktury majetku na tom pošta byla poměrně dobře. Velkou část jejího majetku tvořily nemovitosti a vlastní zdroje dosahovaly zhruba stejné výše jako závazky. Navíc neměla pošta prakticky žádné úvěry ani podobné dluhy. Na konci roku 2017 měla dokonce ještě téměř **5,3 miliardy** korun v hotovosti či na účtech, z čehož jí patřilo více než **1,5 miliardy** korun.

Tabulka 3 Vývoj finančních ukazatelů České pošty

	2017	2016	2015
Pozemky a stavby	7 059	7 142	7 303
Dlouhodobý majetek	9 705	9 831	9 882
Pohledávky	4 906	4 173	3 177
Peněžní prostředky	5 284	6 378	8 925
- z toho svěřené prostředky	3 736	3 814	5 450
Oběžná aktiva	10 397	10 884	12 434
Aktiva	20 222	20 849	22 517
- z toho svěřené prostředky	3 876	3 947	5 537
-----	-----	-----	-----
Vlastní kapitál	10 119	10 191	10 492
Menšinový vlastní kapitál	41	42	42
-----	-----	-----	-----
Rezervy	573	703	628
Závazky z obchodních vztahů	5 078	5 569	7 071
Krátkodobé závazky	8 697	9 066	10 556
Odložený daňový závazek	296	289	303
Dlouhodobé závazky	306	303	326
Cizí zdroje celkem	10 062	10 616	11 983

Zdroj: <https://www.peak.cz/stradajici-ceska-posta-jak-je-na-tom-statni-podnik-ktery-byl-v-ohrozeni-bezneho-provozu/16709/>

Z pohledu finanční situace na tom tedy byla Česká pošta na konci 2017 ještě poměrně solidně, trend vývoje hospodaření však do budoucna naznačoval problémy.

A skutečně, v současnosti již pošta čelí finančním problémům. Kvůli hrozbě, že již v květnu nebude mít dostatek prostředků na běžný provoz, se musela obrátit na stát, aby jí pomohl – konkrétně Ministerstvo financí.

Nejdříve se spekulovalo o tom, že by stát mohl poskytnout poště pomoc v podobě kontokorentu, který by vyřešil krátkodobé peněžní výpadky. Následně však ministryně financí Alena Schillerová oznámila, že půjčí poště **800 milionů** korun, což však musí schválit poslanci. V podstatě se jedná o podobnou částku, kterou stát společnosti dluží za

služby, které si u ní v minulosti objednal. Kvůli zákonnému omezení však stát peníze vyplatit nemůže.

Definitivní záchranu provozu pošty by měla v nejbližších dnech posvětit právě sněmovna, kde jde předloha o zaplacení **800 milionů** do závěrečného schvalování. Jak se bude poště dále dařit a zda se jí podaří udržet krok s narůstající konkurencí, ukáže až budoucnost. Na druhou stranu Česká pošta už je tak nějak součástí našich životů, že si lze jen těžko představit, že by zde nebyla. Pokud však má přežít, jednoznačně se musí transformovat na moderní společnost, která se opírá digitální služby.⁷

5.3.4 Hospodářská soutěž zásilek u jiných provozovatelů poštovních služeb

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže zastavil správní řízení vedené se státním podnikem Česká pošta ve věci možného zneužití dominantního postavení poté, co se účastník řízení zavázal, že ve smlouvách s podatelí poštovních zásilek upraví ustanovení týkající se zásilek prvotně podaných u jiného provozovatele poštovních služeb. Rozhodnutí již je pravomocné.

Smlouvy České pošty s podavateli poštovních zásilek obsahovaly ustanovení o informační povinnosti podavatelů o tom, že zásilka byla prvotně podána u jiného provozovatele poštovních služeb. Nesplnění této informační povinnosti pak bylo sankcionováno smluvní pokutou za každý den prodlení a současně smluvní pokutou za každou zásilku, jíž se nesplnění povinnosti týkalo. Podle Úřadu by však taková plošná forma ochrany ze strany dominantního subjektu mohla znamenat naplnění skutkové podstaty zneužití dominantního postavení.

Účastník řízení s Úřadem od začátku správního řízení spolupracoval a následně navrhl závazky ve prospěch obnovy účinné hospodářské soutěže a odstranění závadného stavu. Úřad navržené závazky spočívající zejména v razantním snížení smluvních sankcí

---

⁷ Strádající Česká pošta: jak je na tom státní podnik, který byl v ohrožení běžného provozu - Peak.cz. *Peak.cz – peníze, ekonomika, analýzy, komentáře* [online]. Copyright © 2017 Peak Media s.r.o. [cit. 2019-07-12]. Dostupné z: <https://www.peak.cz/stradajici-ceska-posta-jak-je-na-tom-statni-podnik-ktery-byl-v-ohrozeni-bezneho-provozu/16709/>

na 100,- Kč za každou zásilku, u níž nebyla splněna informační povinnost, shledal dostatečnými a správně řízení zastavil.⁸

6 Finance a služby

6.1 Platební styk

Banky zabezpečují tuzemský i mezinárodní platební styk, přičemž rozhodující část plateb probíhá bezhotovostně. K provádění plateb slouží řada různých produktů, z nichž k nejčastěji využívaným patří příkazy k úhradě a inkasu, šeky, platební karty, dokumentární akreditivy a inkasa. Platební styk má dvě formy hotovostní a bezhotovostní. Nástroji bezhotovostního platebního styku jsou příkaz k úhradě, příkaz k inkasu, šek, směnka, platební karty a dokumentární platby (Dittrichová, 2014, s. 71).

6.1.1 Běžný účet

Běžný účet ve své základní podobě slouží k provádění bezhotovostního platebního styku, úroková sazba bývá velmi nízká. Pokud zakládá účet podnik, je nutné dále předložit výpis ze zápisu do obchodního rejstříku, soukromý podnikatel se prokáže originálem nebo notářsky ověřeným opisem živnostenského listu nebo koncese či oprávněním k podnikatelské činnosti. Fyzická osoba předkládá při zřízení účtu průkaz totožnosti. Součástí smlouvy o zřízení a vedení účtu je přesný název účtu a bankovní spojení. Bankovní spojení se skládá z identifikačního kódu banky a z čísla účtu klienta. Se zřízením běžného účtu se mohou rozvinout další služby. Banka poskytuje klientovi úvěry, zprostředkovává prodeje a nákupy cenných papírů apod. Zrušení účtu je možné učinit výpovědí každou ze smluvních stran (Dittrichová, 2014, s. 72-73).

---

⁸ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže | Aktuality z hospodářské soutěže | Česká pošta změní ustanovení smluv týkající se zásilek prvotně podaných u jiného provozovatele poštovních služeb. [online]. Copyright © 2012 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [cit. 2019-09-05]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/aktuality-z-hospodarske-souteze/2310-ceska-posta-zmeni-ustanoveni-smluv-tykajici-se-zasilek-prvotne-podanych-u-jineho-provozovatele-postovnich-sluzeb.html>

Rozlišujeme platební styk:

- hotovostní, při kterém jsou peněžní pohyby zprostředkované zákonnými platidly, tj. mincemi a bankovkami,
- bezhotovostní – peněžní pohyby uskutečněné pomocí bezhotovostních peněz nemateriální podoby.

Platební styk tuzemský se uskutečňuje uvnitř národní ekonomiky prostřednictvím tuzemské měny.

Platební styk zahraniční a přeshraniční představuje platby do a ze zahraničí. Patří sem také platby tuzemských subjektů v zahraničí (Dittrichová, 2014, s. 72-73).

6.1.2 Spořicí účty

Spořicí účty jsou dalším významným depozitním bankovním produktem a představují spojení výhod běžného účtu (jednodušší možnosti disponování se zůstatkem na účtu) a termínovaného vkladu (výhodnější úroková sazba) – je tedy možné je chápat také jako jakýsi doplněk k běžnému účtu. Spořicí účty bývají obvykle úročeny lépe než běžné účty. Nejsou primárně určeny k provádění platebního styku, ale slouží především ke zhodnocování volných finančních prostředků klienta. Obchodní banky klientům mohou nabízet spořicí účty nejenom v českých korunách, ale také v cizích měnách. Spořicí účet je obvykle zakládán na dobu neurčitou s dohodnutou výpovědní lhůtou, v některých případech dokonce bez výpovědní lhůty (Kalabis, 2012, s.38 – 39).

Úroky ze zůstatku na spořicím účtu mohou být připisovány na tento spořicí účet. Spořicí účty mohou být rovněž propojeny s běžným účtem, což umožňuje:

- Průběžně převádět, a tak lépe zhodnocovat volné disponibilní prostředky uložené na běžném účtu.
- Zvyšovat o úroky ze zůstatku na spořicím účtu disponibilní zůstatek na běžném účtu (Kalabis, 2012, s.38 – 39).

6.1.3 Podnikatelský účet

Podnikatelský účet je obdobou běžného účtu a k jeho založení většinou stačí doklad totožnosti a kopie živnostenského listu (výpis z živnostenského rejstříku), případně výpis z obchodního rejstříku u právnické osoby.

Mezi důležitá kritéria u podnikatelského účtu patří:

- snadná obsluha účtu a funkčnost
- dostupnost poboček a bankomatů
- rychlý platební styl
- ceny
- důvěryhodnost banky⁹

6.1.4 EET paragon – evidenci tržeb

Co je služba EET paragon

- Jednoduché řešení, jak splnit povinnost elektronické evidence tržeb pro drobné podnikatele, živnostníky a řemeslníky, na které se vztahuje 3. a 4. vlna evidence tržeb.
- Snadný způsob, jak vyřešit registraci k daňovému portálu, získání certifikátu k EET a evidovat tržby stejně jako dříve, jen s papírovým paragonem bez nutnosti pořizovat EET pokladnu, tiskárnu a internetové připojení, případně s vaší stávající pokladnou, která není na systém EET připravena.
- Pohodlné zřízení na vybraných pobočkách České pošty, kde vyřídíme registraci i platný certifikát k EET.

---

⁹ Podnikatelský účet je základní potřebou každého podnikatele. [online]. Podnikatel.cz. Datum aktualizace: 18. 2. 2021, Datum reprodukce: 22. 1. 2022 [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/podnikatelsky-ucet-je-zakladni-potrebou-kazdeho-podnikatele-zde-je-prehled/>

Využití EET paragon

- Nemusíte trávit čas chozením na finanční úřad, přihlašováním do daňového portálu a investovat do EET pokladního systému ani do tiskárny.
- Nepotřebujete být online nebo mít stálé připojení k internetu.
- Můžete i dál využívat stávající způsob papírových účtenek nebo stávající pokladnu.
- K evidenci EET vám stačí jen obyčejný telefon, co odesílá SMS, tužka a paragon nebo papírová účtenka vytištěná ze stávající pokladny.

Povinnost EET

- Službu EET paragon může využít jakýkoliv subjekt, který má povinnost evidovat tržby dle Zákona o evidenci tržeb č. 112/2016 Sb., ve znění platných předpisů.
- Je vhodná pro všechny drobné podnikatele, živnostníky a řemeslníky, kteří přijímají několik hotovostních plateb denně nebo s hotovostí pracují jen občas.
- Jedná se např. o živnosti využívající klasické účtenky, jako jsou kadeřnice, švadleny, instalatéri, kominíci, opraváři, ale také lékaři, notáři nebo učitelé hudby.

Zřízení na poště

- Navštívíte vybranou pobočku České pošty.
- Předložíte svůj občanský průkaz a uvedete informace o podnikání: adresa provozovny, IČ a DIČ, číslo mobilního telefonu, kterým budete provádět evidenci tržeb.
- Podepíšete plnou moc pro dodavatele služby, aby za vás vyřídil vše na daňovém portále.

Jak probíhá evidence přijaté tržby

- Po přijetí hotovostní platby od vašeho zákazníka jen odešlete na číslo systému EET paragonu SMS zprávu, ve které uvedete přijatou částku.
- Obratem obdržíte zpět devítimístný kód, který přepíšete na vyznačené místo přímo na papírový paragon a předáte zákazníkovi.
- Váš zákazník si tak odnáší klasický daňový doklad s odkazem na elektronickou EET účtenku. Elektronická podoba účtenky bude následně dostupná také v cloudovém uložišti účtenek na www.eetuctenka.cz
- Odkaz na účtenku, který je uveden v dolní části paragonu, můžete vašemu zákazníkovi zaslat rovněž elektronicky emailem nebo SMS zprávou.
- Ve všech případech je účtenka dostupná kdykoliv online a je možné ji registrovat do účtenkové loterie.

Cena

- Jednorázový poplatek za zprostředkování EET certifikátu a zřízení EET paragon.cz účtu k evidenci: 500 Kč
- Poplatek za využívání řešení pro evidenci tržeb EET paragon.cz od 1. 7. 2020: měsíční paušál 70 Kč vč. DPH + cena SMS pro zaevidování tržby¹⁰

6.1.5 Termínované vklady

Termínované vklady jsou zakládány na dobu určitou. Jsou vhodné pro ty klienty, kteří mají volné neboli disponibilní prostředky a chtějí, nebo potřebují je zhodnotit, obvykle jsou totiž úročeny výhodněji než běžné nebo spořicí účty. Termínované vklady mohou být vedeny fyzickým osobám, podnikatelům i právnickým osobám v korunách i v cizích měnách. Úroky ze zůstatku na termínovaném vkladu mohou být připisovány na tento termínovaný vklad (Kalabis, 2012, s.39).

---

¹⁰ EETparagon - jednoduchá cesta k evidenci tržeb. [online]. © 2022 Česká pošta, Datum reprodukce: 22.1. 2022. [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/eetparagon>

Termínované vklady mohou být rovněž propojeny běžným účtem, což umožňuje:

- Průběžně převádět a tak lépe zhodnocovat volné disponibilní prostředky uložené na běžném účtu.
- Zvyšovat o úroky ze zůstatku na termínovaném vkladu disponibilní zůstatek na běžném účtu (Kalabis, 2012, s.39).

6.1.6 Vkladní knížky

Další formou uložení volných finančních prostředků klientů do obchodní banky a jejich zhodnocení jsou vkladní knížky, tedy vkladní knížky bez výpovědní lhůty, nebo vkladní knížky s výpovědní lhůtou. Vkladní knížky jsou vkladem ve smyslu zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Jsou spořicí produktem, který není určený pro platební styk. Z hlediska právní úpravy jsou vkladní knížky **potvrzením o vkladu**, nikoli smlouvou o vkladu, to znamená, že jsou jediným bankovním produktem, který není poskytovaný na základě písemné smlouvy klienta s bankou. Vkladní knížky musí obchodní banky vést tzv. na jméno, to znamená, že také jejich majitel musí být identifikován v souladu s platnými zákony. Z toho vyplývá, že také finanční prostředky uložené na vkladních knížkách, jsou pojištěny (Kalabis, 2012, s. 40).

6.1.7 Poštovní poukázky

Obchodní banky spolupracují s Českou poštou také při zpracování poštovních poukázek. Základem této spolupráce je tzv. registr účtů, což je datový soubor obsahující údaje o klientech bank, které jsou potřebné pro zpracování poštovních převodů. Jeho specifikaci určuje Česká pošta, zpracovává je a aktualizuje ve smluvně dohodnuté periodicitě Česká pošta. V tomto případě klient podepíše s bankou dodatek ke smlouvě o vedení svého účtu. V dodatku je uvedeno, jakou formou si klient přeje připisovat platby vzniklé pomocí poštovních poukázek. Pokud si přeje tyto částky zúčtovávat kumulované, pak v tomto dodatku podepíše i souhlas s předáváním příslušných údajů do registru,

protože na poštovní adresu klienta Česká pošta posílá přehled těchto plateb. Obchodních bank se týká zpracování **poštovních poukázek vzoru A a B** (Kalabis, 2012, s. 71 – 72).

Poštovní poukázka vzoru A slouží k zaslání peněz, které jsou složeny v hotovosti na poště k bezhotovostnímu připsání ve prospěch účtu klienta banky. Obchodní banka od pošty obdrží příkazy k úhradě s platbami na vrub účtu pošty a ve prospěch účtů svých klientů. Pošta zajišťuje příjemcům zaslání tzv. ústřížků pro příjemce, což je část poštovní poukázky.

Poštovní poukázka B slouží k výplatě hotovosti prostřednictvím pošty. Klient banky ji může použít jen na základě své dohody s poštou. Klient je povinen vypracovat příkaz k úhradě na celkovou částku všech poštovních poukázek vzoru B a převést tuto částku ve prospěch účtu pošty. Když je částka zaúčtována, pošta distribuuje klientem vyhotovené poštovní poukázky jejich příjemcům.

Poštovní poukázky vzoru C a D se netýkají obchodních bank – jedná se o zprostředkování hotovostních plateb výhradně mezi klienty České pošty (Kalabis, 2012, s. 71 – 72).

6.1.8 Hotovostní operace

Klienti ukládají své hotové peníze na bankovní účty prostřednictvím pokladen na přepážkách bank v době, kdy mají banky otevřeno a také prostřednictvím bankomatů (Dittrichová, 2014, s. 73).

6.1.9 Bezhotovostní operace

U bezhotovostních operací funguje banka jako zprostředkovatel. Iniciátorem různých úkonů je buď majitel účtu, nebo osoba s dispozičním právem. U těchto operací je důležité rozlišit, zda plátce a příjemce jsou klienty stejné banky. Pokud ano, platba probíhá na obou účtech v tom samém časovém okamžiku (Dittrichová, 2014, s. 74).

Jestliže plátce a příjemce jsou klienty různých bank, platba je zúčtována jedním z těchto způsobů:

- účtu plátce, ve prospěch účtu jeho banky,
- účtu banky plátce, ve prospěch účtu banky příjemce,
- účtu banky příjemce, ve prospěch účtu příjemce (Dittrichová, 2014, s. 74).

6.1.10 Příkaz k úhradě

V rámci platebně zúčtovacích bankovních produktů jsou příkazy k úhradě nejvyužívanější formou provádění tuzemského platebního styku. V rámci zahraničního platebního styku mají příkazy k úhradě také významnou úlohu. Provádění bezhotovostního platebního styku je vyhrazeno peněžním institucím, bankám, u kterých mají jejich klienti uloženy peníze na účtech. Banky provádějí platby na základě příkazů svých klientů, předávaných formou písemného dokladu nebo technickými prostředky (Dittrichová, 2014, s. 76 – 77).

Platební příkaz do zahraničí vyžaduje uvedení více údajů, než je tomu u tuzemského platebního styku. Mezi podstatné náležitosti patří zejména: identifikace příkazce a příjemce, banka příjemce (swiftová adresa či národní bankovní směrový kód banky), částka platby, měna platby, účel/důvod platby, metoda zpoplatnění platby, poplatky za provedení platby, platební titul (podle číselníku ČNB), datum splatnosti, datum vystavení, podpis podle podpisového vzoru (Dittrichová, 2014, s. 76 – 77).

6.1.11 Šeky

Šek jako platební nástroj je v rámci tuzemského platebního styku využíván zřídka, nicméně v některých situacích má své opodstatnění. Šek je platební příkaz, kterým výstavce šeku příkazuje šekovníkovi uhradit určitou šekovou částku osobě uvedené na řadu šeku nebo doručiteli šeku. Jedná se o cenný papír a úvěrový nástroj krátkodobého charakteru definovaný ze zákona podstatnými náležitostmi (Dittrichová, 2014, s. 77).

6.1.12 Platební karty

Platební karty jsou stále více využívány i k úhradám nižších položek. Placení je rychlé, zabezpečené a vhodné pro malé i větší částky. Nejčastějším způsobem využití jsou skoro všechny druhy nákupů. Karty se mohou rozlišovat podle typu účtování, podle konstrukce, podle poskytovatele apod. (Dittrichová, 2014, s. 79 – 80).

Přesto všechny karty spojují povinné údaje:

- označení vydavatele karty – VISA, Europay/ MasterCard, Discovery, JCB, American Express, Diners Club,
- jméno držitele karty,
- číslo platební karty,
- platnost platební karty,
- záznam dat.

Dle konstrukce je nejobvyklejší čipová karta. Již ji nahrazuje karta bezkontaktní, která obsahuje také čip, ale navíc i vlisovanou anténu. Při platbě nad 500 Kč se užití obou karet shoduje. Klient vloží svou kartu do platebního terminálu a prodavač zadá cenu nákupu. Po načtení karty zadá svůj PIN (z anglického Personál Identification Number). Jedná se čtyřmístné číslo, které zná pouze klient a slouží k ochraně peněz obhospodařovaných kartou. U plateb pod 500,- Kč je placení bezkontaktní kartou snazší. Není u něj zadáván PIN.

Karty obvykle ale obsahují ještě další údaje:

1. Logo banky, 2. Čip, 3. Hologram, 4. Číslo karty, 5. Logo vydavatele karty, 6. Platnost karty, 7. Jméno držitele karty, 8. Magnetický proužek, 9. Podpis držitele, 10. CVC kód (Dittrichová, 2014, s. 79 – 80).

6.1.13 Druhy platebních karet

Podle vydavatele rozlišujeme bankovní platební karty a nebankovní platební karty.

Podle způsobu zúčtování lze karty členit na:

- **Charge karta** – nejstarší typ platební karty fungoval na principu odloženého placení. Zákazník si nakoupil zboží platební kartou a k zúčtování docházelo s časovým odstupem do stanovené lhůty splacení, tj. do jednoho měsíce.
- **Kreditní, úvěrová karta** – možnost čerpat revolvingový úvěr. Držitel karty čerpá nejen své peníze, ale může čerpat i peníze banky. Čerpá tedy půjčku, kterou následně splácí.
- **Debetní karta** – zúčtování probíhá neprodleně. Majitel debetní karty disponuje s prostředky na svém běžném účtu. Pouze v případě, že má u banky sjednáno možnost přečerpání tzv. kontokorent, čerpá i peníze banky. Obecně ale debetní karta dovoluje přístup jen k vlastním penězům. Tento typ karty je u nás využíván v nejhojnější míře (Dittrichová, 2014, s. 81-82).

6.1.14 Úrok a úroková sazba

Úrok je možné chápat jako cenu za vypůjčení peněz. Zároveň může být úrok definován jako množství peněz, které je třeba zaplatit za možnost disponování danou peněžní částkou po jistou dobu. Výše částky, kterou je třeba na úrocích zaplatit, je odvíjena od výše jistiny a výše úrokové sazby. Záleží však také na tom, jak dlouho má úvěrový obchod trvat, a také na tom, jakým způsobem bude úročeno. Úroková sazba bývá bankami určována na základě diskontní sazby, která je vypisována centrální bankou. Právě diskontní sazbou může docházet ze strany centrální banky k ovlivňování celkových objemů úvěrů, které budou poskytnuty, a to především díky možnosti zvyšování úrokových sazeb, a to až do úrovně, při které by mohlo dojít k téměř úplnému zaražení půjčování peněz, či naopak. Pro banky je důležitá nejen diskontní sazba, ale také 2T repo sazba (Blažek, 2019, s. 89 – 90).

Výše úrokové sazby může být ovlivňována i následujícími faktory:

- výší sazeb centrálních bank,
- mírou inflace,

- silou měny,
- konkurencí na poli komerčních bank,
- výší nákladů bank,
- charakterem, účelem, délkou či zajištěním úvěrů.

Samotné úrokové sazby mohou mít podobu pevné nebo pohyblivé úrokové sazby. Tyto sazby jsou od sebe odlišovány především tím, že u **pevné úrokové sazby** nedochází během celé doby trvání úvěru k její změně, a to ať už ze strany banky, či ze strany klienta. U **pohyblivé úrokové sazby** pak dochází ke změně sazby během splácení úvěru (Blažek, 2019, s. 89 – 90).

RPSN

RPSN (roční procentní sazba nákladů) je číslo, které má umožnit spotřebiteli lépe analyzovat výhodnost nebo nevýhodnost poskytovaného úvěru. RPSN udává procentuální podíl z dlužné částky, který musí spotřebitel zaplatit za období jednoho roku v souvislosti se splátkami, správou a dalšími výdaji spojenými s čerpáním úvěru. Při uzavírání úvěru je velmi obtížné porovnat nabídky jednotlivých bank (i nebankovních subjektů) pouze podle roční úrokové míry úvěru.

Často jsou vyžadovány různé dodatečné platby:

- poplatky za uzavření smlouvy (a další administrativní poplatky),
- poplatky za správu úvěru,
- poplatky za vedení účtu,
- poplatky za převody peněžních prostředků,
- první navýšená splátka (akontace),
- u leasingu odkupní cena předmětu,
- pojištění schopnosti splácet,
- odhad nemovitosti u úvěrů na nemovitost,

- budoucí vyčíslení dlužné částky (Blažek, 2019, s. 90)

6.1.15 Czech POINT

Czech POINT (Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál) je asistovaným místem výkonu veřejné správy. Czech POINT najdete na téměř 1 000 poštách označených logem Czech POINT. Vydají ověřené výstupy z několika informačních systémů veřejné správy, například z rejstříku trestů, katastru nemovitostí nebo u nás můžete třeba ohlásit živnost či požádat o nové přístupové údaje k datové schránce¹¹.

Na pracovištích Czech POINT budou vydávány ověřené výstupy z několika informačních systémů veřejné správy, umožní založit novou živnost nebo ohlásit její změnu či konvertovat dokumenty z elektronické do listinné podoby a naopak.

Na poštách označených logem Czech POINT najdete následující služby:

- Výpis z katastru nemovitostí
- Snímek z katastrální mapy
- Výpis z rejstříku trestů – fyzické osoby
- Výpis z rejstříku trestů – právnické osoby
- Výpis z bodového hodnocení řidičů
- Výpis z veřejných rejstříků
- Výpis z živnostenského rejstříku
- Výpis ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů
- Zprostředkování podání podle živnostenského zákona
- Výpis z insolvenčního rejstříku
- Registr účastníků provozu modulu autovraků ISOH

---

¹¹ Czech POINT [online] © 2022 Česká pošta [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/egovernment/czechpoint>

- Výpisy ze základních registrů
- Provedení identifikace a sepsání veřejné listiny o identifikaci
- Výpis ze systému eRecept
- Autorizovaná konverze dokumentů
- Žádosti a oznámení týkající se datových schránek¹²

6.1.16 eGovernment

Datové schránky jsou informačním systémem veřejné správy. Pomocí datových schránek můžete bezplatně zasílat dokumenty v elektronické podobě orgánům veřejné moci, např. soudům, policii nebo správním orgánům, a také je od nich přijímat. Komunikace prostřednictvím datových schránek nahrazuje klasický způsob doručování v listinné podobě, protože zákon o datových schránkách zrovnoprávňuje papírovou a elektronickou verzi zasílaného dokumentu. Orgánům veřejné moci a právnickým osobám zapsaným v obchodním rejstříku jsou datové schránky zřízeny automaticky, všem ostatním na základě jejich žádosti. Prostřednictvím datové schránky můžete přijímat i odesílat datové zprávy orgánům veřejné moci, tedy jednoduše řečeno, všem úřadům. Vaši datovou schránku však můžete využít také pro zasílání datových zpráv všem právnickým osobám a ostatním, soukromým, uživatelům datových schránek¹³.

6.1.17 Datové schránky

Datová schránka je elektronická obdoba vaší normální poštovní schránky. Je to místo, kam vám je doručována korespondence, ale na rozdíl od normální schránky je elektronická. Slouží především ke komunikaci s orgány veřejné moci, i když nejen s nimi. Ty mají povinnost vám veškerou korespondenci, u které to není z nějakého důvodu vyloučené (například zaslání fyzického objektu), zasílat přednostně do datové schránky.

¹² Služby Czech POINT. [online] © 2022 Česká pošta [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/egovernment/czechpoint/sluzby-czechpoint>

¹³ eGovernment. [online]. © 2022 Česká pošta, Datum reprodukce: 26.1. 2022. [cit. 2022-01-26]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/online-sluzby/online-sluzby-egovernment>

Můžete tak komunikovat nejen se státem a jeho institucemi, ale i třeba s firmami, které také mají datovou schránku.

Komunikace s orgány veřejné moci je prostřednictvím datové schránky zdarma. Schránka vám pomůže podat daňové přiznání, přehled o příjmech a výdajích OSVČ nebo získat výpis údajů z různých registrů a rejstříků, a to včetně výpisu z rejstříku trestů, živnostenského a insolvenčního rejstříku nebo třeba výpisu bodového hodnocení řidiče.

Pokud si povolíte příjem Poštovních datových zpráv PDZ, mohou vám do datové schránky zasílat písemnosti i soukromoprávní subjekty, jako jsou banky, pojišťovny, dodavatelé energií, apod. Pomocí datové schránky si můžete také ověřit/validovat i svůj účet mojeID, který slouží pro jednotné přihlašování do různých služeb.

Datová schránka je v podstatě svým fungováním podobná e-mailu, má ale některá specifika: Právníkové osoby (firmy) a orgány veřejné moci OVM mají pouze jednu schránku pro celou organizaci. Zprávy tedy neadresujete konkrétní osobě, ale organizaci. Veškerá komunikace funguje přes centrální systém datových schránek. Lze tak sledovat doručení odeslaných zpráv. Samotná zpráva nemá žádné tělo a obsah zprávy je tvořen přílohami. Zprávy jsou v systému datových schránek uchovávány pouze po omezenou dobu 90 dní od doručení. Před jejím uplynutím nelze zprávy mazat. Pro archivaci zpráv po devadesáti dnech je pak možné využít službu Datový trezor.

Datovou schránku lze zřídit na pracovištích Czech POINT. Jako fyzická osoba k tomu budete potřebovat jen občanský průkaz. Po ověření vašich osobních údajů a jejich zadání do systému bude odeslána žádost o zřízení datové schránky. Po několika dnech od žádosti obdržíte poštou přihlašovací údaje pro první přihlášení¹⁴.

6.1.18 Sociální zabezpečení

Rozhodujícím subjektem je kromě občana stát a jeho instituce. Důležitým zdrojem příjmů jsou příspěvky občanů, pojištěnců. Výše těchto příspěvků určuje zákon, jsou příspěvky občanů na část tzv. sociální pojištění určitým druhem daní. Příspěvky na část

---

¹⁴ Datové schránky. [online]. © 2022 CZ.NIC, z. s. p. o. [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://www.jaknainternet.cz/page/1264/datove-schranky/>

sociálního pojištění se tak podílejí na výši celkového daňového zatížení občanů. Sociální zabezpečení v ČR je upraveno řadou zákonů o sociálním pojištění (Dittrichová, 2014, s. 178).

V pojetí zákonů ČR se do sociálního zabezpečení řadí:

- systém sociálního pojištění: důchodové pojištění, nemocenské pojištění, příspěvek na nezaměstnanost,
- systém státní sociální podpory,
- systém sociální péče,
- systém sociální pomoci (Dittrichová, 2014, s. 178).

6.1.19 Inkaso

Inkasní forma SIPO placení je v České republice běžně využívána k provádění určitých druhů plateb, zejména za energii, telekomunikační poplatky nebo závazky vyplývající z některých kontraktů. Podmínkou je předchozí mandát plátce, v němž plátce specifikuje číslo účtu příjemce a maximální částku, která má být během jim určeného období odepsána. Banka příjemce předá prostřednictvím systému mezibankovního platebního styku elektronickou formou neúčtí výzvu k inkasu bance plátce. Pokud je inkaso přípustné, banka plátce převede prostředky na účet příjemce (Klufa, 2017, s. 7).

6.2 Peněžní toky v podniku Cash flow

Ukazatel Cash flow má řadu výhod, neboť není ovlivněn inflací, metodikou odpisování ani systémem či výší časového rozlišování nákladů. Odráží přírůstky či úbytky peněžních prostředků. Ukazuje tedy pohyb peněžních prostředků i stav (Bačík, 2013, s. 63).

Stává se tak významným ukazatelem, který umožňuje především:

- analyzovat příčiny peněžních výkyvů v průběhu hospodářské činnosti firmy,

- ukazuje kolik peněz bylo vytvořeno a užito v jednotlivých aktivitách firmy, tím umožňuje zaměřit se na činnosti výnosnější a omezit činnosti, které negeuerují dostatek peněz,
- umožňuje zjistit, zda firma váže peníze produktivně, nebo zda jim nevěnuje dostatečnou pozornost
- ukazuje schopnost firmy produkovat peníze a výhodně či nevýhodně je uložit nebo použít na další investice,
- ukazuje, zda firma bude potřebovat další peníze nebo zda jsou její peníze dostačující apod. (Bačík, 2013, s. 63).

6.2.1 Plánované Cash flow

V případě, že jsme výstup plánování upravili do podoby výkazů bilance a výsledovky, je možné sestavit pro potřeby organizace také plánované Cash Flow – tedy výkaz peněžních toků. Při tvorbě klasického Cash Flow se používá metoda přímá nebo nepřímá. Přímá metoda klade vyšší požadavky na evidenci všech peněžních toků, které v organizaci probíhají a je proto náročnější než metoda nepřímá. V praxi je obecně více využívána metoda nepřímá, při níž se vychází právě z rozvahy a výsledovky, s využitím detailnějších údajů o pohybech na vybraných účtech z hlavní knihy (Bačík, 2013, s. 61 – 62).

Tabulka 4 Vliv podnikových činností na Cash flow

	Růst Cash-flow	Snížení Cash-flow
Majetek	Prodej majetku	Pořízení majetku
Zásoby	Pokles stavu zásob	Zvýšení stavu zásob
Pohledávky	Pokles stavu pohledávek	Snížení stavu pohledávek
Rezervy	Zvýšení stavu rezerv	Snížení stavu rezerv
Závazky	Zvýšení stavu závazků	Snížení stavu závazků

Zdroj: Bačík, 2013, s. 62

6.2.2 Ukazovatelé a kategorie Cash flow

Tok hotovosti či hotovostí, jinak též peněžní toky CF je historicky posledním pojmem z triády kategorií:

- **majetková struktura** – pracuje s ukazateli z levé strany rozvahy,
- **finanční struktura** – je vyjadřována ukazateli z pravé strany rozvahy,
- **CF** - vychází z údajů výsledovky i rozvahy.

Zákonitě je i odpovídající účetní výkaz CF posledním z trojice základních výkazů účelní evidence podniku (rozvaha, výsledovka, výkaz CF).

Ukazatel CF je výsledkem úsilí zvládnout časový a obsahový nesoulad mezi:

- náklady a výdaji,
- výnosy a příjmy,
- ziskem a stavem dostupných peněžních prostředků.

Toto nové kritérium je tedy zcela soustředěno na platební schopnost podniku.

CF je definováno alternativně, buď jako

- bilance pohybu peněžních prostředků za určité období,
- změna stavu peněžních prostředků (přírůstek, pokles) za určité období a jeho ekonomická účinnost (údajně častěji používané pojetí, rozhodně však s vyšší vypovídací schopnosti).

Klasický algoritmu výpočtu CF je představována výrazem: $CF = \text{zisk} + \text{odpisy}$

Koncepce CF totiž vychází z kategorií peněžních příjmů a peněžních výdajů nikoli z kategorií výnosů a nákladů. Tento výraz je však široce používán a v situacích je jeho jednoduchost a průhlednost výhodou (Kalouda, 2019, s. 88 - 89).

6.2.3 Metody určení Cash flow

Metody určení CF lze rozdělit do dvou skupin:

- **metody přímé** spočívají ve **sledování příjmů a výdajů za dané období** cestou vyčlenění odpovídajících transakcí (peněžních toků) a jejich bilancováním. Systémově jde o **nejprůhlednější řešení** rozlišeny finanční toky dovnitř a vně sledovaného systému.
- **metody nepřímé** jsou vybudovány na principiálně možné rekonstrukci kladných i záporných finančních toků z účetních údajů.

Každý individuální peněžní tok se totiž projeví buď jako:

- změna rozvahové položky, jde-li o rozvahovou operaci
- náklad (výnos) ve výsledovce, jde-li o operaci výsledkovou (Kalouda, 2019, s. 89).

6.3 Daňový systém

6.3.1 Přímé daně

Pravidla:

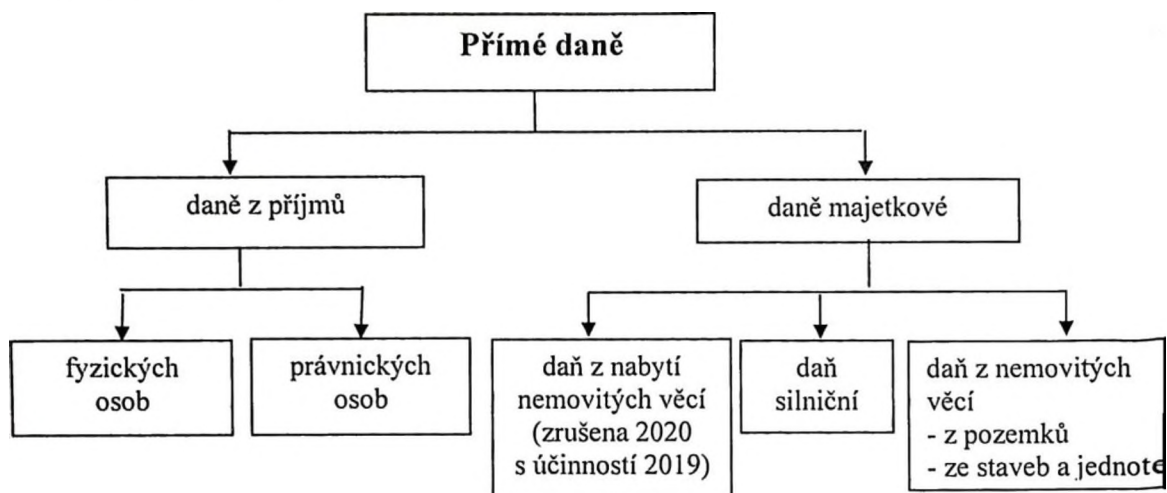
- u přímých daní lze přesně specifikovat osobu (daňový subjekt), která bude platit daň,
- plátce přímých daní je zároveň i poplatníkem až na výjimky,
- daň se obvykle odvádí z příjmů (důchodové daně) nebo z majetku (majetkové daně), důchodové daně se dělí na daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů (ze zisku) právnických osob,
- předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou různé druhy příjmů (příjem ze závislé činnosti, z podnikání, z kapitálového majetku, z pronájmu a z ostatních příjmů), zdaňovacím obdobím je kalendářní rok,

- předmětem daně z příjmů právnických osob jsou příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem, zdaňovacím obdobím je kalendářní nebo hospodářský rok,
- majetkové daně se člení na daň z nemovitých věcí daň z pozemků a ze staveb a jednotek a daň silniční,
- předmětem daně z nemovitých věcí jsou nemovité věci (pozemky, stavby, jednotky), které se nacházejí na českém území a které jsou evidované v katastru nemovitostí,
- zdaňovacím obdobím daně z nemovitých věcí je kalendářní rok, místem určeným výnosu daně jsou rozpočty měst a obcí
- předmětem silniční daně jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná a provozovaná v České republice, jsou-li používána k podnikání nebo k jiné samostatné výdělečné činnosti (Mullerová, 2020, s. 27)

Zákony upravující přímé daně

- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (fyzických a právnických osob)
  - Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí (z pozemků, ze staveb a jednotek)
  - Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční (z registrovaných a provozovaných vozidel)
- (Mullerová, 2020, s. 27)

Obrázek 11 Přímé daně

Zdroj: Mullerová, 2020, s. 28

6.3.2 Nepřímé daně

Pravidla:

- jedná se o daň ze spotřeby, která je zahrnuta jako přírážka v ceně zboží nebo služeb nakupovaných zákazníkem či spotřebitelem, který ji hradí v rámci úhrady své spotřeby,
- není možné dopředu jednoznačně určit daňového poplatníka, tedy osobu, která bude v konečné fázi daň platit, známá je pouze osoba, která konkrétní nepřímou daň odvádí státu, tedy plátce daně,
- nepřímá daň může být selektivní (např. spotřební daň), která se týká pouze vybraných druhů zboží, nebo univerzální (např. daň z přidané hodnoty), která se týká veškerého zboží,
- výhodou nepřímých daní je, že tyto daně jsou stabilní, předvídatelné, poplatník může změnou svého chování do určité míry ovlivnit výši odvedené daně,
- nepřímé daně jsou rovné pro všechny platí stejná sazba daně, ale zároveň jsou nenápadné, skryté v ceně zboží a jejich výběr je jednodušší než u přímých daní,

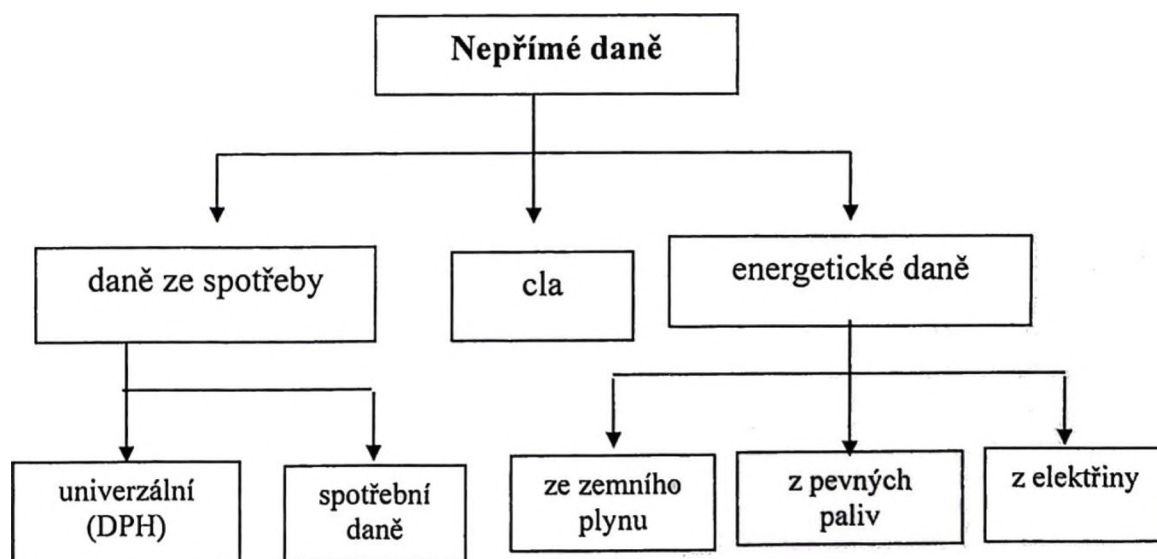
- daň z přidané hodnoty DPH tvoří jeden z nejdůležitějších příjmů státního rozpočtu. Platí ji všichni při nákupu většiny zboží a služeb, proto se jí také někdy říká univerzální daň.
- plátcem DPH je osoba povinná k dani (fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomickou činnost) jejíž obrat za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhne 1 000 000 Kč s výjimkou osoby, která uskutečňuje pouze plnění osvobození od daně bez nároku na odpočet daně,
- zdaňovacím obdobím DPH je kalendářní měsíc nebo kalendářní čtvrtletí, za kterou plátce podává finančnímu úřadu daňové přiznání, kontrolní hlášení, případně i souhrnné hlášení a odvádí daň,
- spotřební daně (z minerálních olejů, z lihu, z piva z vína a meziproduktů, z tabákových výrobků a ze surového a zahříváného tabáku) jsou zaváděny za účelem regulovat cenu určitých komodit na trhu.
- daňová povinnost ve stanovené lhůtě přiznat a zaplatit spotřební daň vzniká okamžikem uvedení vybraných výrobků do volného daňového oběhu na daňovém území České republiky.
- plátcí spotřební daně, kterému vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit, je povinen předložit daňové přiznání samostatně za každou daň do 25. dne po skončení zdaňovacího období, ve kterém tato povinnost vznikla.
- cla, resp. celní poplatky, jsou vybírány státem při přechodu zboží přes celní hranici. Stát, nebo skupina států je používá jako tzv. ochranný prostředek, aby ochránil svůj vnitřní trh před zbožím z okolních zemí. Vybírání cel kontroluje celní správa (celní úřad) příslušné země.
- energetické daně, známé i pod pojmem ekologické daně (ze zemního plynu, z pevných paliv a z elektřiny) mají vyjadřovat náklady společnosti na odstraňování znečištění životního prostředí; základ energetických daní je vyjádřen množstvím spotřebovaného výrobku v jednotkách energie (Mullerová, 2020, 28 – 29).

Zákony upravující nepřímé daně

- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
- Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních
- Zákon č. 424/2016 Sb., celní zákon, upravuje výkon dohledu nad mezinárodním obchodem Evropské unie a nad zbožím, které vstupuje na celní území Evropské unie nebo jej opouští
- Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů upravuje pravidla pro vybírání energetických daní.
  - Část čtyřicátá pátá upravuje daň ze zemního plynu
  - Část čtyřicátá šestá upravuje daň z pevných paliv
  - Část čtyřicátá sedmá upravuje daň z elektřiny (Mullerová, 2020, 28 – 29)

Obrázek 12 Nepřímé daně

Zdroj: Mullerová, 2020, s. 29

6.3.3 Ostatní daně a poplatky

Zdravotní pojištění

- slouží k úhradě základní zdravotní péče. Pojistné platí povinně všichni zaměstnanci, osoby samostatně výdělečně činné OSVČ i osoby bez zdanitelných příjmů OBZP, které trvale žijí v Česku,
- je postaveno na principu povinné přerozdělovací platby odvedené z výše příjmu zdravotní pojišťovně, principu svobodné volby zdravotní pojišťovny a principu povinnosti být pojištěn,
- poplatník odvádí pojistné ve výši podle svého příjmu, nikoliv podle svého zdravotního stavu a rizikovosti pro zdravotní pojišťovnu,
- za zaměstnance platí část pojistného na zdravotní pojištění zaměstnavatel, část zaměstnanec, kterou mu zaměstnavatel strhává z hrubé mzdy,
- zaměstnanec má jako vyměřovací základ pro platbu pojistného na zdravotní pojištění hrubou mzdu,
- OSVČ si sami platí pojistné na zdravotní pojištění, vyměřovacím základem je 50 procent z částky rozdílu mezi příjmy a výdaji na dosažení, zajištění a udržení příjmů ze samostatné výdělečné činnosti (Mullerová, 2020, s. 30 – 31).

Sociální pojištění

- je založeno na pojistném principu, tj. na pravidelném placení příspěvku, pojistného,
- skládá se ze tří druhů odvodů - pojistného na důchodové pojištění, pojistného na nemocenské pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,
- nemocenské pojištění je povinné jen pro osoby zaměstnané, tj. osoby v pracovním poměru, služebním poměru, zaměstnaní na dohodu o pracovní činnosti, zaměstnaní na dohodu o provedení práce, pokud výdělek přesahuje 10 000 korun měsíčně.

- osoby samostatně výdělečně činné OSVČ jsou povinny platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, nemocenské pojištění je u nich dobrovolné,
- peníze vybírá Česká správa sociálního zabezpečení a jsou příjmem státního rozpočtu,
- za zaměstnance platí část zaměstnavatel a část zaměstnanec, kterou mu zaměstnavatel strhává z hrubé mzdy,
- vyměřovacím základem OSVČ je 50 procent z dílčího základu daně ze samostatné činnosti (§ 7 zákona o daních z příjmů) (Mullerová, 2020, s. 30 – 31).

Místní poplatky zavádí obce obecně závaznou vyhláškou, ve které stanoví sazbu poplatku, lhůtu pro podání hlášení a splatnost poplatku; správcem poplatku je obecný úřad; jedná se o tyto poplatky:

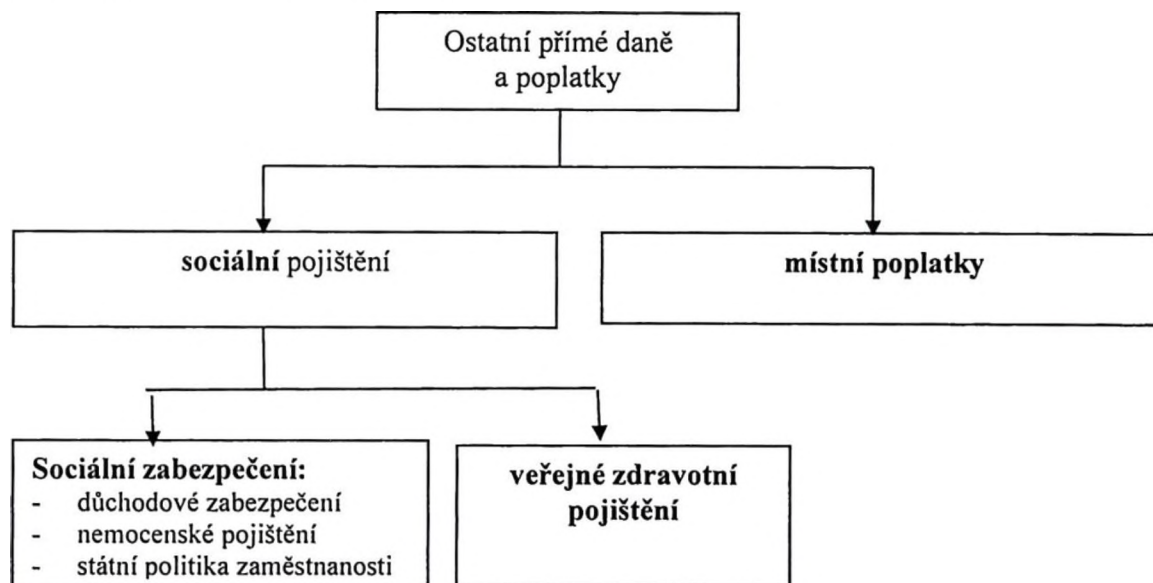
- poplatek ze psů
- poplatek z pobytu
- poplatek za užívání veřejného prostranství
- poplatek ze vstupného
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Zákony upravující ostatní daně a poplatky

- Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti
- Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění

- Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích (Mullerová, 2020, s. 30 – 31).

Obrázek 13 Ostatní přímé daně a poplatky

Zdroj: Mullerová, 2020, s. 31

6.3.4 Základ daně z příjmů právnických osob

Daně z příjmů jsou daněmi za zdaňovací období. Zdaňovacím obdobím daně z příjmů fyzických osob je vždy kalendářní rok, za něj se tedy základ daně načítá. U daně z příjmů právnických osob je to složitější, ale také platí, že i u této daně je nejčastěji zdaňovacím obdobím kalendářní rok (Zídková, 2019, s. 16 – 17).

Právnické osoby – podnikatelské subjekty musí vést účetnictví a řídit se zákonem o účetnictví. Toho se využívá při stanovení základu daně, který je odvozen z výsledku hospodaření před zdaněním, a to vždy bez vlivu Mezinárodních účetních standardů. Výsledek hospodaření, který je založen na sledování výnosů a nákladů, se však významně upravuje (Zídková, 2019, s. 16 – 17).

6.3.5 Základ daně z příjmů fyzických osob

Příjmy z podnikání, resp. ze samostatné činnosti jsou jenom jedním z pěti dílčích základů daně. Individuální podnikatelé se však setkávají se všemi dílčími základy daně. S příjmy v různých dílčích základech daně se samozřejmě setká i člen společnosti s ručením omezeným. Základ daně z příjmů fyzických osob se člení do pěti dílčích základů daně, pro každý dílčí základ daně jsou samostatně stanovena pravidla pro uplatnění výdajů (Zídková, 2019, s. 17).

Přehled dílčích základů daně z příjmů fyzických osob:

- dílčí základ daně příjmů ze závislé činnosti
- dílčí základ daně příjmů ze samostatné činnosti
- dílčí základ daně příjmů z kapitálového majetku
- dílčí základ daně příjmů z nájmu
- dílčí základ daně ostatních příjmů (Zídková, 2019, s. 17)

6.3.6 Sazby DPH

V České republice jsou zavedeny níže uvedené tři sazby DPH:

- základní sazba – 21 %
- první snížená sazba – 15 %
- druhá snížená sazba – 10 %

Kromě sazeb daně existuje osvobození od DPH, přičemž rozlišujeme dva druhy osvobození a to sice osvobození s nárokem na odpočet a bez nároku na odpočet. Důvodem uplatnění odlišných sazeb daně, případně osvobození na různé služby a zboží je mimo jiné snaha vlády zmírnit tzv. regresivní dopad DPH (Zídková, 2019, s. 45 – 46).

6.3.7 Příjmy ze samostatné činnosti

Z našeho úhlu pohledu je nejdůležitější dílčí základ daně příjmů ze samostatné činnosti, do kterého patří příjmy z podnikání, a to jak živnostenského, tak i podle jiných zákonů. Poplatník v dílčím základu daně příjmů ze samostatné činnosti může uplatnit výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Společnost s ručením omezeným se základ daně z příjmů odvodí od výsledku hospodaření. Účetní princip přiřazuje danému období příjmy, které s ním souvisí zobrazuje výnosy, na stejném principu se výdaje transformují v náklady daného období. To individuální podnikatel má řadu možností, jak stanovit dílčí základ daně příjmů ze samostatné činnosti (Zidková, 2019, s. 19).

6.4 Státní rozpočet

Definici státního rozpočtu obsahuje zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech: Státní rozpočet tvoří finanční vztahy, které zabezpečují financování některých funkcí státu v rozpočtovém roce. Rozpočet obsahuje očekávané příjmy a odhadované výdaje a je souhrnem finančních dokumentů, tj. zákona o státním rozpočtu, rozpisu ukazatelů státního rozpočtu a rozpočtů organizačních složek státu (Maaytová, 2012, s. 90).

Z hlediska této definice lze na státní rozpočet pohlížet na:

- **Centralizovaný peněžní fond** – soustřeďuje prostředky (zdroje), které jsou využity k financování konkrétních potřeb.
- **Peněžní bilanci státu** – přehled příjmů a výdajů státu pro daný rozpočtový rok.
- **Finanční plán** – přehled všech plánovaných finančních operací, rozpočet představuje nástroj krátkodobého plánování, ze struktury rozpočtu lze zjistit informace o tom, jaké jsou zdroje (příjmy) rozpočtu a jaké jsou typy veřejných výdajů.

- **Zákon** – státní rozpočet schvaluje ve formě zákona Poslanecká sněmovna, v zákoně je uvedena úhrnná bilance příjmů a výdajů pro daný rok (Maaytová, 2012, s. 90).

6.4.1 Funkce státního rozpočtu

Státní rozpočet plní celou řadu funkcí. Základní funkce státního rozpočtu jsou:

- **Alokační funkce** – prostřednictvím státního rozpočtu jsou alokovány zdroje na produkci veřejných statků, pomocí rozpočtu dochází k výběru mezi výdajovými prioritami.
- **Autorizační funkce** – úroveň příjmů a výdajů schválená parlamentem (zastupitelstvem apod.) je závazná a musí být při realizaci rozpočtu respektována.
- **Řídicí a kontrolní funkce** – rozpočet je důležitý pro vnitřní řízení jednotlivých organizací, umožňuje jejich kontrolu vládou, parlamentem nebo nezávislým kontrolorem prostřednictvím jednotlivých ministerstev.
- **Stabilizační funkce** – fiskální politika využívá rozpočtové příjmy a výdaje k ovlivňování vývoje národního hospodářství. Tuto funkci plní především prostřednictvím tzv. vestavěných stabilizátorů, případně prostřednictvím diskrečních opatření.
- **Redistribuční funkce** – prostřednictvím vybraných výdajových položek (především sociálních transferů) a konstrukce daňových příjmů (především důchodových daní) je přerozdělována část HDP s cílem zmírnit důchodové a sociální nerovnosti ve společnosti.
- **Informační funkce** – rozpočet informuje o tom, jaké jsou priority v příštím roce, rozpočet současně poskytuje informace i pro naplňování dalších funkcí (Maaytová, 2012, s. 90 – 91).

6.4.2 Rozpočtové zásady

Státní rozpočet se jako ostatní veřejné rozpočty řídí tzv. **rozpočtovými zásadami**. Rozpočtové zásady představují určité zkušenosti, které se získaly v průběhu historického vývoje státního rozpočtu a rozpočtového procesu. Mezi rozpočtové zásady lze mimo jiné zařadit (Maaytová, 2012, s. 91).

- **Pravidelnost** – zásada každoročního sestavování a schvalování, umožňuje kontrolu a přehled o struktuře příjmů a výdajů státu, rozpočtové období je v ČR shodné s kalendářním rokem.
- **Reálnost a pravdivost odhadů veřejných příjmů** a navržených/schválených výdajů, tj. kvalitní odhad vývoje rozpočtových příjmů a výdajů.
- **Úplnost a jednotnost** – rozpočet zahrnuje veškeré finanční operace zachycené v úplných částkách v jednom dokumentu, jednotným způsobem.
- **Dlouhodobá vyrovnanost** – podle této zásady by mělo docházet v delším časovém období k rovnosti příjmů a výdajů.
- **Publicita** – spočívá v projednávání státního rozpočtu v parlamentu a v jeho zveřejnění.
- **Efektivnost a hospodárnost** – souvislost s efektivností, ekonomie, účelností veřejných výdajů.
- **Zásada přednosti výdajů před příjmy** – znamená upřednostnění výdajů jako nástroje ekonomického růstu (Maaytová, 2012, s. 91).

6.5 Státní politika zaměstnanosti

Státní politika zaměstnanosti pomáhá pojištěncům řešit jejich sociální situaci způsobenou dočasnou ztrátou zaměstnání. Právní úprava politiky zaměstnanosti je v ČR vymezena zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Systém státní politiky zaměstnanosti má oproti systémům nemocenského a důchodového pojištění širší pole působnosti v rámci sociální politiky. Státní politika zaměstnanosti

pojištěnci neposkytuje pouze peněžité dávky, ale činí ještě další činnosti, kterými usnadňuje pojištěncům sociální situaci, ve které se nacházejí. Příkladem dalších činností je například možnost rekvalifikace, kterou financuje pojištěnci úřad práce (Hejduková, 2015, s. 174).

Oblasti, které řeší státní politika zaměstnanosti, lze shrnout do následujících bodů:

- zabezpečování práva na zaměstnání,
- sledování a vyhodnocování situace na trhu práce,
- podpora zaměstnanosti na trhu práce,
- hospodaření s prostředky na politiku zaměstnanosti,
- poskytování informačních, poradenských a zprostředkovatelských služeb na trhu práce
- poskytování peněžitých dávek v rámci pojištění v nezaměstnanosti.

Na základě je možné rozdělit státní politiku zaměstnanosti podle nástrojů:

- pasivní politiku zaměstnanosti,
- aktivní politiku zaměstnanosti (Hejduková, 2015, s. 174).

6.6 Principy podnikových financí

V rámci podnikových financí patří určité principy:

- princip peněžních toků;
- princip čisté současné hodnoty;
- princip zohledňování rizika;
- optimalizace kapitálové struktury;
- zohledňování stupně efektivnosti kapitálových trhů;
- plánování a analýza finančních údajů (Černohorský, 2013, s. 259).

6.6.1 Princip peněžních toků

Zdůrazňuje význam toku peněz - příjmů a výdajů, na rozdíl od účetně vedených výnosů a nákladů. Pro podnik je zisk důležitý jako zdroj financování aktiv, ale zároveň podnik potřebuje finanční prostředky na své fungování. Je-li splněna podmínka zisku, neznamena to ještě, že podnik má v každém okamžiku dostatek likvidních finančních prostředků. Finanční zdraví podniku závisí právě na jeho schopnosti uhradovat peněžní platby věřitelům, zaměstnancům, státu, apod. Pojmy výnosy a příjmy, resp. náklady a výdaje spolu sice úzce souvisí, ale jak víme z účetnictví, nejsou totožné (Černohorský, 2013, s. 260).

6.6.2 Princip časové hodnoty peněz čisté současné hodnoty

Vyjadřuje fakt, že podnik by měl investovat jen do těch činností, jejichž čistá současná hodnota je kladná, tzn. součet diskontovaných příjmů je vyšší než součet diskontovaných výdajů (jinými slovy můžeme říci, že se zvyšuje hodnotu podniku, což je komplexní cíl v oblasti podnikových financí. Tento princip vyjadřuje nejen finanční částky, ale také jejich rozložení v čase. Respektování faktoru času v podstatě znamená, že jedna koruna držená dnes má větší význam, než stejná částka držená zítra. Důvodem je skutečnost, že tuto korunu můžeme uložit v bance, investovat, koupit nějaký statek, apod. Metodě čisté současné hodnoty je v současné době dáována přednost nejen ve finanční teorii, ale i v praktické rovině, kdy tuto metodu používají pro finanční rozhodování významné finanční společnosti (Černohorský, 2013, s. 260).

6.6.3 Princip zohledňování rizika

V sobě zahrnuje skutečnost, že vedle respektování faktoru času musí finanční manažer respektovat také faktor rizika, tj. možnosti, že se určitá předpokládaná událost nestane např. předpokládaný zisk z investice. Obecně platí, že čím vyšší nese investice předpokládaný výnos, tím vyšší je také riziko, že tohoto výnosu nedosáhne. Finanční manažer proto musí brát v úvahu to, že mají-li dvě investiční varianty stejnou výnosnost,

vybere tu s nižší mírou rizika. Riziko se dá kvantifikovat pomocí různých matematicko-statistických metod, nebo v souvislosti s metodou čisté současné hodnoty také dosazením určité výše diskontní sazby. Platí, že čím vyšší předpokládáme riziko, tím vyšší dosadíme diskontní sazbu. Jako dolní hranice se obvykle používá diskontní sazba na úrovni úrokové sazby státních cenných papírů (Černohorský, 2013, s. 260).

6.6.4 Princip optimalizace kapitálové struktury

Spočívá v tom, že podnik musí pro financování svých potřeb zabezpečit optimální složení kapitálu. Obvykle se doporučuje respektovat jednoduchou zásadu, že dlouhodobý majetek by měl být financován dlouhodobým kapitálem a krátkodobý majetek by měl být financován krátkodobým kapitálem. Je důležité tuto zásadu dodržet, aby podnik nebyl překapitalizován, což snižuje zisk nebo podkapitalizován, což zvyšuje riziko (Černohorský, 2013, s. 260).

6.6.5 Princip zohledňování stupně efektivnosti kapitálových trhů

Vypovídá o důležitosti znalosti charakteru kapitálového trhu a jeho efektivnosti. Tato znalost je důležitá pro úspěšné finanční řízení a rozhodování podniku. Obecně se rozlišují tři stupně efektivnosti kapitálových trhů: slabý, střední a silný. Tyto trhy se liší množstvím informací, které jsou na tom kterém trhu k dispozici. Podle těchto informací se utváří tržní cena. U trhu se slabým stupněm efektivnosti se vychází jen z minulých informací a vývoje cen akcií v minulých obdobích. Na trhu se středním stupněm efektivnosti hrají rozhodující roli také informace minulé a vývoj cen akcií v minulých obdobích, ale také veřejně dostupné informace týkající se hospodaření podniku, informace o chystaných investicích, fúzích, apod. Silně efektivní trh je charakterizován tím, že tržní cena akcie vychází nejen z veřejně dostupných informací, ale z veškerých možných informací (Černohorský, 2013, s. 260).

6.6.6 Princip plánování a analýza finančních údajů

Zahrnuje skutečnost, že nezbytnou podmínkou dosažení podnikových cílů je neustálé plánování a analýza finančních veličin. Hlavním smyslem a úkolem finanční analýzy je provést, s pomocí speciálních metodických prostředků, diagnózu finančního hospodaření podniku. Finanční analýza tak vytváří podklady pro rozhodování a vytváří i zpětnou vazbu na skutečnost. Finanční analýza je formalizovaná metoda, která poměří údaje získané ze základních účetních výkazů (rozvaha, výkaz zisků a ztrát, výkaz cash flow). Hodnocení se zaměřuje na hlediska časová (srovnává vývoj hospodaření podniku za určité období) a prostorová (srovnává s ostatními podobnými podniky). Finanční plánování stanovuje hlavní a na ně navazující podnikové cíle a dále podnikové strategie, tj. způsoby, jak těchto cílů dosáhnout (Černohorský, 2013, s. 261).

PRAKTICKÁ ČÁST

7 Finanční a poštovní služby

7.1 Účet u České pošty s.p.

Poštovní účet si můžete sjednat online, nemusíte za něj platit ani korunu a odměňuje vás za používání.

7.1.1 Poštovní účet

Poštovní účet myslí na všechny životní situace a umí se přizpůsobit každému podle jeho potřeb.

Na poště se za vedení účtu neplatí

- Mladí do 26 let
- Dospělí mezi 26 a 58 lety s příjmem na účet alespoň 10 000,- Kč měsíčně.
- Rodiče na rodičovské dovolené.
- Senioři od 58 let s příjmem na účet alespoň 5 000,- Kč měsíčně.

Co účet nabízí zdarma:

- 2 karty k účtu pro vás a partnera.
- Výběry z našich bankomatů.
- 1 výběr hotovosti na poště měsíčně.
- Elektronické tuzemské platby z účtu.

Zdarma bezkontaktní karta i nálepka

- Bezkontaktní karta umožňuje rychle a pohodlně platit za každodenní nákupy a v obchodě při placení ji jen přiložíte k platebnímu terminálu.
- Zaplatíte s ní doma, v zahraničí i na internetu.
- Peníze si vyberete z našich bankomatů i na poště.

- Ke kartě si navíc můžete pořídit platební nálepku.

Opravdové placení mobilem

Stačí si nainstalovat aplikaci ČSOB Na Nákupy do svého mobilu a najdete v ní všechny své karty. S aplikací zaplatíte rychle a jednoduše a stejně jako bezkontaktní kartou. Peněženku tak můžete nechat ležet v tašce.

Automatická sleva na nákup pohonných hmot

S kartou od nás můžete ušetřit i náklady za tankování. Stačí s ní nakoupit u čerpacích stanic EuroOil palivo za 300,- Kč a získáte slevu 40 haléřů na každý litr. Ať se bydlí ve městě, nebo na vesnici, do Poštovní spořitelny to máte všude blízko. A když nechcete nikam chodit, stačí využít služby elektronického bankovníctví.

Česká pošta a Finanční centra

Přepážky Poštovní spořitelny najdete na každé z více než **3 000 pošt** po celé České republice. Navíc by měli v každém větším městě Finanční centra, klasické bankovní pobočky. Řídit své finance můžete snadno a pohodlně i z domova přes **internetové bankovníctví**.

- Zůstatek na účtu vždy pod dohledem.
- Historie účtu i výpisy je k dispozici na pár kliků.
- Všechny platby vyřídí obratem.
- Vše vyřešíte i z mobilu či tabletu, odkudkoli a stačí si nainstalovat náš **smartbanking**.

Svět odměn 1 bod = 1,- Kč

Díky věrnostnímu programu Svět odměn získáte za využívání našich služeb body, které pak jednoduše vyměníte za nejrůznější dárky a slevy u partnerů.

Kontokorent na účtu

S kontokorentem máte kdykoli dostupnou finanční rezervu pro běžné i nečekané výdaje. Vyřídíte jej snadno a bez zbytečných formalit.

Mějte své věci v bezpečí

Pojistěte si své osobní věci a při ztrátě nebo odcizení karty vám nahradíme pořízení např. nového mobilu (do výše 5 000,- Kč), tabletu (do výše 10 000,- Kč) nebo i brýlí a peněženky včetně osobních dokladů (do výše 15 000,- Kč). A nezaplatíte o moc víc než 1,- Kč za den.

Změna banky snadno a rychle

Změna banky je jednodušší a převod k nám by se zařídilo za vás a do své původní banky vůbec nemusíte.

- Stačí se zastavit u nás, mít u sebe občanský průkaz a znát číslo svého stávajícího účtu.
- Ve spolupráci s vaší původní bankou vám převedeme peníze, nastavíme trvalé platby i svolení k inkasu a zároveň zrušíme váš účet v původní bance.

7.1.2 Podnikatelský účet

Ke svému účtu máte přístup přes internet i na každé poště, kde rovnou můžete uložit tržbu. Terminál od pošty přijme platbu kartou i v hotovosti, zaeviduje ji a vytiskne účtenku. Máte rezervu pro náhlý výpadek příjmu a pomůže i s investičními záměry.

Podnikatelský účet – účet pro drobné podnikatele a živnostníky

- První půlrok máte vedení účtu bez poplatků.
- Přístup k penězům na každé poště i na internetu.
- Vklad hotovosti na poště a ve vkladových bankomatech.

Terminál, který umí i EET – terminál s tiskárnou

- Zvýšíte si obrat díky přijímání karet.

- Zaevidujete platbu (kartou, hotovosti i stravenkou) a vytisknete účtenku.
- Máme i přenosný terminál, třeba pro řemeslníky.

Účet pro neziskovky

- Vedení účtu máte zdarma napořád.
- Neplatíte ani za trvalé příkazy, inkaso a výpisy.
- S platební kartou ušetříte u čerpacích stanic EuroOit.

Hlavní výhody účtu:

- Bezpečný a dostupný odvod tržeb
- Nabídněte zákazníkům platbu kartou
- Terminál vám zároveň vyřeší EET
- Pro neziskovky máme vedení účtu zdarma

7.2 Služby u České pošta s.p.

7.2.1 Nabídka vybraných služeb pro domácnost

Balíkové služby

Balíky vám doručí do ruky, na nejbližší poštu, ve zrychleném režimu nebo třeba večer. O stavu doručování vás informujeme prostřednictvím avíz nebo jej můžete sledovat online. A pokud vám zvolený termín nebo místo doručení nevyhovuje, můžete si je přizpůsobit prostřednictvím online aplikace.

Balík Do ruky

Balík Do ruky o hmotnosti až 30 kg předají vašemu adresátovi již následující pracovní den po podání hezky z ruky do ruky i v těch nejdlejších koutech naší země. Již v den podání balíku informuje adresáta o doručování e-mailem nebo SMS, aby si doručování mohl případně přizpůsobit, jak mu vyhovuje.

Výhody Balíku do ruky

- Balík doručí již následující pracovní den po podání
- Adresát si může přizpůsobit termín a místo doručení prostřednictvím internetu a v mobilní aplikaci Pošta Online
- Ve vybraných lokalitách nabízí možnost volby doručení dopoledne, odpoledne nebo večer
- Držitelé Zákaznické karty mohou podávat za výhodnější ceny a bez podacích lístků

Balík Na poštu

Balík Na poštu o hmotnosti až 30 kg připraví již následující pracovní den k vyzvednutí na kterékoli z více než 2 700 pošt. Ať už se jedná o poštu v místě bydliště nebo třeba poblíž zaměstnání, adresát si zde balík vyzvedne, kdy se mu to hodí.

Výhody Balíku Do ruky

- Možnost výběru z více než 2 700 pošt pro uložení zásilky.
- Balík připraví k vyzvednutí již následující pracovní den po podání.
- Průběhu doručování Vás informuje SMS/e-mail avizem a také jej můžete sledovat online.
- Držitelé Zákaznické karty mohou podávat za výhodnější ceny a bez podacích lístků.

Odvoz balíku

Když nechcete s balíkem na poštu, dojde si pošta pro balík k vám. Díky nové službě Odvoz balíků přestává platit pravidlo, že když potřebujete poslat balík, musíte ho podat na poště. Rádi si pro váš balík přijede k vám domů nebo do firmy a zajistí jeho doručení adresátovi rychle, výhodně a spolehlivě.

Odvoz výhody přináší

- Možnost odeslání Balíku Do ruky a Balíku Na poštu z pohodlí domova nebo kanceláře.
- Odvoz až 10 ks balíků z kterékoli adresy v ČR.
- Telefonické upřesnění času odvozu.
- Informování o průběhu odvozu SMS a e-mailem.
- Výraznou úsporu času.

Tabulka 5 Cena odvozu

Cena odvozu	1 ks balíku	2 -10 ks balíků
	30,- Kč	60,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Cena za odvoz všech najednou předaných balíků. Ceny jsou uvedené včetně DPH a nezahrnují základní ceny Balíku Do ruky a Balíku Na poštu a ceny zvolených doplňkových služeb.

Cenný balík

Peníze, šeky nebo důležité osobní dokumenty můžete bezpečně poslat jako Cenné psaní. Šperky, drahé kameny a výrobky z nich nebo třeba sběratelské předměty do 20 kg můžete poslat jako Cenný balík. Ručí za něj až do výše 1 000 000,- Kč.

Výhody Cenného balíku

- Za obsah vaší zásilky 100% ručí od podání až po dodání a to až do výše 1 000 000,- Kč.
- O průběhu doručování vás informuje SMS/e-mailem, avízem a také jej můžete sledovat online.

Tabulka 6 Balíkové služby domácnosti

Balíkové služby domácnosti	Maximální hmotnost	Standartní doba doručení	Odpovědnost služby / za příplatek
Balík Do ruky	50 kg	Den + 1	50000,- Kč / 100000,- Kč
Balík Na poštu	30 kg	Den + 1	50000,- Kč / 100000,- Kč
Balík Expres	10 kg	Den	50000,- Kč / 50000,- Kč
EMS	20 kg	Den + 1	30000,- Kč / 100000,- Kč
Doporučený balík	2 kg	Den + n	760,- Kč / 760,- Kč
Cenný balík	20 kg	Den + n	500,- Kč / 1000000,- Kč
Obyčejný balík	20 kg	Den + n	0,- Kč / 0,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

n – není stanovené

Tabulka 7 Balíkové služby

Balíkové služby	Do ruky	Na poštu	Expres	EMS	Obyčejný balík	Cenný	Doporučený balík
Avizované	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓
Dobírka	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓
Dodejka	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓
Dodání do vlastních rukou	✓	✓	-	✓	-	✓	✓
eDodejka	✓	✓	✓	✓	-	✓	-
křehké	✓	✓	-	✓	-	✓	-
Neskladné	✓	✓	-	-	✓	✓	-
Udaná cena	✓	✓	✓	✓	-	✓	-
Změna doručení online	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓

Zdroj: Vlastní zpracování

Zákaznická karta

Zákaznickou kartu získáte zdarma, ale výhody, které Vám přinese, jsou k nezaplacení. Usnadní Vám podání a zlevní vybrané služby. Navíc s ní získáte celou řadu benefitů od České pošty a jejich partnerů. Řekněte si o svoji kartu na nejbližší poště nebo na www.zakaznicka-karta.cz a využijte její výhody na maximum. Jediné, co potřebujete, abyste si mohli Zákaznickou kartu pořídit, je e-mailová adresa.

Výhody Zákaznické karty

- Získáte zajímavé slevy na vybrané služby.
- Nemusíte vyplňovat podací lístky při podání na přepážce.
- Máte zdarma e-mailové potvrzení o doručení zapsané zásilky (eDodejka).
- Můžete čerpat slevy a odměny partnerů České pošty, jejichž seznam naleznete na www.zakaznicka-karta.cz.

Mobilní aplikace Pošta Online

Můžete sledovat zásilky, najděte si nejbližší poštu, správné PSČ, změňte dispozici pro doručení balíku nebo ohodnoťte poštovní služby díky mobilní aplikaci Pošta Online.

Mobilní aplikace Pošta Online umí

- změna doručení online
- sledování zásilek
- vyhledání pobočky
- vyhledání PSČ
- hodnocení spokojenosti se službami

Pohlednice Online

Podělíte se o radost a pošlete pohled z mobilu až do schránky. Překvapíte originálním přáním k narozeninám nebo pozdravem z dovolené. Pošlete rodině nebo přátelům pohlednici z vlastní fotky. Vytvoříte a odešlete ji jednoduše přímo z mobilu,

tabletu nebo webové aplikace, oni ji vytisknou a doručí do schránky. Mobilní aplikaci se může stáhnout ZDARMA pod názvem Pohlednice Online na Google Play i na App Store.

Listovní služby

Vaše zásilka rychle a spolehlivě doručena na jakoukoli adresu v zemi, obvykle následující pracovní den po podání.

Obyčejné psaní

Obyčejné psaní je ideální i pro ty, kteří chtějí ušetřit.

Výhody Obyčejného psaní

- Jednotná nízká cena po celé zemi bez ohledu na vzdálenost adresáta.
- Podání nejen na poštách, ale také vhozením do poštovní schránky.
- Poštovné lze hradit poštovní známkou nebo v hotovosti.

Doporučené psaní

Pokud potřebujete mít nezvratný důkaz, že Vaše psaní dorazilo k adresátovi tak využijete Doporučené psaní. Vaše zprávy se rychle doručí a pomůžou potvrdit i to, kdy jsme adresátovi zásilku předali.

Výhody Doporučeného psaní

- Online sledování stavu doručování zásilek.
- Široká nabídka doplňkových služeb.
- Automatické avizování uložení zásilky pro držitele Zákaznické karty.

Cenné psaní

Do dopisní obálky se vejde ledacos, ale chcete-li poslat něco opravdu cenného, využijte službu Cenné psaní. Zaručí se za obsah zásilky až do výše 1 000 000,- Kč a pro

odeslání cennosti Vás vybaví speciálním obalem, který spolehlivě ochrání šperky, peníze i další vzácnosti.

Výhody Cenného psaní

- 100% garance za obsah Vaší zásilky od podání až po dodání.
- Online sledování stavu doručování zásilek.
- Odpovědnost za obsah zásilky až do výše 1 000 000,- Kč.

Tabulka 8 Listové služby

Listové služby	Obyčejné psaní	Doporučení	Cenné psaní
Max. hmotnost	1 kg	2 kg	2 kg
Doba doručení	Den + 1	Den + 1	Den + 1
Odpovědnost	0,- Kč	760,- Kč	do 1000000,- Kč
Avízované adresátu	–	–	✓
Dobírka	–	✓	✓
Dobírka do vlastních rukou	–	✓	✓
Dodejka	–	✓	✓
eDodejka	–	✓	✓
Opakované doručení	–	✓	✓
Prodloužení úložní doby	–	✓	✓
Zkrácení úložní doby	–	✓	✓

Zdroj: Vlastní zpracování

Na Českou poštu se můžete spolehnout i v oblasti zásilek, které posíláte mimo území České republiky. Nabídne vám spolehlivě a cenově výhodné balíkové i listovní zásilky do zahraničí. Obyčejná zásilka do zahraničí je nejlepší volba, když e-mail nestačí a potřebujete jednoduše a spolehlivě posílat dopis třeba na druhý konec světa. Do všech destinací nabídne výhodné poštovné, které si můžete snadno spočítat pomocí Kalkulátoru zásilek na www.ceskaposta.cz. Doporučená zásilka do zahraničí se hodí, když chcete s Českou poštou posílat dokumenty a drobné předměty za hranice České republiky.

Okamžikem podání přebírá odpovědnost za zásilku, potvrdí její podání a případně doloží i její doručení.

Cenné psaní do zahraničí

Umožní Vám poslat do ciziny nejen osobní korespondenci, ale také bankovky, drahé kovy nebo třeba šperky. Vaše cennosti vybaví na cestu speciálním obalem, zajistí speciální bezpečnostní opatření a za obsah se Vám zaručí až do částky, kterou udáte při podávání Cenného psaní.

Standardní balík do zahraničí

Pokud hledáte cenové nejprívětivější možnost odeslání balíkové zásilky do zahraničí Standardní balík je pro Vás ta správná volba.

Cenný balík do zahraničí

Tato služba je speciálně určena pro doručování cennosti a zboží s vyšší hodnotou kamkoli po světě. Za obsah Vaší zásilky přebírá plnou odpovědnost od podání až po dodání.

EMS do zahraničí

Nejrychlejší způsob jak doručit balík do zahraničí. Česká pošta i její zahraniční partneři doručují zásilky EMS v nejrychlejším režimu průběh doručení navíc můžete sledovat online.

Finanční a elektronické služby

Česká pošta, to nejsou jen dopisy a balíky. Nabízí také široké portfolio finančních a elektronických služeb. Od vysoce zabezpečené elektronické komunikace přes datové schánky až po finanční transakce.

Poštovní poukázky od A do D

Poštovní poukázky za výhodných podmínek pomohou zvládnout celou řadu finančních transakcí v rámci ČR i zahraničí.

Typ A: Odesílatel složí hotovost na poště, příjemci připíše částku na účet.

Typ B: Odesílatel převede částku z účtu, příjemci vyplatí hotovost.

Typ C: Odesílatel složí hotovost, příjemci hotovost vyplatí.

Typ D: Odesílatel složí hotovost, příjemci ji vyplatí už první pracovní den po podání.

Typ A - doklad V/DS: Odesílatel složí hotovost na poště ve prospěch účtu stanovených Finanční správou. Touto poukázkou lze hradit daň z příjmu fyzických osob podávajících přiznání; daň z nemovitých věcí; daň z nabytí nemovitých věcí; daň z převodu nemovitostí.

Typ Z/C a Z/A: Slouží pro finanční transakce do zahraničí.

SIPO

SIPO sdruží Vaše pravidelné platby (např. nájem, elektřina, televize, telefon, pojistné) do jediné. Tím ušetříte na bankovních poplatcích a budete mít jistotu, za všechny vaše platby odejdou včas. Každý měsíc dostanete e-mailem nebo do schránky podrobný rozpis předepsaných plateb, abyste měli přehled o tom, za co, kolik a komu platíte.

DINO

Pomáhá dlužníkovi řešit závazky vůči věřitelům. Nabízí maximální šanci dozvědět se o dluhu včas a řešit své závazky bez komplikací, které zatěžují nejen dlužníky, ale i věřitele. DINO hledá řešení bez soudů a exekucí.

Datové schránky

Datová schránka umožní jednoduše, odkudkoli schránky a kdykoli komunikovat s úřady i státními institucemi. Díky datové schránce můžete psát úřadům přímo z Vašeho počítače, rychleji a levněji, než kdybyste se rozhodli pro korespondenci klasickou

poštovní cestou. Datovou schránku si můžete aktivovat zdarma na kterémkoli kontaktním místě Czech POINT.

Czech POINT

Téměř 1 000 pošt s kontaktním místem Czech POINT Vám po celé zemi nabízí paletu služeb od úředního ověřování podpisů a listin až po výpisy z rejstříků. Otevřeno má každý pracovní den a na vybraných poštách i o víkendu.

7.2.2 Nabídka vybraných služeb pro firmy a podnikatele

Balíkové služby

Doručují balíky do ruky nebo na nejbližší poštu, přepraví objemné zásilky a umí i expresní doručení. Smluvním partnerům navíc poskytuje softwarovou a logistickou podporu pro jednoduché podání.

Balík Do ruky

Adresátům může balík o hmotnosti až 50 kg předat hezky z ruky do ruky i v těch nejdlejších koutech naší země již následující pracovní den po podání.

Balík doručíme následující pracovní den po podání

- Adresát si může přizpůsobit termín a místo doručení prostřednictvím internetu a v mobilní aplikaci Pošta Online.
- Ve vybraných lokalitách doručujeme na přání dopoledne, odpoledne nebo večer.
- V případě nezastižení adresáta uložíme balík na poště v jeho blízkosti.

Balík Na poštu

Váš Balík Na poštu do hmotnosti 30 kg doručíme na kteroukoliv z více než 2 700 pošt v České republice podle výběru adresáta nebo odesílatele. Ideální služba pro ty, kteří

si nikdy nejsou jistí, kde vlastně budou a chtějí si balík vyzvednout, kdykoli se jim to hodí.

Výhody Balíku na poštu

- Balík připraví k vyzvednutí již následující pracovní den po podání.
- Volba libovolné pošty pro vyzvednutí zásilky.
- Průběhu doručování Vás informujeme SMS/e-mail avízem a také jej můžete sledovat online.
- Pro e-shopy mají připravené webové rozhraní k snadnějšímu výběru pošty při nákupu zboží.

Balík Nadrozměr

Balík Nadrozměr dokáže přepravit zásilky o hmotnosti až 850 kg. Zajistí doručení hezky od dveří ke dveřím zpravidla již druhý pracovní den po podání.

Výhody Balíku Nadrozměr

- Výhodná cena za doručení extra těžkých zásilek.
- Aktivně komunikujeme s adresátem v průběhu doručování.
- Díky službě Komplexní doručení Váš balík vynesou, vybalí a odveze starý spotřebič – ideální servis při zasílání zboží z e-shopů.

Odvoz balíků a spotřebiče

Díky naší službě Odvoz balíků už nemusíte podávat balíky pouze na poště. Rádi si pro Váš balík přijedou do firmy a zajistí jeho doručení adresátovi kamkoli v ČR. Vaše zboží doručí na požadované místo. Následně jej vybalí, zapojí a odveze původní spotřebič. Zajistí svému zboží servis, který zákazníci ocení. Při předání zásilky zajistí potvrzení dokumentace a ověří uvedené údaje proti osobnímu dokladu.

Tabulka 9 Balíkové služby pro firmy a podnikatele

Balíkové služby	Do ruky	Na poštu	Expres	EMS	Balíky Nadrozměr	Obyčejný balík	Doporučený balík
Avizované	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓
Dobírka	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓
Dodejka	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓
Dodání do vlastních rukou	✓	✓	-	✓	-	-	✓
eDodejka	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓
křehké	✓	✓	-	✓	✓	-	-
Neskladné	✓	✓	-	-		✓	-
Opakované doručení	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓
Prodloužení úložní doby	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Volba doručení večer	✓	-	-	-	-	-	-
Změna doručení online	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓

Zdroj: Vlastní zpracování

7.2.3 Datová schránka

Datová schránka umožní posílat elektronické dokumenty orgánům veřejné moci zcela zdarma. Obce, soudy, úřady a další instituce státu musí posílat korespondenci přednostně do datové schránky. Díky datové schránce můžete se státem komunikovat kdekoli a kdykoli.

- Veškeré dokumenty zaslané orgány veřejné moci do datové schránky se považují za doručené ve chvíli, kdy se přihlásíte do datové schránky nebo 10 dní od jejich

odeslání, což je stejné pravidlo, které platí i pro úřední zásilky zaslané fyzickou poštou.

- Doručení dokumentu do datové schránky má stejné právní účinky jako doručení doporučené zásilky s dodejkou.

Založení datové schránky

- Žádost podáte buď na některém kontaktním místě Czech POINT nebo vyplněnou žádost s úředně ověřeným podpisem pošlete na adresu ministerstva vnitra.
- Poštou nebo e-mailem vám během několika dní dorazí uživatelské jméno a heslo k vaší datové schránce.
- Jakmile obdržíte přihlašovací údaje, navštívíte www.mojedatovaschranka.cz a přihlaste se do své schránky pomocí přiděleného uživatelského jména a hesla.

Pro firmy s více jednatelem

U společností s více jednatelem vyžadují orgány veřejné moci datové zprávy podepsané kvalifikovaným osobním certifikátem neboli elektronickým podpisem, který si snadno zřídíte na webu www.postsignum.cz. Jedině ten jasně doloží, kdo je autorem datové zprávy, které z vaší schránky odešla a zajistí tak její platnost.

Výhody Datové schránky

Stačí se přihlásit do datové schránky a můžete začít využívat všech výhod, které vám datová schránka nabízí. Datová schránka vám umožňuje jednat s českými orgány veřejné moci, i když jste třeba na cestách v zahraničí. Stačí vám počítač a přístup k internetu. Komunikace přes datovou schránku je totiž rovnocenná s doporučenou zásilkou s dodejkou. Pokud občas daňové přiznání nebo jinou povinnost vůči státu plníte poslední den, určitě oceníte, že dokumenty poslané přes datovou schránku jsou doručeny prakticky ihned po odeslání. Velikost datové schránky je neomezená, takže se nestane, že by se kapacita i datové schránky naplnila a další zprávy už by se do schránky nevešly. Veškerá

komunikace prostřednictvím datové schránky probíhá přes zabezpečený protokol a zároveň je u všech datových zpráv ověřena identita odesílatele. Když se náhodou stane, že ztratíte údaje pro vstup do datové schránky, stačí zajít na kteroukoli pobočku se službou Czech POINT a požádat o vydání nových přístupových údajů.

Datový trezor

Datové zprávy zůstávají v datové schránce uloženy 90 dnů. Pokud chcete mít jistotu, že nepřijdete o žádnou důležitou zprávu, aktivujte si službu Datový trezor, který automaticky uchovává datové zprávy i po 90 dnech. Datový trezor vás zbaví únavné archivace zpráv. Odpadá zbytečné tištění dokumentů, zakládání do šanonů nebo adresářů počítače a označování časovými razítky. Navíc ukládá vaše zprávy automaticky, takže se nebudete muset o nic starat. Na rozdíl od dat archivovaných vlastními silami, třeba vytištěním, zprávy uložené v Datovém trezoru neztrácejí platnost. Díky Datovému trezoru rychle naleznete v datové schránce i zprávy staršího data a neztrácíte čas jejich hledáním v tištěné podobě nebo ve složkách počítače. Česká pošta odpovídá za ochranu dat uložených v Datovém trezoru, takže se nemusíte obávat, že se vaše datové zprávy dostanou do nepovolaných rukou. Určitě je vaší prioritou, aby se vaše uložené zprávy nedostaly do nepovolaných rukou. Datový trezor je koncipován tak, aby zprávy mohl číst skutečně pouze ten, kdo je k tomu oprávněn. Datový trezor lze využívat na základě smlouvy nebo bez závazků s využitím kreditního systému datových schránek. V závislosti na zvoleném typu Datového trezoru si můžete vybrat z široké nabídky kapacit a období uložení zpráv.

Aktivace ve třech krocích - Smluvní Datový trezor

- Navštivte www.datovy-trezor.cz.
- Klikněte na tlačítko **Přejít k objednávce**.
- Zadejte ID datové schránky a postupujte podle pokynů na obrazovce.

Kreditní Datový trezor

- Přihlaste se do datové schránky na www.mojedatovaschranka.cz.
- Jednoduše on-line si nabijte kredit.
- V sekci nastavení si aktivujte službu Datový trezor na 6 měsíců, 1 rok nebo 2 roky.

Smluvní nebo Kreditní Datový trezor

U smluvního Datového trezoru si nemusíte dělat starosti se sledováním platnosti služby. Smlouvu vždy po jednom roce automaticky obnoví. Kreditní Datový trezor je správná volba pro ty, kteří nemají rádi smlouvy a závazky. Můžete si vybrat z 9 typů kapacit od 50 do 5 000 zpráv.

Poštovní datová zpráva

Zatímco standardní datové zprávy z datové schránky slouží jen pro komunikaci s orgány veřejné moci, tedy s úřady, po aktivaci Poštovních datových zpráv můžete přes datovou schránku komunikovat i s ostatními uživateli, kteří si příjem Poštovních datových zpráv také aktivovali – občany, živnostníky nebo firmami. Poštovní datová zpráva je elektronická obdoba doporučeného dopisu. Poštovní datovou zprávou můžete posílat např. faktury, upomínky, smlouvy, objednávky, potvrzení, zkrátka vše, u čeho chcete právně prokázat, že jste dokument odeslali v pořádku a včas.

Výhody Poštovní datové zprávy

- Důvěryhodnější než e-mail díky garancí doručení a prokazatelnosti.
- Bezpečnější než e-mail díky zabezpečenému systému datových schránek.

Poštovní datová zpráva

Příjem Poštovních datových zpráv je zdarma. Odesílat je můžete na základě smlouvy nebo bez závazků s využitím kreditního systému datových schránek. Odesílání

vás vyjde levněji než doporučená zásilka. U zpráv odeslaných na kredit se vyplatí vždy u smlouvy již od odeslání dvou zpráv měsíčně.

Příjem Poštovních datových zpráv

Aktivujte si jednoduše příjem Poštovních datových zpráv v nastavení vaší datové schránky. Příjem zpráv je zdarma a získáte možnost přijímat Poštovní datové zprávy kdekoliv a kdykoliv.

Odesílání Poštovních datových zpráv na smlouvu

Pokud se využívá Poštovní datové zprávy ve větší míře, je pro vás výhodnější, když uzavřete smlouvu v Klientské zóně na webu České pošty. Získáte výhodnější cenu a poplatek za odesílání budete hradit měsíčně na základě faktury.

Odesílání Poštovních datových zpráv za kredit

Pokud posíláte Poštovní datové zprávy pouze nárazové, nabijte si kredit v datové schránce. Získáte tak možnost posílat Poštovní datové zprávy do všech schránek, které mají aktivovány jejich příjem, bez měsíčních paušálů.

SMS autentizace

Aktivujte si v nastavení datové schránky službu SMS autentizace a zvýšíte zabezpečení přístupu do své datové schránky na maximum. Po aktivaci služby vám při každém přihlašování do datové schránky zašleme SMS s bezpečnostním kódem. Bez správné zadaného SMS kódu se bez vašeho vědomí nikdo do vaší datové schránky nepřihlásí.

SMS notifikace

Aktivujte si v nastavení datové schránky službu SMS notifikace a pokaždé, když vám do datové schránky přijde datová zpráva, dostanete na mobil upozornění formou

SMS. Už nebudete muset kontrolovat datovou schránku každý den nebo se bát, že přehlédnete nové příchozí datovou zprávu.

7.2.4 Czech POINT

Na poštách po celé ČR máme k dispozici kontaktní místa Czech POINT se širokou paletou služeb od výpisů z Rejstříku trestů, katastru nemovitostí až po úřední ověřování podpisů a listin.

Výpis z katastru nemovitostí

Dnes již nemusíte na katastrální úřad, pokud si potřebujete vyhledat jakýkoliv údaj z katastru nemovitosti. Na poštách se službou Czech POINT rychle získáte výpis z katastru nemovitosti se všemi náležitostmi, úředním ověřením, včetně jmen vlastníků. V případě zájmu nabízíme také snímek z katastrální mapy.

Výpis z rejstříku trestů a bodového hodnocení řidiče

Pokud se nastupujete do nového zaměstnání, je nezbytnou součástí vstupní dokumentace výpis z Rejstříku trestů. Jestliže si nejste jistí stavem svého bodového hodnocení řidiče, ověřte si ho na České poště. I tyto dokumenty lze snadno a rychle získat na poštách poskytujících služby Czech POINT.

Výpis z veřejných rejstříků a živnostenského rejstříků

Pro výpis z veřejných rejstříků nebo živnostenského rejstříku vám postačí přijít na jakékoliv kontaktní místo Czech POINT České pošty, znát IČO subjektu a získáte úředně ověřený dokument.

Datové stránky

Jestliže potřebujete zřídit datovou schránku tak zajděte na nejbližší poštu se službami Czech POINT a ostatní zařídí pošta.

Konverze dokumentů z datové schránky

Autorizovaná konverze dokumentů vám umožní převést vaše dokumenty z elektronické do listinné podoby nebo naopak. Konvertované dokumenty mají stejnou právní platnost jako originál.

Úřední ověřování listin

Potřebujete-li úředně ověřenou kopii maturitního vysvědčení nebo třeba oddacího listu, přineste originální dokumenty k přepážce s označením Czech POINT, na počkání vám bude zhotovena kopie dokumentu a následně úředně ověřena.

Úřední ověření podpisů

Pokud potřebujete ověřit svůj podpis, navštívíte nejbližší poštu označenou logem Czech POINT, po předložení občanského průkazu vám podpis na místě ověří.

Ostatní výpisy

Kontaktní místa Czech POINT České pošty vám také poskytnou:

- Výpisy ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů.
- Výpisy z insolvenčního rejstříku.
- Výpisy ze základních registrů, žádosti o změnu údajů a žádosti o poskytnutí údajů třetí osobě.

E-shop Czech POINT

Na adrese <http://eshop.czechpoint.cz> si můžete objednat některé výpisy on-line. Konkrétně výpis z veřejných rejstříků, živnostenského rejstříku, seznamu kvalifikovaných dodavatelů a katastru nemovitostí. Na dobírku vám je zašlu na vaši adresu.

Automatické zasílání výpisů z informačních systémů veřejné správy

Jestli uzavřete smlouvu s Českou poštou a každé 3 měsíce můžete dostávat ověřené výstupy z veřejných rejstříků, živnostenského rejstříku a seznamu kvalifikovaných dodavatelů přímo domů nebo do vaší kanceláře.

Automatizovaná konverze dokumentů pro smluvní zákazníky

Potřebujete-li pravidelně a ve větším objemu převádět dokumenty z elektronické do listinné podoby a naopak, využijte službu Autorizované konverze dokumentů i bez návštěvy pobočky.

Ceník poskytovaných služeb

Kompletní ceník poskytnutých služeb naleznete na www.ceskaposta.cz/czechpoint nebo na všech kontaktních místech Czech POINT České pošty. Kontaktní místa Czech POINT mají otevřeno každý pracovní den a na vybraných poštách také o víkendu. Česká pošta postupně vybavuje své pobočky novými vyvolávacími systémy, díky kterým strávíte méně času čekáním ve frontě.

Při příchodu na poštu načte čárový kód zásilky z Výzvy nebo displeje mobilního telefonu.

- Vyvolávací systém Vám okamžitě potvrdí, zda je Vaše zásilka připravena k vyzvednutí na této poště.
- Číslo zásilky bude přeneseno do zázemí pošty, kde Vaši zásilku co nejrychleji nachystáme a přivoláme, jakmile bude připravena.

Vyřídíte si služby Czech POINT bez čekání

Rezervujte se termín obsluhy online na www.postaonline.cz/rezervace. V rezervovaný den a čas přijďte na poštu, na vyvolávacím systému zvolte tlačítko **Objednaný klient** a zadejte rezervační kód, který byl zaslán v SMS nebo v e-mailu. Vyvolání budou, jakmile se uvolní první přepážka obsluhující Vaši službu.

8 Statistika hospodářské politiky

8.1 Indexy tržeb bez DPH v dopravě a skladování

Měřicí jednotka: %, meziroční index – běžné ceny, Území: Česká republika

Tabulka 10 Indexy tržeb bez DPH v dopravě a skladování

Odvětví (CZ-NACE) rok/%		2013	2014	2015	2016	2017	2018
49 až 53	Doprava a skladování	102,8	104,1	98,7	100,8	104,7	106,5
49 až 52	Doprava a skladování bez poštovních a kurýrních činností	103,3	104,3	98,4	100,5	104,5	106,8
49	Pozemní a potrubní doprava	101,9	105,5	103,8	100,0	102,5	105,0
49.1 + 49.2	Železniční osobní meziměstská a železniční nákladní doprava	100,9	101,6	101,6	99,4	100,0	106,3
49.3 + 49.4	Ostatní pozemní osobní doprava, silniční nákladní doprava a stěhovací služby	102,8	106,2	103,8	100,4	103,4	105,0
49.5	Potrubní doprava	88,5	100,0	109,4	92,5	87,8	106,9
50	Vodní doprava	95,6	108,2	102,5	104,1	98,7	109,0
51	Letecká doprava	102,5	103,0	98,3	101,8	110,4	108,8
52	Skladování a vedlejší činnosti v dopravě	105,3	102,9	91,5	101,1	106,7	108,9
53	Poštovní a kurýrní činnosti	95,4	101,1	103,8	104,9	107,2	102,8

Zdroj: ČSÚ, <https://www.czso.cz/csu/czso/statistiky>

Tabulka zobrazuje porovnání různých odvětví s **Poštovní a kurýrní činností**. Měřicí jednotkou jsou procenta. Porovnání bylo v letech od 2013 do roku 2018. **Poštovní a kurýrní činnost** vykazovala největší činnost v roce 2017 tj. **107,2 %** a nejmenší činnost v roce 2013 tj. **95,4 %**. Nejmenší procentní rozdíl ze všech odvětví bylo od **Potrubní doprava** v roce 2017 tj. 87,8 %. Největší procentní rozdíl ze všech odvětví bylo od **Letecká doprava** v roce 2017 tj. 110,4 %.

8.2 Vybrané ukazatele dopravy a skladování

Periodicita: roční

Území: Česká republika

Poštovní a kurýrní činnosti (CZ-NACE 53) – finanční ukazovatele v běžných cenách

Tabulka 11 Poštovní a kurýrní činnosti

Rok		2013	2014	2015	2016	2017
Aktivní podniky	počet	307	301	290	307	293
Počet zaměstnaných osob celkem ve fyzických osobách	osoby	41 048	39 964	39 896	39 976	39 548
Výnosy celkem	miliard Kč	30,977	32,132	34,543	36,007	35,682
z toho						
tržby celkem	miliard Kč	30,443	31,126	32,941	34,326	33,757
výkony vč. obchodní marže	miliard Kč	30,245	30,764	32,173	34,146	33,478
Náklady celkem	miliard Kč	30,240	31,528	33,688	35,258	34,668
z toho						
spotřeba materiálu a energie a náklady na služby	miliard Kč	14,417	15,343	16,740	18,384	17,245
osobní náklady	miliard Kč	13,407	13,102	13,313	13,979	14,463
z toho						
mzdy bez OON	miliard Kč	8,804	8,633	8,819	9,333	9,628
Přidaná hodnota	miliard Kč	15,828	15,421	15,432	15,763	16,232

Zdroj: ČSÚ, <https://www.czso.cz/csu/czso/statistiky>

Největší **počet aktivních podniků** měla pošta v roce 2013 a 2016 tj. 307 a nejmenší počet bylo v roce 2015 tj. 290. **Počet zaměstnaných osob** celkem ve fyzických osobách bylo nejvíce v roce 2013 a nejmenší počet zaměstnanců bylo v roce 2017. **Poštovní a kurýrní činnosti** byly největší **celkové výnosy** v roce 2016 tj. 36,007 miliard Kč a nejmenší **celkové výnosy** v roce 2013 tj. 30,977 miliard Kč. **Poštovní a kurýrní činnosti** byly největší **celkové náklady** v roce 2016 tj. 35,258 miliard Kč a nejmenší **celkové náklady** byly v roce 2013 tj. 30,240 miliard Kč. **Poštovní a kurýrní činnosti**

byly největší **osobní náklady** v roce 2017 tj. 14,463 miliard Kč a nejmenší **osobní náklady** byly v roce 2014 tj. 13,102 miliard Kč.

8.3 Hrubý domácí produkt v krajích

Tabulka 12 Hrubý domácí produkt v krajích

Kraj / Rok/mil. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Hlavní město Praha	1 011 319	1 044 120	1 157 950	1 200 554	1 283 415
Středočeský kraj	452 331	493 325	518 922	557 770	599 821
Jihočeský kraj	212 001	219 426	228 760	237 236	247 332
Plzeňský kraj	208 139	222 957	233 234	243 655	255 226
Karlovarský kraj	82 009	84 595	87 233	88 121	93 482
Ústecký kraj	249 748	255 572	274 948	271 440	283 381
Liberecký kraj	132 469	139 430	148 017	153 730	160 808
Královéhradecký kraj	185 110	198 157	208 399	221 073	243 500
Pardubický kraj	161 809	171 921	182 983	189 959	200 687
Kraj Vysočina	167 216	174 056	181 460	188 853	199 430
Jihomoravský kraj	452 931	473 554	502 175	512 483	531 374
Olomoucký kraj	191 738	202 678	212 588	222 612	236 619
Zlínský kraj	194 047	214 013	219 181	226 644	237 885
Moravskoslezský kraj	397 261	419 985	439 933	453 860	474 307

Zdroj: ČSÚ, <https://www.czso.cz/csu/czso/statistiky>

Porovnání hrubého domácího produktu v krajích od roku 2013 do roku 2017 měla ve všech letech nejvíce Hlavní město Praha. Hodnoty od roku 2013 do 2017 jsou v milionech korun. Nejvíce hrubého domácího produktu dosahují všechny kraje v roce 2017. Nejvíce bylo hrubého domácího produktu **v roce 2017**, která měla **Hlavní město Praha 1 283 415 mil. Kč** a druhým největším byl Středočeský kraj tj. 599 821 mil. Kč a nejméně měl Karlovarský kraj s 93 482 mil. Kč.

8.4 Přehled obslužných míst

Tabulka 13 Přehled obslužných míst

Přehled obslužných míst	2014	2015	2016	2017	2018
Pošty a další provozovny	3 162	3 124	2 984	2 807	2 648
Pošty Partner a výdejní místa	154	190	327	507	656
Poštovny	14	14	14	14	10
Poštovní schránky	21 971	21 698	21 535	21 303	21 047

Zdroj: Poštovní věstník 2019

Vývoj počtu jednotlivých typů obslužných míst je patrný z následující tabulky. Z ní také vyplývá, jakým tempem Česká pošta převádí své vlastní provozovny na pošty Partner. Přehled poštovních míst je zobrazen od roku 2014 do 2018 a nejvíce pošt včetně dalších provozoven bylo v roce 2014 tj. 3 162 a nejméně v roce 2018 tj. 2 648. Pošty Partner a výdejní místa má nejvíce v roce 2018 tj. 656. Poštovny zůstaly 14 od roku 2014 do 2017, až v roce 2018 kleslo na 10. Poštovní schránky klesly v následujících letech do roku 2018 na 21 047.

8.5 Základní služby zásilek a balíků

Tabulka 14 Základní služby zásilek a balíků v tisících kusech

Ukazatelé / Rok	2014	2015	2016	2017	2018
Počet přepravných poštovních obyčejných zásilek do 2 kg	291 204 100 %	269 901 92,68 %	239 415 82,21 %	218 560 75,05 %	192 180 65,99 %
Počet přepravných doporučených zásilek do 2 kg	79 132 100 %	75 617 95,55 %	72 275 91,33 %	69 196 87,44 %	65 923 83,30 %
Počet přepravných obyčejných zásilek do 7 kg pro nevidomé	62 100 %	49 79,03 %	47 75,81 %	42 67,74 %	45 72,58 %
Počet přepravných doporučených zásilek do 7 kg pro nevidomé	14 100 %	14 100 %	13 92,85 %	12 85,71 %	12 85,71 %
Počet přepravných poštovních obyčejných balíků do 10 kg	964 100 %	508 52,69 %	362 37,55 %	345 35,78 %	325 33,71 %
Počet přepravných cenných balíků do 10 kg	4 369 100 %	2 854 65,32 %	2 362 54,06 %	2 207 50,51 %	2 142 49,03 %
Počet přijatých poštovních poukázek	46 820 100 %	41 873 89,43 %	37 831 80,80 %	33 416 71,37 %	30 448 65,03 %

Zdroj: Poštovní věstník 2019

Srovnání přepravných služeb **do 10 kg** u obyčejných zásilek a cenných balíků mají nejvíce v roce 2014 a postupně obě služby klesají postupně a nejméně mají obě služby v roce 2018.

Srovnání přepravných služeb **do 7 kg** u obyčejných zásilek pro nevidomé a doručených zásilek pro nevidomé mají nejvíce v roce 2014 obě služby a u obyčejných zásilek měli nejméně v roce 2017 tj. 42 000 kusů a u doporučených zásilek měli nejméně v roce 2017 a 2018 v počtu 12 000 kusů.

Srovnání přepravných služeb **do 2 kg** u obyčejných zásilek a doručených zásilek mají nejvíce v roce 2014 obě služby. Služby postupně klesaly od roku 2014 do roku 2018,

kde měli nejméně přepravných poštovních služeb obyčejných i doporučených zásilek. Více měli přepravných poštovních služeb obyčejné zásilky než doporučené zásilky v roce 2018. Počet přijatých poštovních **poukázek** postupně klesal od roku 2014 až do roku 2018, kde bylo nejméně přijatých poukázek.

8.6 Základní finanční ukazatelé

Tabulka 15 Trendy základních finančních ukazatelů

Ukazatelé (mil. Kč) / Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aktiva	26 106	22 494	20 838	20 222	19 572	20 453	20 972
Vlastní kapitál	10 349	10 429	10 191	10 119	9 754	9 272	7 722
Provozní výnosy z toho	19 278	20 285	19 375	18 905	19 106	19 769	19 149
Tržby z prodeje služeb a výrobků	18 553	18 488	18 026	17 448	17 229	16 634	16 685
Provozní náklady	19 112	20 015	19 153	18 818	19 318	20 136	20 622
z toho Osobní náklady	11 906	11 938	12 385	12 789	12 944	14 052	14 133
Zisk před zdaněním	213	291	209	110	-250	-363	-1 369
Čistý zisk	179	231	179	98	-186	-286	-1 356

Zdroj: Výroční zpráva 2020

Trendy základních finančních ukazatelů byly znázorněny od roku 2014 do 2020.

V tabulce byly znázorněny největší a nejmenší **hodnoty v milionech Kč.**

Aktiva byly největší v roce 2014 a nejmenší v roce 2018.

Vlastní kapitál byl největší v roce 2015 a nejmenší v roce **2020** tj. **7 722 mil. Kč.**

Provozní výnosy byly nejvíce v roce 2014 a nejmenší v roce 2019.

Provozní náklady byly nejvíce v roce **2020** tj. **20 622 mil. Kč** a nejmenší v roce 2014.

Zisk před zdaněním byl nejvíce v roce 2015 a nejmenší v roce **2020** tj. **- 1 369 mil. Kč.**

Čistý zisk byl nejvíce v roce 2015 a nejmenší v roce **2020** tj. **- 1 356 mil. Kč.**

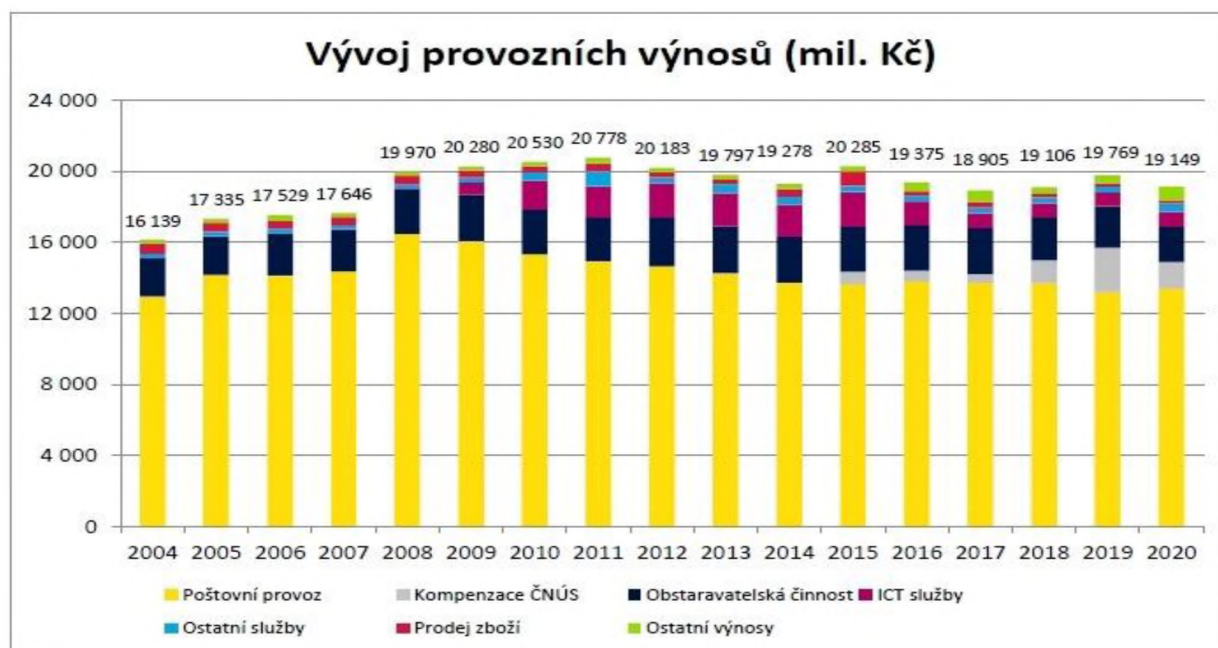

Graf 7 Zisk před zdaněním

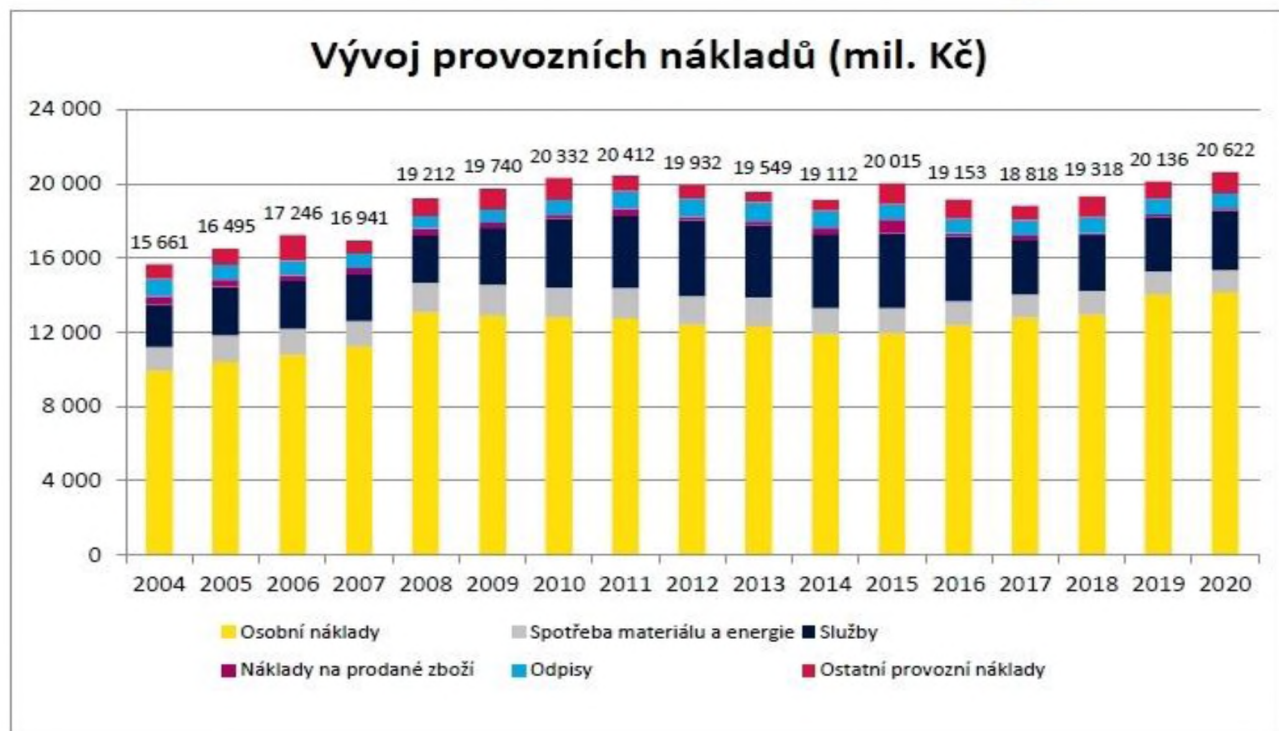
Zdroj: Výroční zpráva 2020

Graf 8 Vývoj provozních výnosů

Zdroj: Výroční zpráva 2020

Graf 9 Vývoj provozních nákladů

Zdroj: Výroční zpráva 2020

Česká pošta dosáhla v roce 2020 konsolidovaného hospodářského výsledku před zdaněním -1 369 mil. Kč a po zdanění -1 356 mil. Kč. Samotná Česká pošta vykázala hospodářský výsledek před zdaněním -1 382 mil. Kč a po zdanění -1 364 mil. Kč.

V porovnání s rokem 2019 se hospodářský výsledek před zdaněním zhoršil o 1 006 mil. Kč. Hlavním důvodem je že v roce 2019 byla do výnosů zaúčtována nejen kompenzace čistých nákladů univerzální služby (ČNUS) za rok 2019 (1 500 mil. Kč), ale i doúčtování kompenzace za rok 2018 (1 000 mil. Kč), neboť v srpnu 2019 byla schválena novela zákona o poštovních službách, na základě které došlo ke zvýšení limitu pro kompenzaci čistých nákladů univerzální služby (ČNUS) z 0,5 mld. Kč na 1,5 mld. Kč pro období 2018-2022. Očistíme-li rok 2019 o tento mimořádný vliv, tak se podařilo

zastavit negativní trend zhoršování hospodaření ČP, a to navzdory nepříznivému vlivu pandemie koronaviru.

Celkové tržby z prodeje služeb se meziročně téměř nezměnily (+51 mil. Kč, +0,3%), v jejich struktuře však došlo k významným pohybům. Pandemie koronaviru nejvíce zasáhla výnosy z mezinárodních odchozích zásilek (-131 mil. Kč, -22,4%) vlivem omezení letecké přepravy a direct mailu (-100 mil. Kč), neboť firmy výrazně omezily marketingové kampaně v době uzavřených obchodů. Výrazně klesly též výnosy z Poštovní spořitelny (-345 mil. Kč), kde se projevilo snížení základního paušálu dle smlouvy s ČSOB o 245 mil. Kč. Nadto klesly odměny za obchodní úspěch a akviziční odměny, neboť v době pandemie byla omezená možnost nabízet finanční produkty. Dále došlo k zesílení poklesu u tradičních služeb, jako jsou vnitrostátní listovní zásilky (-277 mil. Kč, -11,9% ks), poukázek (-55 mil. Kč, -13,4% ks). Sestupný trend pokračoval i u služeb SIPO (-39 mil. Kč).

Růst výnosů z vnitrostátních balíků bylo (+467 mil. Kč, +14,8% ks), kde rostoucí trend v tomto segmentu byl umocněn zavřením kamenných obchodů, což způsobilo nárůst balíků z e-shopů. Dalším faktorem růstu bylo rozšiřování sítě externích výdejních míst typu Balíkovna Partner. Dařilo se i zvyšovat výnosy z elektronických služeb, a to zejména u Datových schránek (+41 mil. Kč) a Certifikační autority (+26 mil. Kč). Meziročně vyšší byly výnosy z projektu Sčítání lidu, domů a bytů 2021 (+155 mil. Kč). Dále došlo k nárůstu výnosů z mezinárodních příchozích listovních zásilek (+322 mil. Kč), kde negativní dopad omezení letecké přepravy na objem příchozích zásilek byl převážen odměnami za trackované zásilky z Číny za roky 2018-2020.

Hospodaření České pošty bylo v roce 2020 pozitivně ovlivněno vyššími tržbami z prodeje dlouhodobého majetku (+321 mil. Kč), což bylo způsobeno zejména prodejem bývalého kláštera svatého Gabriela za 353 mil. Kč.

Celkové provozní náklady meziročně vzrostly o 486 mil. Kč z 20 136 mil. Kč na 20 622 mil. Kč. Náklady na nakupované služby vzrostly o 286 mil. Kč. Hlavními důvody byly subdodávky pro projekt Sčítání lidu, domů a bytů (+83 mil. Kč). Dále vzrostly náklady na Datové schránky (+39 mil. Kč, více datových zpráv a úprav ISDS), na úklady

(+32 mil. Kč, dezinfekční úklidy kvůli koronaviru), náklady na operativní pronájem vozidel (+26 mil. Kč, zvýšení podílů vozidel na operativní pronájem ve flotile ČP), náklady na externí zaměstnance (+23 mil. Kč, vyšší využívání agenturních zaměstnanců a vězňů), opravy budov (+23 mil. Kč), aj.

Osobní náklady vzrostly meziročně ze 14 052 mil. Kč na 14 133 mil. Kč, tj. pouze o 0,6 %, když navyšování tarifních mezd se podařilo z velké části vykompenzovat snížením počtu zaměstnanců o 3 %, k čemuž významně přispěla úspěšná implementace projektu D+2. Česká pošta se tím přizpůsobuje dlouhodobému trendu poklesu tradičních poštovních služeb způsobenému digitalizací komunikace.

Ostatní provozní náklady byly vyšší o 178 mil. Kč vlivem vyšší tvorby rezerv (+157 mil. Kč, zejména rezerv na odstupné) a vyšší zůstatkové ceny prodaného dlouhodobého majetku (+22 mil. Kč).

K úspoře nákladů došlo ve spotřebě materiálu a energií (-26 mil. Kč), když nižší ceny pohonných hmot a energií a nižší spotřeba stejnokrojů pokryly zvýšené náklady na materiál pro boj s pandemií (dezinfekční prostředky, roušky, ochranné štíty apod.). Meziročně nižší byly také odpisy (-36 mil. Kč).

Finanční výsledek hospodaření se meziročně zlepšil o 95 mil. Kč, neboť ČP prodala svůj 51% podíl v dceřiné firmě Poštovní tiskárna cenin Praha, a.s., s účetním ziskem 67 mil. Kč. Zlepšilo se i saldo kurzových zisků a ztrát (+40 mil. Kč).

8.7 Rozpis tržeb z hlavní činnosti podniku

Tabulka 16 Rozpis tržeb podniku za rok 2020

Rok	2020		
Rozpis tržeb v mil. Kč	Tuzemské	Zahraniční	Celkem
Tržby z poštovního provozu	11 496	2 113	13 609
Tržby z obstaravatelské činnosti	1 997	0	1 997
Tisk (známky, obálky, ceniny)	3	0	3
Tržby za elektrické služby	580	0	580
Tržby za prodej zboží	182	0	182
Tržby za datové schránky	496	0	496
Tržby celkem	14 754	2 113	16 867
Ostatní provozní výnosy	2 282	0	2 282
Tržby a ostatní provozní výnosy celkem	17 036	2 113	19 149

Zdroj: Výroční zpráva 2020

Tabulka 17 Rozpis tržeb podniku za rok 2019

Rok	2019		
Rozpis tržeb v mil. Kč	Tuzemské	Zahraniční	Celkem
Tržby z poštovního provozu	11 534	1 867	13 401
Tržby z obstaravatelské činnosti	2 348	0	2 348
Tisk (známky, obálky, ceniny)	21	1	22
Tržby za elektrické služby	407	0	407
Tržby za prodej zboží	193	0	193
Tržby za datové schránky	456	0	456
Tržby celkem	14 959	1 868	16 827
Ostatní provozní výnosy	2 942	0	2 942
Tržby a ostatní provozní výnosy celkem	17 901	1 868	19 769

Zdroj: Výroční zpráva 2020

Tabulka 18 Rozpis tržeb podniku za rok 2018

Rok	2018		
Rozpis tržeb v mil. Kč	Tuzemské	Zahraníční	Celkem
Tržby z poštovního provozu	11 890	2 042	13 932
Tržby z obstaravatelské činnosti	2 422	0	2 422
Tisk (známky, obálky, ceniny)	33	3	36
Tržby za elektrické služby	377	0	377
Tržby za prodej zboží	201	0	201
Tržby za datové schránky	462	0	462
Tržby celkem	15 385	2 045	17 430
Ostatní provozní výnosy	1676	0	1 676
Tržby a ostatní provozní výnosy celkem	17 061	2 045	19 106

Zdroj: Výroční zpráva 2018

Tabulka 19 Rozpis tržeb podniku za rok 2017

Rok	2017		
Rozpis tržeb v mil. Kč	Tuzemské	Zahraníční	Celkem
Tržby z poštovního provozu	12 111	1 837	13 948
Tržby z obstaravatelské činnosti	2 577	0	2 577
Tisk (známky, obálky, ceniny)	32	12	44
Tržby za elektrické služby	362	0	362
Tržby za prodej zboží	340	0	340
Tržby za datové schránky	517	0	517
Tržby celkem	15 939	1 837	17 788
Ostatní provozní výnosy	1 117	0	1 117
Tržby a ostatní provozní výnosy celkem	17 056	1849	18 905

Zdroj: Výroční zpráva 2018

Tabulky znázorňují porovnání tržeb podniku od roku 2017 do 2020, které jsou rozdělené na tuzemské a zahraniční tržby v milionech korunách.

Celkové tržby a ostatní provozní výnosy byly nejvíce u **tuzemských tržeb** v roce 2019 tj. 17 901 mil. Kč a u **zahraničních tržeb** v roce 2020 tj. 2 113 mil. Kč.

Celkové tuzemské a zahraniční tržby dohromady byly nejvíce v roce 2019 tj. 19 769 mil. Kč a nejméně v roce 2017 tj. 18 905 mil. Kč.

8.8 Zaměstnanci a osobní náklady České pošty s.p.

Tabulka 20 Zaměstnanci a osobní náklady 2020

	2020	
	Celkem zaměstnanci	z toho: vedení Skupiny a Dozorčí rada
Průměrný počet zaměstnanců	28 187	42
v milionech Kč		
Mzdové náklady	10 357	79
Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	3 419	18
Sociální náklady	357	0
Osobní náklady celkem	14 133	97

Zdroj: Výroční zpráva 2020

Tabulka 21 Zaměstnanci a osobní náklady 2019

	2019	
	Celkem zaměstnanci	z toho: vedení Skupiny a Dozorčí rada
Průměrný počet zaměstnanců	29 099	43
v milionech Kč		
Mzdové náklady	10 249	97
Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	3 422	21
Sociální náklady	381	0
Osobní náklady celkem	14 052	118

Zdroj: Výroční zpráva 2020

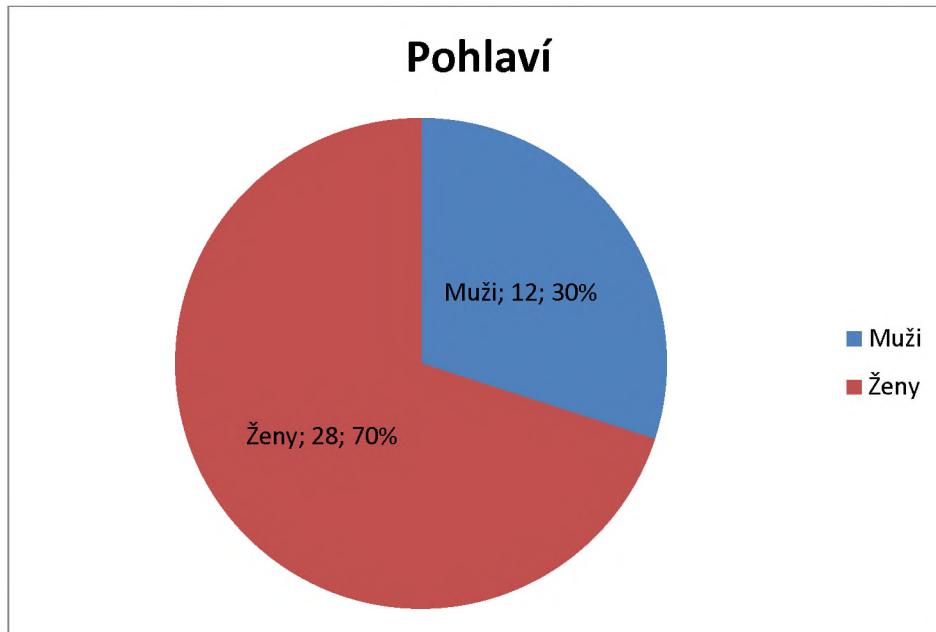
Porovnání zaměstnanců v roce 2020 a 2019 má **nejvíce zaměstnanců** nejvíce v roce **2019 tj. 29 099** než v roce 2020 tj. 28 187. Celkové osobní náklady byly nejvíce v roce **2020 tj. 14 133 mil. Kč** než v roce 2019 tj. 14 052.

9 Dotazníkové šetření

1. Jaké je Vaše pohlaví?

Graf 10 Pohlaví

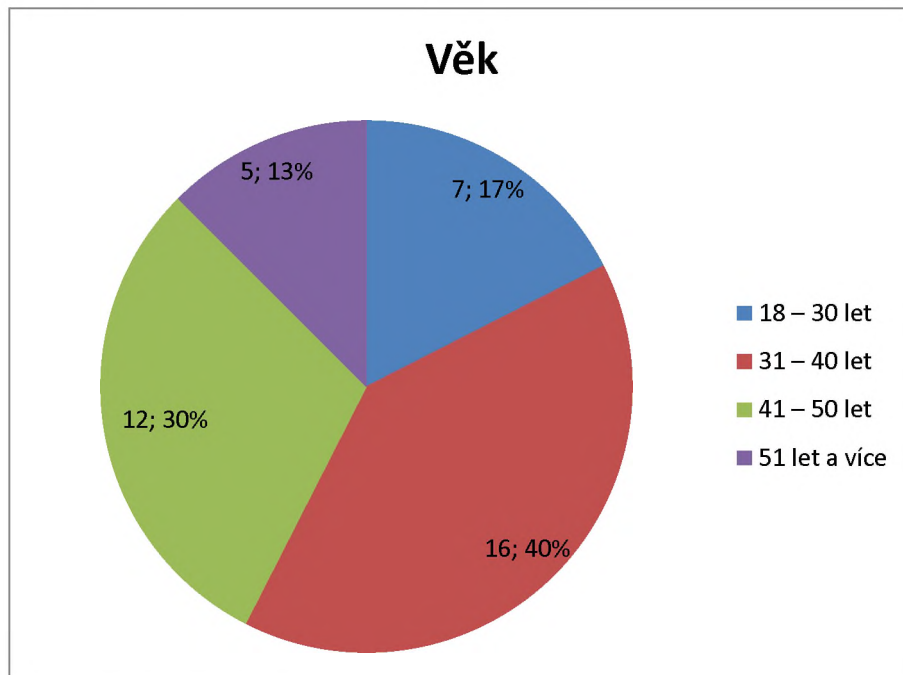

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkem se zúčastnilo dotazníkového šetření 40 respondentů (100%) a z toho 12 **mužů** (30%) a 28 **žen** (70%).

2. Jaký je Váš věk?

Graf 11 Věk

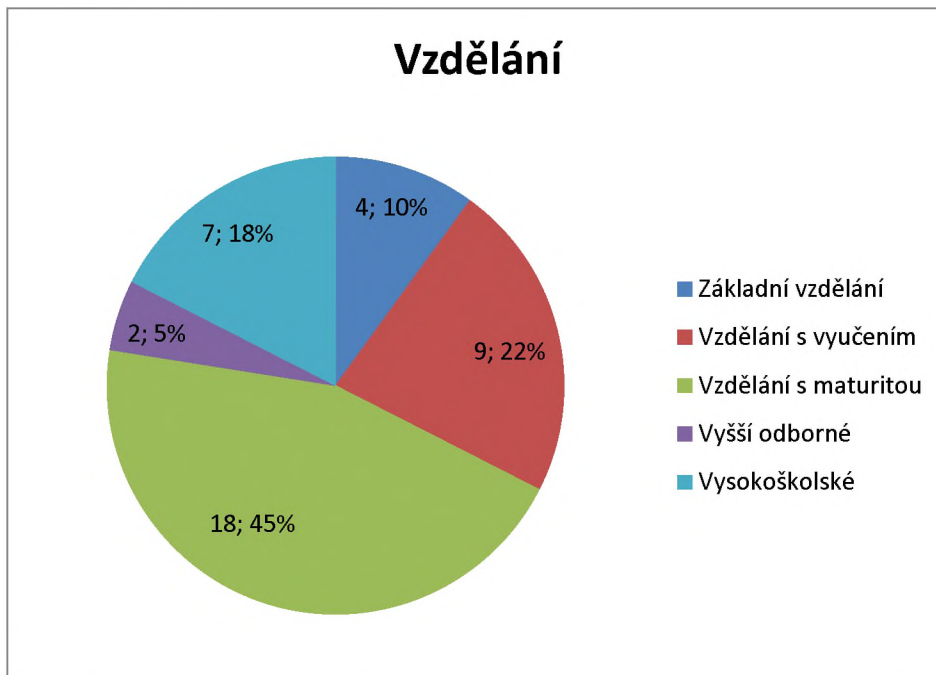

Zdroj: Vlastní zpracování

Věkové skupiny byly rozděleny do 4 skupin. Největší počet obsahovala skupina **od 31 do 40 let** ve kterém se zúčastnilo 16 respondentů (40%) a nejmenší skupinou byla **od 51 let a více** ve kterém se zúčastnilo 5 respondentů (13%).

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Graf 12 Vzdělání

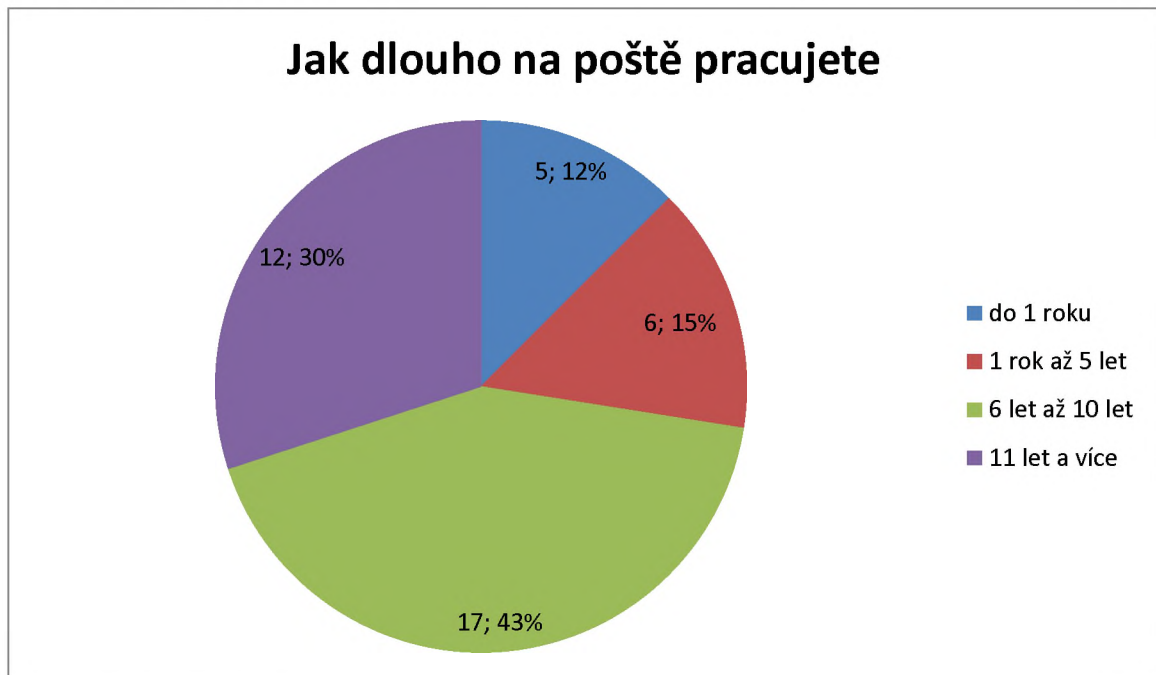

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvyššího počtu měli **vzdělání s maturitou** s 18 respondenty (45%) a nejmenšího počtu měli ze **základním vzděláním** se 2 respondenty (5%).

4. Jak dlouho na poště pracujete?

Graf 13 Doba práce na poště

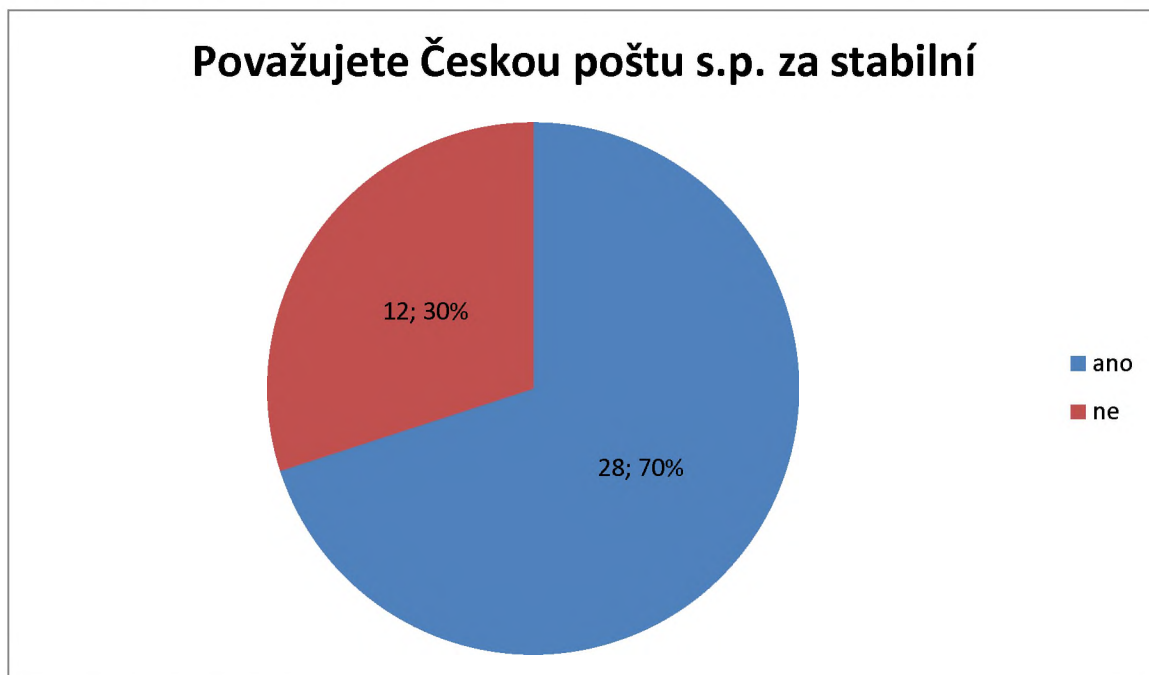

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkem se zúčastnilo dotazníkového šetření 40 respondentů (100%). Nejvyššího počtu let na pracovním místě na poště pracuje **od 6 let až 10 let** tj. 17 respondentů (43%) a nejmenšího počtu let na pracovním místě se stala skupina **do 1 roku** ve kterém se zúčastnilo 5 respondentů (12%).

5. Považujete firmu Česká pošta s.p. za stabilní?

Graf 14 Stabilní Česká pošta s.p.

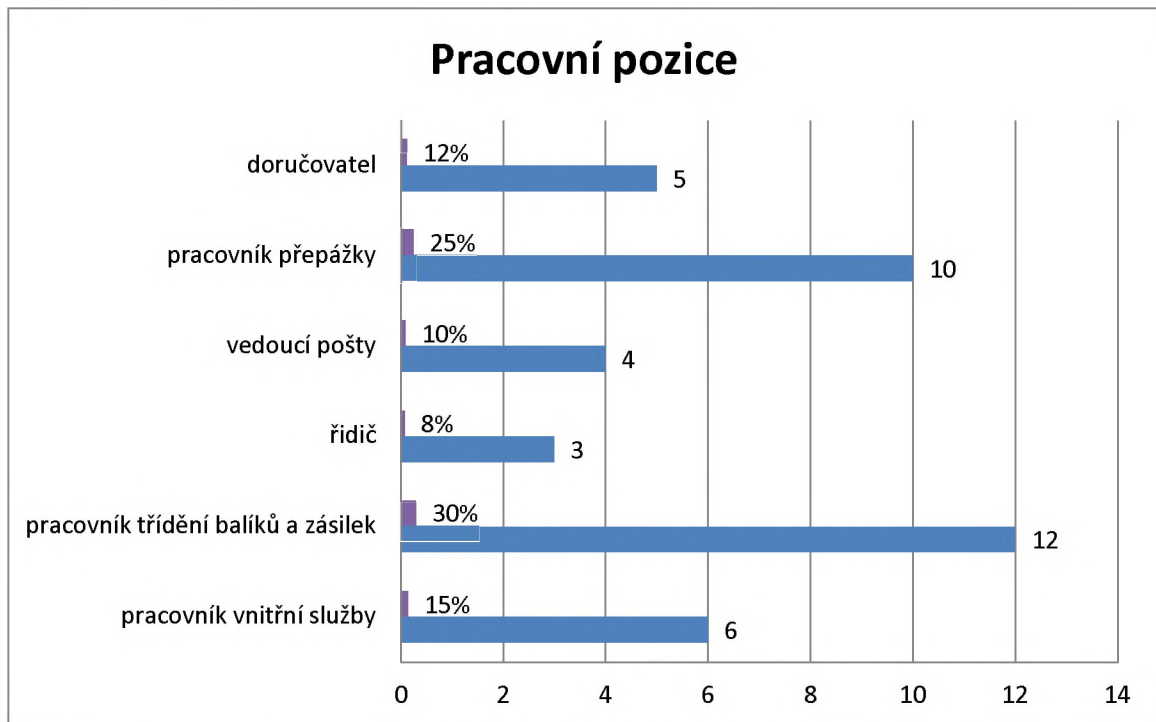

Zdroj: Vlastní zpracování

Ze 40 respondentů považuje Českou poštu s.p. za **stabilní** 28 respondentů (70%) a za **nestabilní** považuje Českou poštu s.p. 12 respondentů (30%).

6. Jaká je Vaše pracovní pozice?

Graf 15 Pracovní pozice

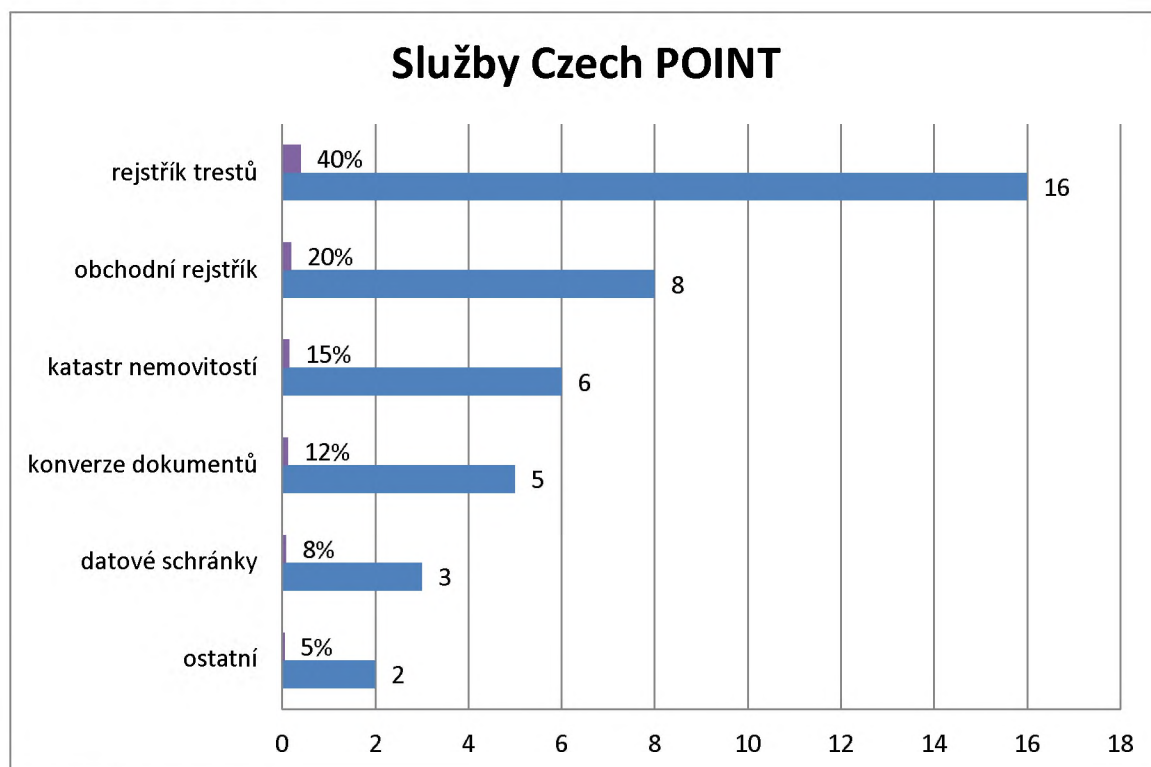

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce bylo zaměstnáno na pracovní pozici **pracovník třídění balíků a zásilek** v počtu 12 respondentů (30%) a nejméně bylo na pracovní pozici **řidiče** v počtu 3 respondentů (8%).

7. Jaké služby Czech POINT poskytuje na České poště nejčastěji?

Graf 16 Služby Czech POINT

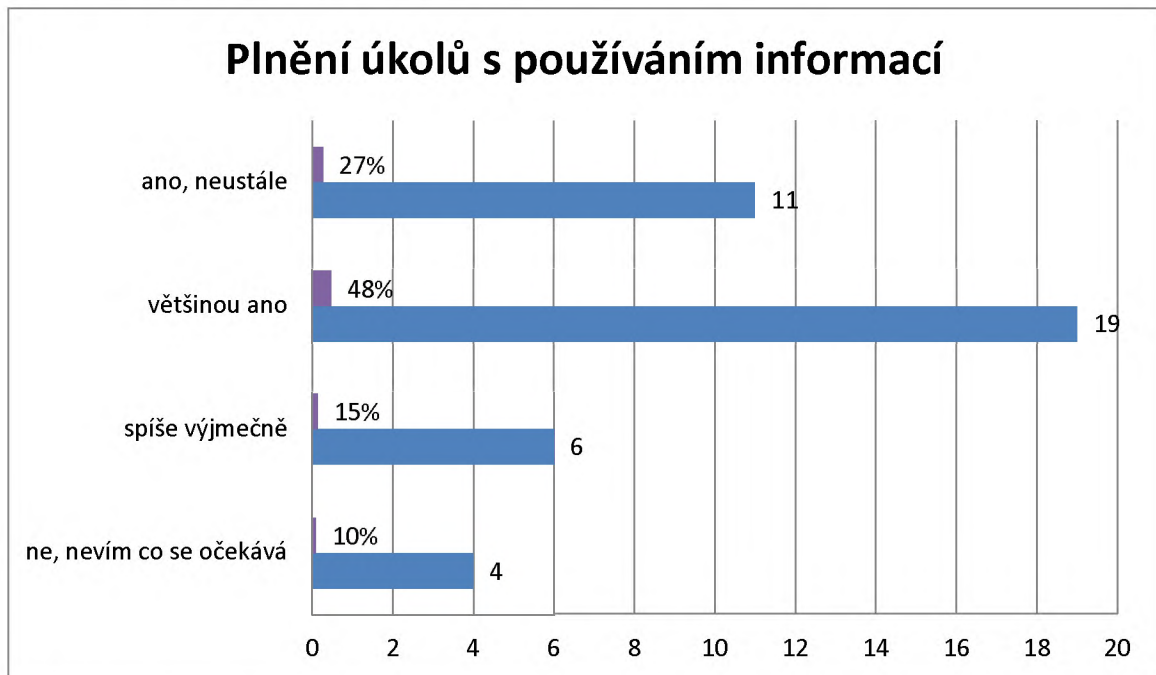

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejčastější používání služeb Czech POINT byla služba **rejstřík trestů** v počtu 16 respondentů (40%) a ve druhém pořadí byl **obchodní rejstřík** v počtu 8 respondentů (20%). Nejméně používané služby Czech POINT byly **ostatní služby** tj. ostatní výpisy (bodové hodnocení řidiče, živnostenského rejstříku).

8. Máte dostatečné informace, které potřebujete k plnění úkolů?

Graf 17 Dostupnost informací pro plnění úkolů

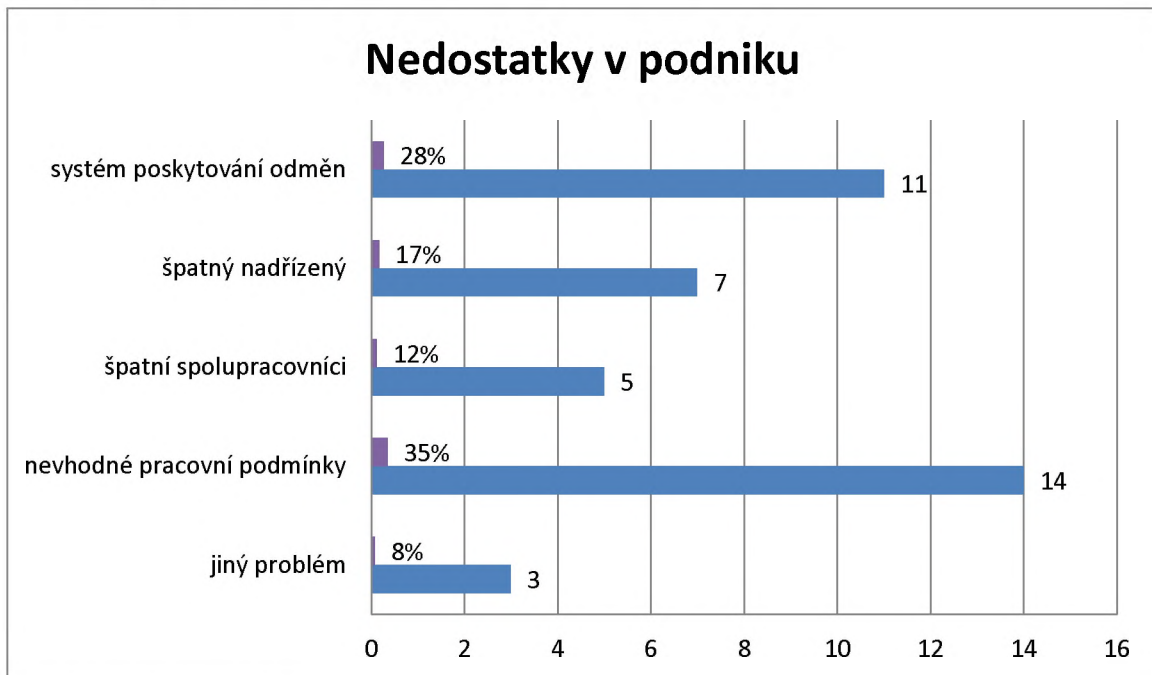
Zdroj: Vlastní zpracování

K používání dostupnosti informací pro plnění úkolů byly informováno skupina **většinou ano** ve které bylo 19 respondentů (48%) a nejmenší skupinou která **nevěděla co se od nich očekává** a měli málo dostupné informace byly 4 respondenti (10%). Pro skupinu ano, neustále byly k plnění úkolů neustále informováni a měli dostatek informací se vyjádřilo 11 respondentů (27%) a umístili se v pořadí na 2. místě.

9. Co považujete za nedostatky v podniku?

Graf 18 Nedostatky v podniku

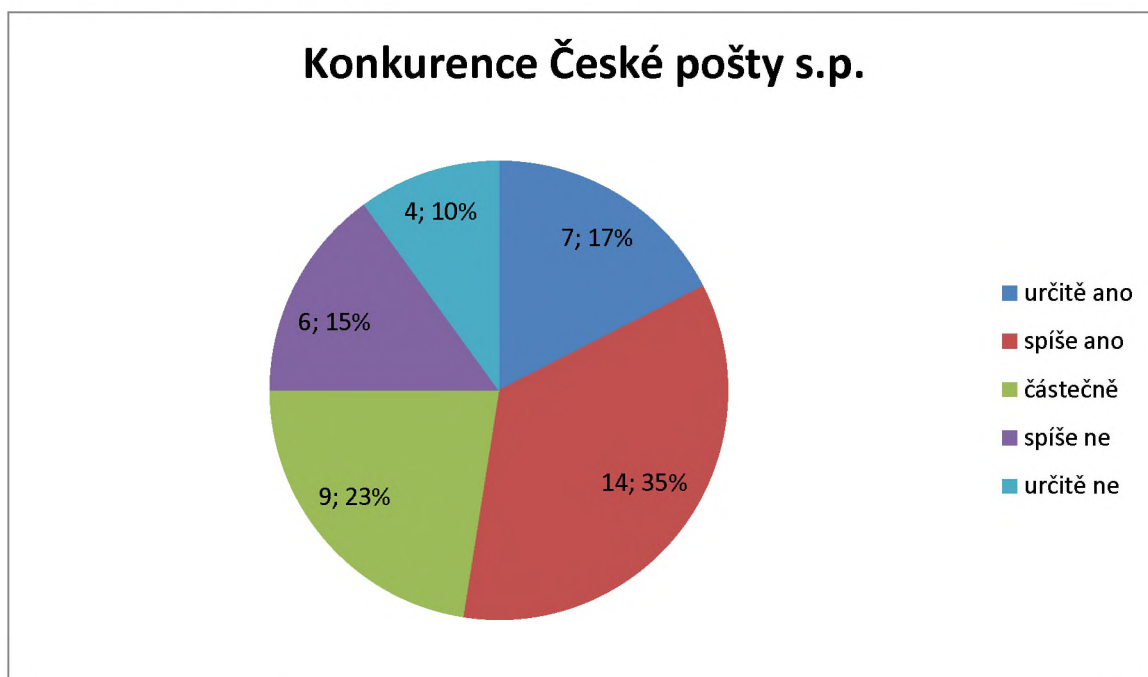

Zdroj: Vlastní zpracování

Za nedostatky podniku považují nejvíce **nehodné pracovní podmínky** s 14 respondenty (35%) a za nejméně byly **jiné problémy** (vysoká a častá výměna zaměstnanců, nízký důraz na rozvoj pracovníků) s 3 respondenty (8%).

10. Považujete Českou poštu za silný subjekt v konkurenčním prostředí?

Graf 19 Konkurence České pošty s.p.

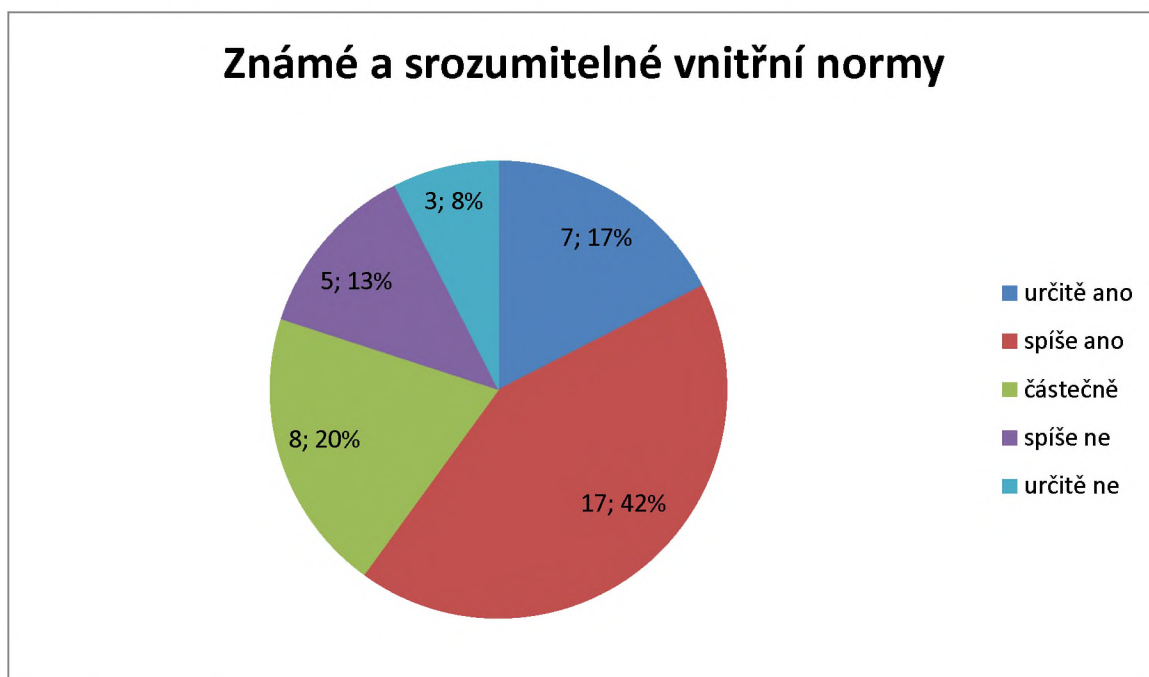

Zdroj: Vlastní zpracování

V průzkumu v dotazníkovém šetření se zkoumalo zda Česká pošta s.p. by byla silným subjektem v konkurenčním prostředí se vyjádřilo 14 respondentů (35%) pro **spíše ano**. Jen 4 respondenti (10%) se vyjádřily **určiti ne**, že není silným subjektem v konkurenčním prostředí. Pro skupinu **určitě ano** se vyjádřilo 7 respondentů (17%) a umístila se v pořadníku na 3. místě.

11. Jsou Vám známe a srozumitelné vnitřní normy společnosti?

Graf 20 Známé a srozumitelné vnitřní normy

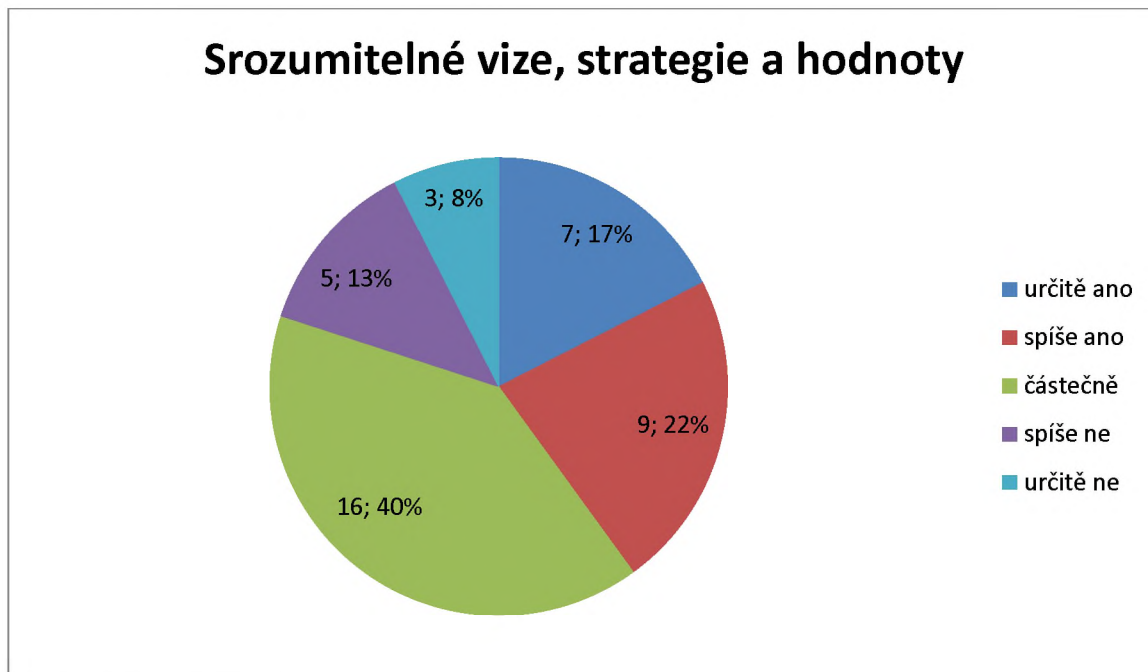

Zdroj: Vlastní zpracování

Vnitřní normy společnosti s nejvíce počty respondenty byly známé a srozumitelné pro skupinu **spíše ano** s 17 respondenty (42%) a nejméně známé a srozumitelné normy společnosti se vyjádřila skupina **určitě ne** s 3 respondenty (8%). Pro skupinu **určitě ano**, která má nejvíce známé a srozumitelné vnitřní normy se účastnilo 7 respondentů (17%) se umístila v pořadníku na 3. místě.

12. Jsou Vám známe a srozumitelné vize, strategie a hodnoty společnosti, pro kterou pracujete?

Graf 21 Srozumitelné vize, strategie a hodnoty

Zdroj: Vlastní zpracování

Vize, strategie a hodnoty společnosti byly známe a srozumitelné s nejvíce respondenty pro skupinu **částečně** s 16 respondenty (40%) a nejméně známé a srozumitelné vize, strategie a hodnoty společnosti bylo pro skupinu **určitě ne** s 3 respondenty (8%). Pro skupinu **určitě ano** byly nejvíce známe a srozumitelné vize, strategie a hodnoty společnosti se 7 respondenty (17%), která se umístila v pořadí na 3. místě.

10 Závěr

Hospodářskou politiku se rozumějí zásahy státu do ekonomického systému založené na fungování tržního mechanismu. Hospodářská politika svým zaměřením a charakterem přispívá k utváření efektivně fungujícího ekonomického systému a tím i k dosažení makroekonomické stability, hospodářského růstu a zvyšování životní úrovně obyvatelstva. Hlavním důvodem provádění hospodářské politiky je předcházet a napomáhat řešení takových situací působením tržních sil k ekonomicky efektivnímu výsledku. **Základním cílem** hospodářské politiky je maximalizace společenského blahobytu, tj. celková suma dílčích užiteků jednotlivých členů společnosti nebo je to kvalita společnosti, kterou lze zvýšit pouze tehdy, lze-li ve společnosti učinit takovou změnu, která bude výhodná pro všechny členy nebo jen pro některé, aniž by znevýhodnila jiné. Blahobyt má materiální stránku, ale také svůj společenský rozměr (kulturu, zvyky, apd.). Vnitřní trh potřebuje **pravidla hospodářské soutěže (konkurenčního boje)** a kontrolu jejich dodržování (protimonopolní zákon, postih nekalé soutěže, apod.).

Konkurencí české pošty jsou:

- **PPL** s.r.o. (professional parcel logistik – přepravce zásilek společnost)
- **DPD** (Direct Parcel Distribution CZ s. r. o)
- **GLS** (General Logistics Systems)
- **DHL Express** (zkratka jmen zakladatelů – **Dalsey, Hillblom a Lynn**)
- **Uloženka**
- **UPS** (United Parcel Service je americká kurýrní globální společnost),
- **Geis** (Global logistik),
- **Raben Group** (přeprava zboží).
- **Zásilkovny**

Česká pošta s.p. je důvěryhodným poskytovatelem kvalitních služeb v oblasti zprostředkování informací, plateb a zboží, tradiční, fyzickou i elektronickou formou. České pošty s.p. bylo zaměstnáno v roce 2020 více než **28 000 lidí** a do roku 2022 došlo k poklesu zaměstnanců na **27 000**, kteří mohou pracovat v oblastech řidiče, mechanika, manažera, doručovatele, odborníka na logistiku, obchodníka nebo přepážkového pracovníka, atd. Česká pošta s.p. informujeme o vzniku, hospodaření, poboček a služeb. Ve státním podniku byly analyzovány balíkové služby a třídění dopisů, jejich finanční a poštovní služby. Stát má funkci hospodářskou, kde stát sám podniká za účelem dosažení zisku a rozmnožení bohatství státu. Z těchto nových zdrojů pak mohou být financovány potřeby státního podniku a mohou být reinvestovány zpět do podnikání státu a stát vytváří podmínky pro úspěšné podnikání ostatních subjektů hospodářství (úspěšné firmy odvádí do státního rozpočtu více daní a stát má více prostředků na přerozdělování). Každý demokratický stát má zájem na tom, aby se ekonomika dobře rozvíjela a tím umožňovala zajištění přijatelné životní úrovně jeho obyvatelstva. Proto i určitým způsobem ovlivňuje hospodářské dění v zemi pomocí své politiky.

Česká pošta měla od pradávna monopol na balíkové a listovní služby, který zratila kvůli konkurenčnímu prostředí. Poslanci v roce **2012** přehlasovali senátní veto a prosadili novelu poštovního zákona, která připravuje Českou poštu o její **poslední monopol na doručování pohlednic a obyčejných zásilek**. Česká pošta přestane být výhradním dodavatelem listovních zásilek **do 50 gramů** nebo s cenou **do 18 korun**. Normu rušící monopolní postavení České pošty pro doručení písemností schválili poslanci ve třetím čtení.

V praktické části z tabulek hospodářské politiky bylo zjištěno:

- Tabulka **Indexy tržeb bez DPH v dopravě a skladování** zobrazuje porovnání různých odvětví s **Poštovní a kurýrní činností**. Měřicí jednotkou byly procenta. Porovnání bylo v letech od 2013 do roku 2018. **Poštovní a kurýrní činnost** vykazovala největší činnost v roce 2017 tj. **107,2 %** a nejmenší činnost v roce 2013 tj. **95,4 %**.

- Tabulka **Poštovní a kurýrní činnosti** zobrazuje výnosy, náklady a osobní náklady. Největší **počet aktivních podniků** měla pošta v roce 2013 a 2016 tj. 307 a nejmenší počet bylo v roce 2015 tj. 290. **Počet zaměstnaných osob** celkem ve fyzických osobách bylo nejvíce v roce 2013 a nejmenší počet zaměstnanců bylo v roce 2017. Největší **celkové výnosy** byly v roce 2016 tj. 36,007 miliard Kč a nejmenší **celkové výnosy** v roce 2013 tj. 30,977 miliard Kč. Největší **celkové náklady** byly v roce 2016 tj. 35,258 miliard Kč a nejmenší **celkové náklady** byly v roce 2013 tj. 30,240 miliard Kč. Největší **osobní náklady** byly v roce 2017 tj. 14,463 miliard Kč a nejmenší **osobní náklady** byly v roce 2014 tj. 13,102 miliard Kč.
- Tabulka **Hrubý domácí produkt** v krajích zobrazuje od roku 2013 do roku 2017 byla ve všech letech nejvíce Hlavní město Praha. Nejvíce hrubého domácího produktu dosahují všechny kraje v roce 2017. Nejvíce bylo hrubého domácího produktu v roce 2017, která měla Hlavní město Praha 1 283 415 mil. Kč a druhým největším byl Středočeský kraj tj. 599 821 mil. Kč a nejméně měl Karlovarský kraj s 93 482 mil. Kč.
- Tabulka **Přehled poštovních míst** zobrazuje od roku 2014 do 2018 a nejvíce pošt včetně dalších provozoven bylo v roce 2014 tj. 3 162 a nejméně v roce 2018 tj. 2 648. Pošty Partner a výdejní místa má nejvíce v roce 2018 tj. 656. Poštovny zůstaly 14 od roku 2014 do 2017, až v roce 2018 kleslo na 10. Poštovní schránky klesly v následujících letech do roku 2018 na 21 047.
- Tabulka **Základní služby zásilek a balíků** v tisících kusech byly srovnány přepravných služeb **do 10 kg** u obyčejných zásilek a cenných balíků mají nejvíce v roce 2014 a postupně obě služby klesají postupně a nejméně mají obě služby v roce 2018. Srovnání přepravných služeb **do 7 kg** u obyčejných zásilek pro nevidomé a doručených zásilek pro nevidomé mají nejvíce v roce 2014 obě služby a u obyčejných zásilek měli nejméně v roce 2017 tj. 42 000 kusů a u doporučených zásilek měli nejméně v roce 2017 a 2018 v počtu 12 000 kusů. Srovnání přepravných služeb **do 2 kg** u obyčejných zásilek a doručených zásilek

mají nevíce v roce 2014 obě služby. Služby postupně klesaly od roku 2014 do roku 2018, kde měli nejméně přepravných poštovních služeb obyčejných i doporučených zásilek. Více měli přepravných poštovních služeb obyčejné zásilky než doporučené zásilky v roce 2018. Počet přijatých poštovních **poukázek** postupně klesal od roku 2014 až do roku 2018, kde bylo nejméně přijatých poukázek.

- **Trendy základních finančních ukazatelů** byly znázorněny od **roku 2014 do 2020**. V tabulce byly znázorněny největší a nejmenší hodnoty v milionech Kč. **Aktiva** byly největší v roce 2014 a nejmenší v roce 2018. **Vlastní kapitál** byl největší v roce 2015 a nejmenší v roce 2020 tj. 7 722 mil. Kč. **Provozní výnosy** byly nejvíce v roce 2014 a nejmenší v roce 2019. **Provozní náklady** byly nejvíce v roce 2020 tj. 20 622 mil. Kč a nejmenší v roce 2014. **Zisk před zdaněním** byl nejvíce v roce 2015 a nejmenší v roce 2020 tj. - 1 369 mil. Kč. **Čistý zisk** byl nejvíce v roce 2015 a nejmenší v roce 2020 tj. - 1 356 mil. Kč.
- Tabulky znázorňují porovnání tržeb podniku od roku 2017 do 2020, které jsou rozdělené na tuzemské a zahraniční tržby v milionech korunách. **Celkové tržby a ostatní provozní výnosy** byly nejvíce u tuzemských tržeb v roce 2019 tj. 17 901 mil. Kč a u zahraničních tržeb v roce 2020 tj. 2 113 mil. Kč. **Celkové tuzemské a zahraniční tržby dohromady** byly nejvíce v roce 2019 tj. 19 769 mil. Kč a nejméně v roce 2017 tj. 18 905 mil. Kč.
- Porovnání zaměstnanců v roce 2020 a 2019 má **nejvíce zaměstnanců** nejvíce v **roce 2019 tj. 29 099** než v roce 2020 tj. 28 187. Celkové osobní náklady byly nejvíce v **roce 2020 tj. 14 133 mil. Kč** než v roce 2019 tj. 14 052.

Dotazníkového šetření bylo zúčastněno **40 respondentů** (100%) a z toho 12 **mužů** (30%) a 28 **žen** (70%). Věkové skupiny byly rozděleny do 4 skupin. Největší počet obsahovala skupina **od 31 do 40 let** ve kterém se zúčastnilo 16 respondentů (40%) a nejmenší skupinou byla **od 51 let a více** ve kterém se zúčastnilo 5 respondentů (13%). Nejvyššího počtu měli **vzdělání s maturitou** s 18 respondenty (45%) a nejmenšího počtu

měli **základní vzdělání** 2 respondenty (5%). Nejvyššího počtu let na pracovním místě na poště pracuje **od 6 let až 10 let** tj. 17 respondentů (43%) a nejmenšího počtu let na pracovním místě se stala skupina **do 1 roku** ve kterém se zúčastnilo 5 respondentů (12%).

V dotazníkovém šetření bylo zjištěno:

- 28 respondentů považuje Českou poštu s.p. za **stabilní** (70%) a za **nestabilní** považuje Českou poštu s.p. 12 respondentů (30%).
- Nejvíce bylo zaměstnáno na pracovní pozici **pracovník třídění balíků a zásilek** v počtu 12 respondentů (30%) a nejméně bylo na pracovní pozici **řidiče** v počtu 3 respondentů (8%).
- Nejčastější používání služeb Czech POINT byla služba **rejstřík trestů** v počtu 16 respondentů (40%) a ve druhém pořadí byl **obchodní rejstřík** v počtu 8 respondentů (20%). Nejméně používané služby Czech POINT byly **ostatní služby** tj. ostatní výpisy (bodové hodnocení řidiče, živnostenského rejstříku).
- K používání dostupnosti informací pro plnění úkolů byly informováno skupina **většinou ano** ve které bylo 19 respondentů (48%) a nejmenší skupinou která **nevěděla co se od nich očekává** a měli málo dostupné informace byly 4 respondenti (10%). Pro skupinu ano, neustále byly k plnění úkolů neustále informování a měli dostatek informací se vyjádřilo 11 respondentů (27%) a umístili se v pořadníku na 2. místě.
- Za nedostatky podniku považují nejvíce **nehodné pracovní podmínky** s 14 respondenty (35%) a za nejméně byly **jiné problémy** (vysoká a častá výměna zaměstnanců, nízký důraz na rozvoj pracovníků) s 3 respondenty (8%).
- V průzkumu v dotazníkovém šetření se zkoumalo zda Česká pošta s.p. by byla silným subjektem v konkurenčním prostředí se vyjádřilo 14 respondentů (35%) pro **spíše ano**. Jen 4 respondenti (10%) se vyjádřily **určitě ne**, že není silným subjektem v konkurenčním prostředí. Pro skupinu **určitě ano** se vyjádřilo 7 respondentů (17%) a umístila se v pořadníku na 3. místě.

- Vnitřní normy společnosti s nejvíce počty respondenty byly známé a srozumitelné pro skupinu **spíše ano** s 17 respondenty (42%) a nejméně známé a srozumitelné normy společnosti se vyjádřila skupina **určitě ne** s 3 respondenty (8%). Pro skupinu **určitě ano**, která má nejvíce známé a srozumitelné vnitřní normy se účastnilo 7 respondentů (17%) se umístila v pořadníku na 3. místě.
- Vize, strategie a hodnoty společnosti byly známé a srozumitelné s nejvíce respondenty pro skupinu **částečně** s 16 respondenty (40%) a nejméně známé a srozumitelné vize, strategie a hodnoty společnosti bylo pro skupinu **určitě ne** s 3 respondenty (8%). Pro skupinu **určitě ano** byly nejvíce známé a srozumitelné vize, strategie a hodnoty společnosti se 7 respondenty (17%), která se umístila v pořadníku na 3. místě.

Česká pošta s.p. se stala od **1. ledna 1993** – zároveň s osamostatněním České republiky – **státním podnikem**. Podnik provozuje **3200 poboček**, z nichž je část ztrátová. Zhruba **500** pošt již převedl na partnerské provozovatele. Společnost s tržbami okolo **20 miliard** korun zaměstnává v roce 2022 přibližně **27 000** lidí.

Účetní ztráta České pošty byla:

- Reálná provozní ztráta České pošty byla v roce 2018 celkem 1,075 miliardy Kč.
- V roce 2018 vykázána účetní ztrátu **275 milionů korun**.
- Příjmy z prodeje majetku klesly o 226 milionů korun, výnosy z listovních zásilek o 76 milionů.
- **Kladný hospodářský výsledek** se očekává v **roce 2022**

Česká pošta představila svůj restrukturalizační plán:

- Česká pošta rozdělí své činnosti do 3 obchodních jednotek s vlastním hospodařením a zodpovědností za hospodářský výsledek
- **Do zisku** se vrátí v roce 2021

- Zachová **3200 obslužných míst** v ČR, ale změní jejich podobu; některá se promění na samoobslužné přepážky
- Pošta si chce udržet své postavení v balíkové logistice, kapacita její sítě se zvýší ze současných 45 milionů na 60 milionů balíků ročně
- Restrukturalizace přinese jednodušší a rychlejší fungování služeb, vyšší spolehlivost doručování a pošty bez front

Základem **restrukturalizace** je rozdělení společnosti na 3 obchodní jednotky pod hlavičkou skupiny České pošty vznikne:

- Divize Státní poštovní služby
- Divize Logistické služby
- Divize Finanční služby a prodej

Každá obchodní jednotka bude mít samostatné účetnictví a zodpovědnost manažerů za své hospodářské výsledky. Pošta chce investovat do automatizace a digitalizace, což povede k úspoře pracovních míst a lepší mzdové ohodnocení a zároveň bude v budoucnu potřebovat pracovníky s příslušnými dovednostmi.

Státní poštovní služby pro stát jsou významnou složkou práce České pošty a mají svůj podíl na ekonomice podniku. Po poslancecké sněmovně prošla i v Senátu novela poštovního zákona včetně důležitého pozměňovacího návrhu ministra vnitra Jana Hamáčka ČSSD, podle níž dostane Česká pošta tolik potřebné finanční prostředky na fungování. Senát dne 25. července 2019, schválil vládní **novelu zákona o poštovních službách**. Ve schváleném návrhu jde o kompenzaci za služby, které musí pošta provozovat ze zákona každý den po celém Česku ve všech 3200 pobočkách. **Zvýšení limitu** minimálně do roku 2022 **na 1,5 miliard Kč** z 500 miliónu Kč spravedlivě odpovídá nákladům, které pošta na nekomerční veřejnou službu pro občany **ročně** vynakládá. Ministerstvo financí České poště poskytuje pomoc ve formě kontokorentu –

tedy doplnku k běžnému účtu. Ten by měl podniku pomoci zvládnout krátkodobé finanční výpadky.

Česká pošta bude rušit pracovní místa v úřednické, administrativní a centrálně řízené části firmy. Státní podnik si od toho **slibuje úsporu 500 milionů korun ročně.** Podle vedení pošty jde o další krok k optimalizaci nákladů. **Česká pošta zaměstnává celkem 27 000 pracovníků v roce 2022.** Zrušení téměř **700 pracovních pozic** se dotkne zejména útvarů marketingu, administrativně právních záležitostí, IT, financí nebo obchodu. Postupně přechází na systém řízení, kde ve **středním a vyšším managementu nebude potřeba** současný počet vedoucích administrativních pracovníků.

V roce 2021 v březnu pošta bylo **zrušeno asi 2300 pracovních míst a propustila okolo 1500 lidí.** Části propouštěných nabídla rekvalifikaci. **Ve střednědobé strategii plánuje podnik do roku 2025 zredukovat počet pracovních míst o 7000.**

V posledních letech pošta hospodaří se ztrátou. V roce 2021 podnik bylo počítáno se ztrátou okolo **800 milionů korun,** což je však zhruba **o 500 milionů korun nižší** propad než v roce 2020, kdy bylo hospodaření pošty skončilo ztrátou 1,356 miliardy Kč po zdanění. Celkové provozní náklady **byly 20,622 miliardy korun v roce 2020.** **Stát v roce 2022 dluží České poště 4,5 miliardy korun za úhradu nákladů na poskytování univerzální služby v letech 2018 až 2020.** Peníze nemůže vyplatit, protože jako státní podpora podléhají nocifikaci Evropské komisi.

11 Seznam použitých zdrojů

- [1] BAČÍK, Petr. ZLÁMAL, Jaroslav. *Základy firemních financí*. 1. vyd. Univerzita Palackého v Olomouci: Přírodovědecká fakulta: 2013. 203 s. ISBN 978-80-244-3511-4.
- [2] Babišova vláda navýší státní dluh na dva a půl bilionu. [online] Novinky, ČTK, Datum aktualizace: 18.11. 2020, Datum reprodukce: 27.1. 2022 [cit. 2022-01-27]. Dostupne z: <https://www.novinky.cz/ekonomika/clanek/babisova-vlada-navysi-statni-dluh-na-dva-a-pul-bilionu-40342584>
- [3] BRČÁK, Josef. SEKERKA, Bohuslav. SEVEROVÁ, Lucie. STARÁ, Dana. *Makroekonomie. Makroekonomický přehled*. 4.vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2018. 262 s. ISBN 978-80-7380-708-5.
- [4] BREINEK, Pavel. *Hospodářská politika 2, středně pokročilý kurz*. 2. přepracované vyd. Brno: Mendelova univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2014. 164 s. ISBN 978-80-7375-647-5.
- [5] BUZEK, Lukáš. *Zákon o poštovních službách*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 454 s. ISBN 978-80-7598-065-6.
- [6] BLAŽEK, Lukáš. VRABCOVÁ, Pavla. *Finanční gramotnost*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2019. 228 s. ISBN: 978-80-87839-99-7.
- [7] Czech POINT [online] © 2022 Česká pošta [cit. 2022-01-22]. Dostupne z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/egovernment/czechpoint>
- [8] ČEMERKOVÁ, Šárka. ŠEBESTOVÁ, Jarmila. STELMACH, Karel. *Nauka o podniku I*. 1.vyd. Bratislava: KARTPRINT, 2016. 137 s. ISBN 978-80-89553-43-3.
- [9] ČERNOHORSKÝ, Jan. TEPLÝ, Petr. *Základy financí*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing a.s. 2011. 304 s. ISBN 978-80-247-3669-3.
- [10] Česká pošta vykázala za rok 2018 účetní ztrátu 275 milionů korun, do tří let chce mít vyrovnaný rozpočet - 2019 - Česká pošta. [online]. Copyright © [cit. 2019-07-

- 12]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/-/ceska-posta-vykazala-za-rok-2018-ucetni-ztratu-275-milionu-korun-do-tri-let-chce-mit-vyrovnany-rozpocet>
- [11] Česká pošta představila svůj restrukturalizační plán - 2019 - Česká pošta. [online]. Copyright © [cit. 2019-07-12]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/-/ceska-posta-predstavila-svuj-restrukturalizacni-plan>
- [12] Datové schránky. [online]. © 2022 CZ.NIC, z. s. p. o. [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://www.jaknainternat.cz/page/1264/datove-schranky/>
- [13] DĚDIČ, Jan. GURIČOVÁ, Jana. KŘÍŽ, Josef. LASÁK, Jan. POROD, Jakub. *Zákon o státním podniku*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 214 s. ISBN 978-80-7598-084-7.
- [14] DITTRICHOVÁ, Jaroslava. SVOBODOVÁ, Libuše. SOUKAL, Ivan. JINDRA, Vojtěch. *Základy financí*. 2. vyd. Hradec Králové: Fakulta informatiky a managementu, Gaudeamus, 2014. 214 s. ISBN 978-80-7435-409-0.
- [15] DUŠKOVÁ, Jitka. *Hospodářská politika I*. 2. vyd. Brno: Mendelova univerzita, 2015. 134 s. ISBN 978-80-7375-747-2.
- [16] EETparagon - jednoduchá cesta k evidenci tržeb. [online]. © 2022 Česká pošta, Datum reprodukce: 22.1. 2022. [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/eetparagon>
- [17] eGovernment. [online]. © 2022 Česká pošta, Datum reprodukce: 26.1. 2022. [cit. 2022-01-26]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/online-sluzby/online-sluzby-egovernment>
- [18] Historie České pošty - Česká pošta. [online]. © 2018 Česká pošta, Datum reprodukce: 29.7. 2018. [cit. 2018-07-29]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/o-ceske-poste/historie>
- [19] HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. 272 s. ISBN 978-80-7400-298-4.
- [20] HOMOLKA, Jaroslav a kolektiv autorů. *Základy podnikové ekonomiky*. 1. vyd. Praha: ČZU Provozně ekonomická fakulta, 2017. 168 s. ISBN 978-80-213-2782-5.

- [21] HYRŠLOVÁ, Jaroslava. KLEČKA, Jiří. *Ekonomika podniku*. 2. aktualizované vydání Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2010. 356 s. ISBN 978-80-86730-54-7.
- [22] KALABIS, Zbyněk. *Základy bankovníctví*. 1. vyd. Brno: Albatros Media a.s. BizBooks, 2012. 166 s. ISBN 978-80-265-0001-8.
- [23] KALOUDA, František. *Finanční řízení podniku*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2019. 261 s. ISBN 978-80-7380-756-6.
- [24] KOTLÁN, Igor, KLIKOVÁ, Christiana. *Hospodářská politika*. 3. vyd. Ostrava: Sokrates, 2012. 293 s. ISBN 978-80-86572-76-5.
- [25] KUČERA, Lukáš. OPEKAROVÁ, Ludmila. *Makroekonomie*. 2.vyd. České Budějovice: Vysoká škola technická a ekonomická, 2012. 118 s. ISBN 978-80-7468-025-0.
- [26] KLUFKA, František. VODIČKA, Viktor. *Nové platební prostředky*. 2. vyd. Praha: Sdružení českých spotřebitelů, 2017. 18 s. ISBN 978-80-87719-60-2.
- [27] MAAYTOVÁ, Alena. *Veřejné finance*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2012. 158 s. ISBN: 978-80-86730-90-5.
- [28] MANDEL, Martin. TOMŠÍK, Vladimír. *Monetární ekonomie v malé otevřené ekonomice*. 2. rozšířené vydání, Praha: Management press, 2008. 368 s. ISBN 978-80-7261-185-0.
- [29] MULLEROVÁ, Libuše. MOLÍN, Jan. *Daně v účetnictví v ČR*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, Nakladatelství Oeconomica, 2020. 180 s. ISBN 978-80-245-2388-0.
- [30] Magický čtyřúhelník. [online]. Copyright © 2012 pepe [cit. 2019-03-02]. Dostupné: http://www.gymnazium1.milevsko.cz/dokumenty/ekf2/inf/magicky_ct_yruhelnik.html
- [31] PALÁT, Milan. KLÍMA, Jan. *Základy makroekonomie*. 1.vyd. Brno: Vysoká škola Karla Engliš, a.s., GNT s.r.o., 2013. 172 s. ISBN 978-80-86710-64-8.
- [32] PELLEŠOVÁ, Pavlína. *Hospodářská politika*. 1.vyd. Karviná: Obchodně podnikatelská fakulta, 2013. 313 s. ISBN 978-80-7248-839-1.

- [33] PELLEŠOVÁ, Pavlína. *Základy hospodářské politiky*. 1.vyd. Karviná: Obchodně podnikatelská fakulta, 2013. 34 s. ISBN 978-80-7248-816-2.
- [34] PLÍVA, Stanislav. *Hospodaření a majetkem státu*. 2. Přepřacované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck, 2004. 366 s. ISBN 80-7179-811-8.
- [35] Podnikatelský účet je základní potřebou každého podnikatele. [online]. Podnikatel.cz. Datum aktualizace: 18. 2. 2021, Datum reprodukce: 22. 1. 2022 [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/podnikatelsky-ucet-je-zakladni-potrebou-kazdeho-podnikatele-zde-je-prehled/>
- [36] PROCHÁZKOVÁ, Taušl, Petra. *Úvod do podnikové ekonomiky*. 3. upravené rozšířené vydání, Plzeň: Západočeská univerzita, 2017. 264 s. ISBN 978-80-261-0733-0.
- [37] RABAN, Přemysl. *Státní podnik – Poslání, práva, povinnosti*. 2.vyd. Praha: Nakladatelství ROH, knižnice Impulsy, 1989. 83 s. ISBN 80-208-0204-5.
- [38] Strádající Česká pošta: jak je na tom státní podnik, který byl v ohrožení běžného provozu - Peak.cz. *Peak.cz – peníze, ekonomika, analýzy, komentáře* [online]. Copyright © 2017 Peak Media s.r.o. [cit. 2019-07-12]. Dostupné z: <https://www.peak.cz/stradajici-ceska-posta-jak-je-na-tom-statni-podnik-ktery-byl-v-ohrozeni-bezneho-provozu/16709/>
- [39] ŠAFARÍK, Dalibor. HLAVÁČKOVÁ, Petra. BŘEZINA, David. *Finanční řízení podniku*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita, 2015. 132 s. ISBN 978-80-7509-266-3.
- [40] ŠEFČÍK, Vladimír. *Makroekonomie*. 1.vyd. Brno: Vysoká škola obchodní a hotelová, Tribun EU s.r.o., 2015. 104 s. ISBN 978-80-87300-75-6.
- [41] ŠTĚDRONĚ, Bohumír. *Úvod do eGovernmentu*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády ČR, 2007. 172 s. ISBN 978-80-87041-25-3.
- [42] ŠVARCOVÁ, Jena a kolektiv. *Ekonomie - teorie a praxe aktuálně a v souvislostech*. 1. vyd., Zlín: CEED, 2018. 304 s. ISBN 978-80-87301-23-4.
- [43] ŠVARCOVÁ, Jena a kolektiv. *Ekonomie - teorie a praxe aktuálně a v souvislostech*. 1. vyd., Zlín: CEED, 2020. 304 s. ISBN 978-80-87301-25-8.

- [44] Služby Czech POINT. [online] © 2022 Česká pošta [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/služby/egovernment/czechpoint/služby-czechpoint>
- [45] Úřad pro ochranu hospodářské soutěže | Aktuality z hospodářské soutěže | Česká pošta změní ustanovení smluv týkající se zásilek prvotně podaných u jiného provozovatele poštovních služeb. [online]. Copyright © 2012 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Datum aktualizace: 14. 8. 2017, Datum reprodukce: 5. 9. 2019 [cit. 2019-09-05]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/aktuality-z-hospodarske-souteze/2310-ceska-posta-zmeni-ustanoveni-smluv-tykajici-se-zasilek-prvotne-podanych-u-jineho-provozovatele-postovnich-sluzeb.html>
- [46] URBAN, Jan. *Teorie národního hospodářství*. 4. aktualizovaného vydání, Praha: Wolters Kluwer, 2015. 480 s. ISBN 978-80-7478-724-9.
- [47] VARADZIN, František. BECK, Vojtěch. BEČICA, Jiří. *Hospodářská politika*. 1.vyd. Havířov: Vysoká škola sociálně správní, 2013. 84 s. ISBN 978-80-87291-19-1.
- [48] WAWROSZ, Petr. HELÍSEK, Mojmir a kolektiv. *Makroekonomie, středně pokročilý kurz*. 1.vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, a.s. edice EDUCO press, 2017. 356 s. ISBN 978-80-7408-149-1.
- [49] WIESNER, Jaroslav. *Státní podnik a podnikání*. 1.vyd. Praha: Institut řízení Praha, 1989. 72 s. ISBN 80-7014-011-9.
- [50] ZADRAŽIL, Pavel. *Provoz a hospodaření podniků se základy podnikání*. 2.vyd. Praha: ČZU v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2007. 240 s. ISBN 978-80-213-1729-1.
- [51] ŽÁK, Milan. *Hospodářská politika*. 1.vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2006. 202 s. ISBN 80-86730-04-2.
- [52] ZEMÁNEK, Pavel. KONEČNÝ, Jiří. *Malé a střední podnikání*. 1. vyd., Zlín: Fakulta logistiky a krizového řízení, Univerzita Tomáše Bati, 2012. 122 s. ISBN 978-80-7454-114-8.

- [53] ZÍDKOVÁ, Hana. VANČUROVÁ, Alena. *Daně v podnikání*. 1. vyd., Praha: 1. VOX a.s. 2019. 377 s. ISBN 978-80-87480-71-7.
- [54] Zisk České pošty loni klesl o polovinu. Dostala o 100 milionů menší příspěvek od státu a přidávala zaměstnancům. [online]. Copyright © 1996-2018 Economia, a.s. Hospodářské Noviny IHNED ISSN 1213-7693. Datum reprodukce: 29.7. 2018. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-66100590-zisk-ceske-posty-loni-klesl-o-polovinu-dostala-o-100-milionu-mensi-prispevek-od-statu-a-pridavala-zamestnancum>

12 Seznam použitých symbolů a zkratek

- apod.. – a podobně
- atd. – a tak dále
- atp. – a tak podobně
- cit. – citace
- CF – Cash flow, peněžní tok
- č. – číslo
- ČP – Česká pošta
- ČNB – Česká národní banka
- ČR – Česká republika
- ČSOB – Československá obchodní banka
- Czech POINT – Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál
- ČTÚ – Český telekomunikační úřad
- DIČ – daňové identifikační číslo
- DINO – dluhové inkaso obyvatelstva
- DPH – daň přidané hodnoty
- D_L – poptávka na práci
- EET – elektronické evidence tržeb
- EMS – Express Mail Service, představuje rychlou přepravu dokumentů a zboží
- HDP – hrubý domácí produkt
- HNP – hrubý národní produkt
- HP – hospodářská politika
- IČ - identifikační číslo
- IČO – identifikační číslo osoby
- ID – identity documentation, identifikační průkaz, průkaz totožnosti
- L – množství práce
- mil. – milion

MSP – malé a střední podniky
např. – například
obr. – obrázek
OBZP – osoba bez zdanitelných příjmů
OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná
OVM – orgány veřejné moci
OZ – obyčejné zásilky
PSČ – poštovní směrovací číslo
tj. – to jest
tzn. – to znamená
tzv. – tak zvaně
PDZ – poštovní datové zprávy
PIN – personal identification number, osobní identifikační číslo.
popř. – popřípadě
resp. – respektive
RPSN – roční procentní sazba nákladů
Sb. – sbírka
SIPO – sdružené inkaso plateb obyvatelstva
SMS – Služba krátkých textových zpráv
 S_L – nabídka práce
s.p. – státní podnik
vyd. – vydání
W – mzdová sazba
X – bod zvratu
ZHP – základy hospodářské politiky

13 Seznam obrázků

Obrázek 1 Konzervativní typ hospodářské politiky	18
Obrázek 2 Keynesiánský typ hospodářské politiky	19
Obrázek 3 Neokeynesiánský typ hospodářské politiky	19
Obrázek 4 Pyramida hierarchie cílů	27
Obrázek 5 Pyramida cílů	28
Obrázek 6 Řízení firmy	41
Obrázek 7 Podnik a jeho subsystemy	42
Obrázek 8 Finanční podnikání	44
Obrázek 9 Cash flow	46
Obrázek 10 Tok dokumentů po úřadě	53
Obrázek 11 Přímé daně	94
Obrázek 12 Nepřímé daně	96
Obrázek 13 Ostatní přímé daně a poplatky	99

14 Seznam tabulek

Tabulka 1 Srovnání hospodářských pohledů na výrobní faktory	43
Tabulka 2 Vývoj výsledků hospodaření České pošty	72
Tabulka 3 Vývoj finančních ukazatelů České pošty	73
Tabulka 4 Vliv podnikových činností na Cash flow	90
Tabulka 5 Cena odvozu	113
Tabulka 6 Balíkové služby domácnosti	114
Tabulka 7 Balíkové služby	114
Tabulka 8 Listové služby	117
Tabulka 9 Balíkové služby pro firmy a podnikatele	122
Tabulka 10 Indexy tržeb bez DPH v dopravě a skladování	130
Tabulka 11 Poštovní a kurýrní činnosti	131
Tabulka 12 Hrubý domácí produkt v krajích	132
Tabulka 13 Přehled obslužných míst	133
Tabulka 14 Základní služby zásilek a balíků v tisících kusech	134
Tabulka 15 Trendy základních finančních ukazatelů	135
Tabulka 16 Rozpis tržeb podniku za rok 2020	140
Tabulka 17 Rozpis tržeb podniku za rok 2019	140
Tabulka 18 Rozpis tržeb podniku za rok 2018	141
Tabulka 19 Rozpis tržeb podniku za rok 2017	141
Tabulka 20 Zaměstnanci a osobní náklady 2020	142

Tabulka 21 Zaměstnanci a osobní náklady 2019	143
--	-----

15 Seznam grafů

Graf 1 Magický čtyřúhelník s ideálními hodnotami	17
Graf 2 Poptávka po práci	36
Graf 3 Posun křivky poptávky po práci	37
Graf 4 Nabídka práce	37
Graf 5 Posun křivky nabídky práce	38
Graf 6 Hospodaření státu	58
Graf 7 Zisk před zdaněním	136
Graf 8 Vývoj provozních výnosů	136
Graf 9 Vývoj provozních nákladů	137
Graf 10 Pohlaví	144
Graf 11 Věk	145
Graf 12 Vzdělání	146
Graf 13 Doba práce na poště	147
Graf 14 Stabilní Česká pošta s.p.	148
Graf 15 Pracovní pozice	149
Graf 16 Služby Czech POINT	150
Graf 17 Dostupnost informací pro plnění úkolů	151
Graf 18 Nedostatky v podniku	152
Graf 19 Konkurence České pošty s.p.	153
Graf 20 Znamé a srozumitelné vnitřní normy	154
Graf 21 Srozumitelné vize, strategie a hodnoty	155

16 Seznam příloh

Příloha 1 Ceník poštovních služeb platný od 1. 1. 2022	174
Příloha 2 SIPO pro plátce 2022	175
Příloha 3 Obyčejné psaní ekonomické	175
Příloha 4 Doporučené psaní ekonomické	176
Příloha 5 Firemní psaní ekonomické	176
Příloha 6 Dotazníkové šetření	177

17 Přílohy

Příloha 1 Ceník poštovních služeb platný od 1. 1. 2022

Druh zásilky	Cenný balík	Doporučený balíček
	Cena v Kč / osvobozeno od DPH	
Doplňkové služby		
Dodejka	18,00	18,00
Dodání do vlastních rukou	13,00	13,00
Dodání do vlastních rukou výhradně jen adresáta	13,00	13,00
Dobírka	14,00	14,00
Při použití Poštovní dobírkové poukázky A nebo C se dále připočítává:		
a) Při použití Poštovní dobírkové poukázky A	45,00	45,00
b) Při použití Poštovní dobírkové poukázky C	55,00	55,00
Bezdokladová dobírka bez ohledu na výši dobírkové částky	30,00	-
Prodloužení úložní doby - odesílatel	20,00	-
Elektronické oznámení odesílateli	3,00	3,00
Příplatky		
Nestandard ¹⁾	16,00	16,00
Udaná cena – do 500 Kč	obsaženo v ceně služby	-
Udaná cena – do 5 000 Kč	6,00	-
Udaná cena – do 30 000 Kč	14,00	-
Udaná cena – za každých započatých 10 000 Kč nad 30 000 Kč	14,00	-
Křehké	30,00	-
Odpovědní zásilka	4,00	4,00
Vrácení cen		
Při vrácení zásilky se službou „Dobírka“:		
Při použití poštovní dobírkové poukázky A nebo C	cena služby Poštovní dobírkové poukázky A nebo C	cena služby Poštovní dobírkové poukázky A nebo C
Při vrácení zásilky se službou „Bezdokladová dobírka“	10,00	-

Zdroj: Ceník pošty 2022

Příloha 2 SIPO pro plátce 2022

Služba	Cena v Kč
Platba SIPO na přepážce	21,00
Platba SIPO na přepážce se Zákaznickou kartou	15,00
Platba SIPO u doručovatele	26,00
Platba SIPO uhrazená Jednorázovým příkazem k úhradě	10,00
Vyhotovení Platebního dokladu SIPO nebo Upomínky neuhrazených plateb SIPO na vybrané platby	5,00
Vyhotovení Platebního dokladu SIPO - Hotovost z důvodu překročení inkasního limitu	13,00
Vyhotovení Potvrzení o uhrazených platbách SIPO	
- měsíčního	10,00
- čtvrtletního	15,00
- pololetního	25,00
- ročního	50,00
Zaslání Potvrzení o uhrazených platbách SIPO poštou	13,00
Zaslání Platebního dokladu SIPO – Bezhotovost poštou	13,00
Odvolání souhlasu Plátce s platební transakcí	200,00

Zdroj: Ceník pošty 2022

Příloha 3 Obyčejné psaní ekonomické

OBYČEJNÉ PSANÍ EKONOMICKÉ		Do hmotnosti / cena v Kč			
		50 g standard	100 g	500 g	1 kg
Základní cena		19,00	23,00	27,00	33,00
Cena se Zákaznickou kartou ČP při jednorázovém podání	1 – 9 ks zásilek ³⁾	18,00	22,00	26,00	32,00
	10 a více ks zásilek ³⁾	15,00	19,00	23,00	29,00
Cena pro uživatele výplatních strojů, při úhradě cen Kreditem⁴⁾ nebo pro zákazníky Hybridní pošty		10,00	13,80	17,60	23,30

Zdroj: Ceník pošty 2022

Příloha 4 Doporučené psaní ekonomické

DOPORUČENÉ PSANÍ EKONOMICKÉ		Do hmotnosti / cena v Kč				
		50 g - standard	100 g	500 g	1 kg	2 kg
Základní cena		52,00	60,00	62,00	68,00	74,00
Cena se Zákaznickou kartou ČP při jednorázovém podání	1 – 9 ks zásilek	50,00	58,00	60,00	66,00	72,00
	10 a více ks zásilek ¹⁾	45,00	53,00	56,00	62,00	68,00
Cena pro uživatele výplatních strojů, při úhradě cen		32,70	40,00	42,80	48,30	53,80

Zdroj: Ceník pošty 2022

Příloha 5 Firemní psaní ekonomické

FIREMNÍ PSANÍ EKONOMICKÉ	Do hmotnosti / cena v Kč							
	50 g		100 g		500 g		1 kg	
Cena v Kč	bez DPH	s DPH	bez DPH	s DPH	bez DPH	s DPH	bez DPH	s DPH
		12,00	14,52	16,00	19,36	20,00	24,20	24,00

Zdroj: Ceník pošty 2022

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Žádám Vás prosím o vyplnění dotazníku na téma Hospodářská politika a její konkrétní ekonomické dopady, které slouží pro zpracování diplomové práce na Provozně ekonomické fakultě v Šumperku. Vyplnění dotazníku je anonymní pro všechny osoby. Dotazníkové šetření je prováděno v podniku Česká pošta s.p.

1. Jaké je Vaše pohlaví?
 Muž Žena

2. Jaký je Váš věk?
 18 – 30 let 31 – 40 let
 41 – 50 let 51 let a více

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
 Základní vzdělání
 Vzdělání s vyučením
 Vzdělání s maturitou
 Vyšší odborné
 Vysokoškolské

4. Jak dlouho na poště pracujete?
 do 1 roku 1 rok až 5 let
 6 let až 10 let 11 let a více

5. Považujete firmu Česká pošta s.p. za stabilní?
 ano ne

6. Jaká je Vaše pracovní pozice?
 doručovatel
 pracovník přepážky
 vedoucí pošty
 řidič
 pracovník třídění balíků a zásilek
 pracovník vnitřní služby

7. Jaké služby Czech POINT poskytuje na České poště nejčastěji?
- rejstřík trestů
  - obchodní rejstřík
  - katastr nemovitostí
  - konverze dokumentů
  - datové stránky
  - ostatní.....
8. Máte dostatečné informace, které potřebujete k plnění úkolů?
- ano, neustále
  - většinou ano
  - spíše výjimečně
  - ne, často nevím co se očekává
9. Co považujete za nedostatky v podniku?
- systém poskytování odměn
  - špatný nadřízený
  - špatní spolupracovníci
  - nevhodné pracovní podmínky
  - jiný problém .....
10. Považujete Českou poštu za silný subjekt v konkurenčním prostředí?
- určitě ano   spíše ano   částečně   spíše ne   určitě ne
11. Jsou Vám známé a srozumitelné vnitřní normy společnosti?
- určitě ano   spíše ano   částečně   spíše ne   určitě ne
12. Jsou Vám známé a srozumitelné vize, strategie a hodnoty společnosti, pro kterou pracujete?
- určitě ano   spíše ano   částečně   spíše ne   určitě ne

Děkuji Vám za čas strávený vyplňováním dotazníku.